

Porin Jokikeskus -hanke

taustaselvitys 2010

PORI

Porin **JOKIKESKUS**

Turun yliopisto
University of Turku

SATAKUNTALIITTO

Porin Jokikeskus – taustaselvitys 2010

Sisällysluettelo:

1. Käynnistäminen	3	4. Tavoitteiden teemoittaminen	48
1.1 Alkusanat	3	4.1 Yrittäjäkyselyn tulokset	48
1.2 Suunnittelualue	3	4.2 Asukaskyselyn tulokset	56
1.3 Kaupunkikeskustan kehittämisteemat	5	4.3 Suunnitteluteemat	66
1.4 Ajankohtaiset kehittämiskohteet	7	4.3.1 Rantarakenteet	66
1.5 Rantojen suunnittelu ja rakennuskohteet 2011-2016	8	4.3.2 Sillat	68
2. Nykytilanne	9	4.3.3 Valaistus	70
2.1 Palvelut	9	4.3.4 Veneilypalvelut ja vierassatama	71
2.2 Maiseman pääpiirteet	10	4.3.5 Toiminnallisuuden kehittäminen ja tapahtumat	72
2.3 Maanomistus	11	4.3.6 Musiikki- ja kongressitalo	75
2.4 Kaavatilanne ja suojelupäätökset	11	4.3.7 Nuorisopuisto	77
2.5 Saavutettavuus	13	5. Toimenpide-ehdotukset	79
2.6 SWOT-analyysi	14	5.1 Etelärannan ja Pohjoisrannan rantarakenteiden ja uuden jokisillan toteuttamissuunnitelma 2011-2016	79
3. Tavoitteiden kartoitus	14	5.2 Alueen toiminnallisuuden kehittäminen 2011-2016	83
3.1 Ideapaja kesä 2010	14	5.2.1 Palvelut	83
3.1.1 Jokikeskuksen internet –sivusto	14	5.2.2 Kirjurin Jugend paviljonki	83
3.1.2 Facebook fanisivusto	15	5.2.3 Terassi ym. paikkojen vuokrauksen periaatteet	83
3.1.3 Palautekartat	16	5.2.4 Veneilypalveluiden kehittäminen ja venepaikat	84
3.1.4 Muu palaute	16	5.2.5 Musiikki- ja kongressitalon tontti Kirjurinluodossa	84
3.1.5 Ideapajan yhteenvedo	17	5.2.6 Opasteet ja infotaulut	84
3.2 Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman toteuttama tutkimusosuus	19	5.2.7 Markkinointi ja viestintä	85
3.2.1 Jokikeskuksen kävijäkysely	19	5.3 Rahoitus ja yhteistyökumppanit	87
3.2.2 Jokikeskuksen mediaseuranta	28	6. Yhteenvedo	87
3.2.3 Jokiranta-alueen historiallinen ja maisemallinen taustoitus	34		
3.2.4 Maisemantutkimuksen opiskelijoiden Jokikeskus aluetta koskeva arvottamistehtävä	44		
3.2.5 Video	47		

1. Käynnistäminen

1.1 Alkusanat

Porin Jokikeskus on uusi värikäs sateenvarjo, jonka alla voidaan voimavarat yhdistämällä tiivistää yhdeksi kokonaisuudeksi monia Porin kaupunkistrategian ja kaupunkikeskustan, Promenadi-Porin, kehittämiseen liittyviä teemoja ja konkreettisia ajankohtaisia hankkeita ja toimenpiteitä. Porin Jokikeskuksen alue on valtakunnallisesti arvokasta rakennettua ympäristöä ja keskeinen osa Porin kansallista kaupunkipuistoa.

Kokemäenjoki on Porin kaupunkikeskustan kiistaton vetovoimatekijä, etenkin maisemallisesti. Toiminnallisesti joki on koettu myös esteeksi. Vähitellen kaupunkikeskustan toiminnot laajenevat myös joen pohjoispuolelle. Erityisesti Kirjurinluodon palvelut ovat monipuolistuneet ja kävijämäärät ovat kasvaneet. Joki ja vesi yhdistävät Porin Jokikeskuksen toimintoja.

Pori tapahtumakaupunkina profiloi kaupunkia ja kaupunginhallituksen hallitusohjelma velvoittaa kehittämään toimintaympäristöä. Samanaikaisesti vireillä olevat yksityiset hankkeet, mm. Porin Puuvillan ja Porin Oluttehtaan uusi käyttö synnyttävät toisiaan tukevia kehittämismahdollisuuksia.

Porin Jokikeskuksen taustaselvitys kartoittaa lähtökohtia ja auttaa suuntaamaan tulevia toimenpiteitä. Taustaselvitys on syntynyt monipuolisen vuorovaikutuksen tuloksena ja myös seuraavat vaiheet edellyttävät avointa vuorovaikutusta toimijoiden, asukkaiden ja yritysten välillä.

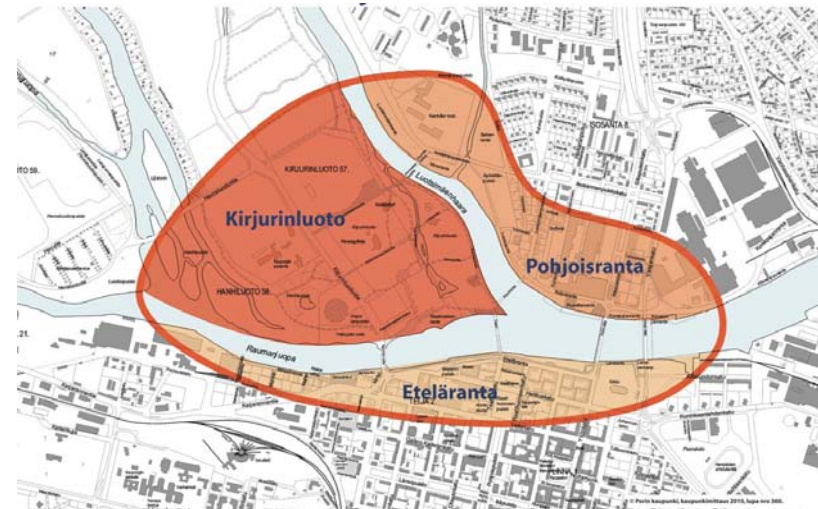
Kaupunkisuunnittelun vetämässä hankkeessa on ollut aktiivisena yhteistyökumppanina Porin yliopistokeskuksen kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen koulutusohjelma. Satakuntaliitto on tukenut taustaselvitystä maakunnan kehittämisrahalla.

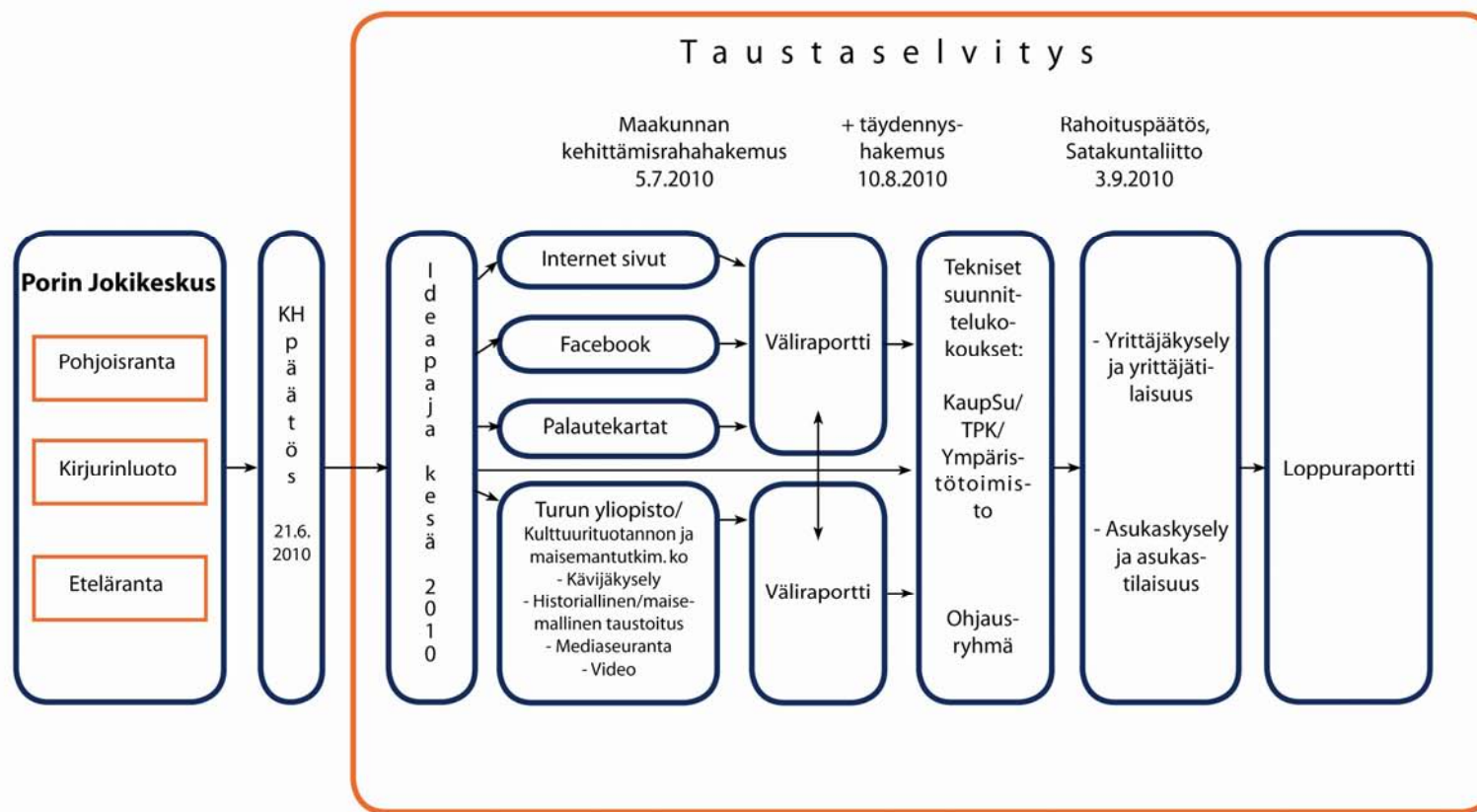
Porin Jokikeskus on herättänyt paljon kiinnostusta ja taustaselvitys onkin tulos innostuneesta osallistumisesta ja värikkäistä näkemyksistä ja ehdotuksista.

Kaikkia osallistujia kiittäen

Olavi Mäkelä

1.2 Suunnittelualue

Jokikeskuksen suunnittelu:

Porin kaupunkisuunnittelu:

- Olavi Mäkelä, kaupunkisuunnittelupäällikkö
- Sari Parkkali, projektipäällikkö (sij.)
- Eeva Sinerjoki, projektitutkija
- Markus Pasanen, kaavoitussuunnittelija
- Otto Arponen, projektisuunnittelija
- Henrik Keitaanniemi, arkkitehtiopiskelija

Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma:

- Eeva Sinerjoki, Arja Sato-Ettala, Tommi Iivonen
- Maiseman suojelu –ja hoito kurssin opiskelijat

Ohjausryhmä:

- Satakuntaliitto: Heikki Juurinen, aluekehitysjohtaja (yhteyshenkilö Anne Savola)
- Turun yliopisto / kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma: Maunu Häyrynen, Maisemantutkimuksen professori
- Porin kaupunki: Olavi Mäkelä, kaupunkisuunnittelupäällikkö
- Jaana Simula, kulttuurijohtaja
- Sari Parkkali, projektipäällikkö (sij.)

Tekniset suunnittelukokoukset

- Kaupunkisuunnittelu: Mäkelä ja Parkkali

Tekninen palvelukeskus:

- Juhola Harri, rakennuspäällikkö
- Kilkku Antti, kiinteistöpäällikkö
- Setälä Markku, liikenneinsinööri
- Vuola Pekka, tulvasuojelupäällikkö
- Latva Jukka, sataman työpäällikkö
- Ahonen Ismo, kaupunginpuutarhuri

- Ympäristötoimisto:

- Lampinen Jari, ilmansuojeluinsinööri

1.3 Kaupunkikeskustan kehittämisteemat

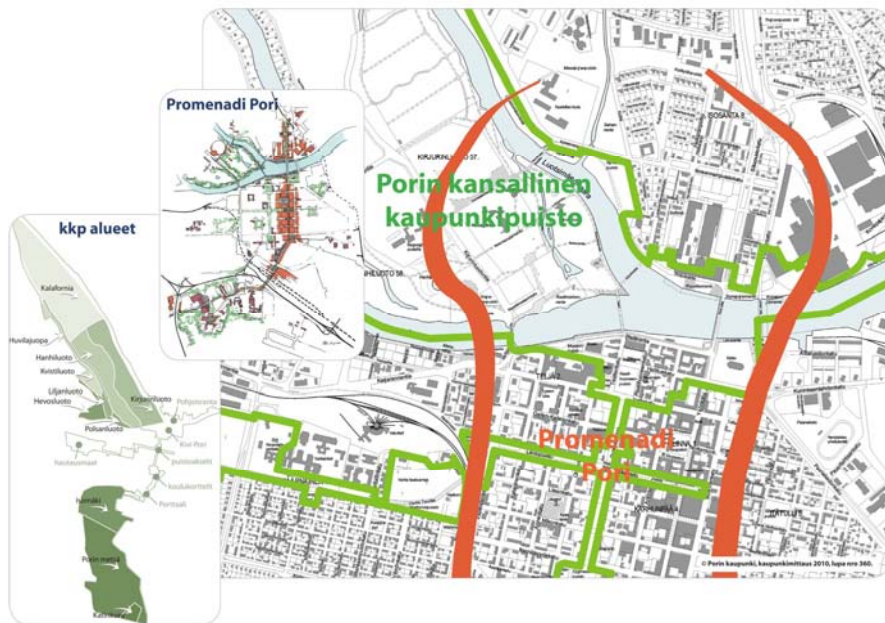
Porin Jokikeskus toteuttaa **Porin kaupunginhallituksen hallitusohjelmaa ja Pori 2016 kaupunkistrategiaa**. Poria kehitetään tapahtuma- ja elämyskaupunkina ja ensisijaisiksi kehittämisen alueiksi on hallitusohjelmassa määritelty Kirjurinluoto, Eteläranta ja Yyteri. Porin Jokikeskus –hankkeen kehittämistoimenpiteet toteutetaan Etelärantaan ja Kirjurinluotoon mutta myös Pohjoisrantaan. Pohjoisrannan kehittämistä tukee suunnitteilla olevan Puuvillan kauppakeskuksen rakentamisen käynnistyminen. Hallitusohjelmassa on lisäksi maininta Porin kehittämisestä opiskelijakaupunkina. Pohjoisrannan kehittämisellä luodaan myös edellytyksiä Pohjoisrannassa sijaitsevan Porin yliopistokeskuksen toiminnan aktivoimiseen ja kaupunkikeskustaan suuntautuvien yhteyksien parantamiseen.

Pori 2016 kaupunkistrategian osalta Jokikeskus osallistuu kaikkien kolmen painopisteen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Uusiutumisen ja kilpailukyvyyn painopisteeseen Porin Jokikeskus sitoutuu kehittämällä Porin toimintaympäristöä ympärivuotisena tapahtumakaupunkina. Ympärivuotisten toimintojen ja palveluiden kehittäminen on Jokikeskuksen yksi keskeinen tavoite.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden painopisteeseen Jokikeskus osallistuu kehittämällä Porin asemaa lasten ja nuorten kaupunkina. Kirjurinluodossa sijaitsevan Pelle-Hermannin leikkipuiston yhteyteen tavoitellaan ympärivuotista sisätilaleikkipaikkaa, joka voisi toimia myös lapsia ja nuoria kiinnostavan taiteen ja tieteen keskuksena. Porin Jokikeskus on mukana Kompakti kaupunki –hankkeen kanssa kehittämässä Nuorisopuistoa Pormestarinluodossa sijaitsevan Kaarisillan koulun ympäristöön.

Kolmantena painopisteenä Pori 2016 kaupunkistrategiassa on Asuin- ja elinympäristö. Porin Jokikeskus osallistuu viihtyisän ja houkuttelevan asuin- ja elinympäristön kehittämiseen. Myös liikenneyhteyksien monipuolisuus, toimivuus ja turvallisuus ovat keskeisiä tekijöitä suunniteltaessa Etelärannasta Kirjurinluodon kautta Puuvillanrantaan ulottuvaa pysyvää siltayhteyttä. Porin Jokikeskus korostaa myös luontoarvoja ja osallistuu Porin kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamiseen. Kulttuurihistoriallisten arvojen lisäksi Jokikeskus korostaa Kokemäenjokea ainutlaatuisena luonnonympäristönä.

Porin Jokikeskus –hanke on tärkeä osa **Porin kansallista kaupunkipuistoa**. Jokikeskus toteuttaa Porin kansallisen kaupunkipuiston (käytetään myös nimeä kkp) tavoitteita ja tarjoaa mahdollisuudet jokiympäristön kehittämiseen. Porin kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet aluekokonaisuuksien mukaan. Aluekokonaisuuksista Jokikeskukseen sisältyy tavoitteita luotojen alueeseen ja kaupunkikeskustaan liittyen. Yhteisiä tavoitteita on monia.

Luotojen alue:

- Maisemakuvan vaihtelun säilyttäminen ja lisääminen
- Tulvasuojelu ja eroosion esto sekä maisemallisten että ekologisten tavoitteiden huomioiminen näissä asioissa
- Jokirantojen saavutettavuuden parantaminen
- Virkistyskäyttömahdollisuuksien turvaaminen ja kehittäminen
- Huvilajuovan vaaliminen eheänä kulttuuriympäristökokonaisuutena
- Suurtahtumien kehittymisen mahdollistaminen ja sovittaminen kansallisen kaupunkipuiston tavoitteisiin
- Palvelutarjonnan monipuolistaminen
- Avoin suhtautuminen taidetoimintaan

Kaupunkikeskusta:

- Etelä- ja Pohjoisrannan valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön kehittäminen kokonaisuutena ja maisemallisen arvon korostaminen
- Viherrakenteen ylläpitäminen ja vahvistaminen
- Teollisen kulttuuriympäristön ominaisluonteen säilyttäminen Pohjoisrannalla
- Rakennetun kulttuuriympäristön arvokkuuden ylläpitäminen, säilyttäminen ja kehittäminen
- Kaupunkiympäristön elävyyden ylläpitäminen ja lisääminen
- Liikkumismahdollisuuksien parantaminen
- Rantarakentamisen maisemallisten näkökulmien huomioiminen

Porin kansallisen kaupunkipuiston tunnettuutta on tarkoitus lisätä tulevana vuosina. Yksi keskeinen toimenpide tunnettuuden parantamiseksi on kansallisen kaupunkipuiston kohteiden merkitseminen maastoon opasteiden ja infotaulujen avulla. Porin Jokikeskus tukee tätä tavoitetta ja haluaa kehittää yhtenäiset opasteet Porin kansallisen kaupunkipuiston ja Porin Jokikeskuksen alueille. Opasteet ja infotaulut ovat merkittävässä roolissa alueiden tunnettuuden ja käytön lisäämisessä. Porin Jokikeskus –hankkeen tavoitteena on muodostaa visuaalisesti yhtenäinen ja houkutteleva opasteiden kokonaisuus, joka palvelee Porin kansallista kaupunkipuistoa mutta myös Porin Jokikeskusta. Opasteiden avulla alueille luodaan erilaisia reitistöjä, ja näin alueella liikkumisesta tulee entistä houkuttelevampaa. Opasteiden ja infotaulujen avulla korostetaan kulttuurihistoriallisesti arvokasta maisemaa ja Kokemäenjoen roolia kaupunkikehityshistorian eri vaiheissa.

Porin Jokikeskus tekee yhteistyötä useiden hankkeiden kanssa. Kaupunkisuunnittelussa meneillään olevia yhteistyöhankkeita ovat URBACT II -ohjelman SURE -hanke ja lähiöiden kehittämiseen tähtäävä Kompakti kaupunki -hanke. Näiden lisäksi Porin Jokikeskus toimii tiiviissä yhteistyössä Teknisen palvelukeskuksen koordinoivan Porin tulvasuojelu –hankkeen kanssa.

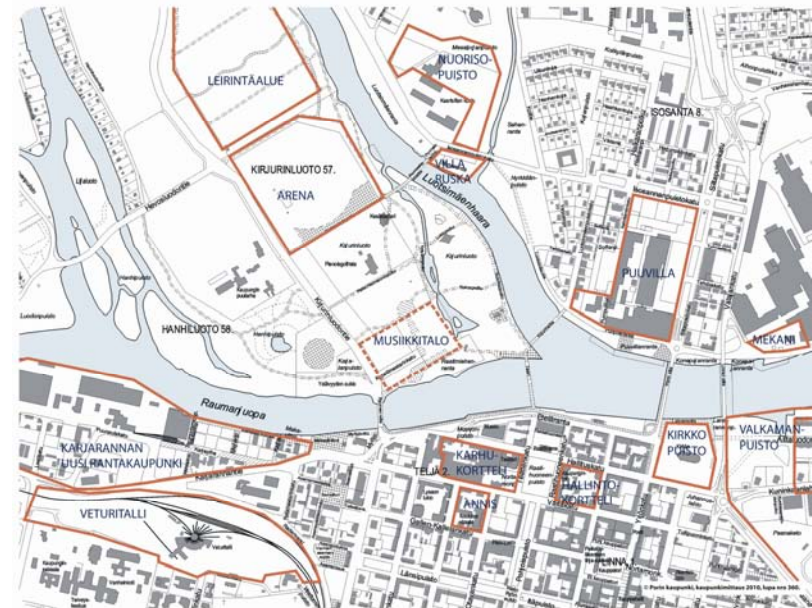
Porin Jokikeskus –hanke tekee lisäksi yhteistyötä **Kansalliset puistot** EAKR-hankkeen kanssa. Kansalliset puistot toteutetaan yhteistyössä Porin kaupunkisuunnittelun ja ympäristöviraston kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää Porin seudun vetovoimaa ja tunnettuutta Selkämeren kansallispuiston ja Porin kansallisen kaupunkipuiston mahdollisuuksia hyödyntäen.

Porin Jokikeskus –hanke liittyy tiiviisti myös **Promenadi-Pori kaupunkikeskustaprojektiin**. Porin kaupunkikeskustaa on kehitetty johdonmukaisesti jo 1970-luvulta lähtien. Promenadi-Porin johtoteemana on kaupunkiakseli-Portaalin muodostama kokonaisuus, joka yhdistää kaupungin omaleimaisimmat ja tärkeimmät ympäristökokonaisuudet ja palvelut toisiinsa. Portaalin tavoitteena on myös vahvistaa ydinkeskustan kevyenliikenteen virtaa. Promenadi-Poria ja kaupunkiakselia tarkastellaan pienempinä toiminnallisina kokonaisuuksina, joista yhtenä esimerkkinä Joki-Pori. Porin Jokikeskus –hanke toimii jatkumona Promenadi-Porille ja se toteuttaa erityisesti Joki-Porille asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä.

- Jokisillat Eteläranta – Kirjurinluoto – Pohjoisranta, Kirjurinluoto – Pormestarinluodon koulu (=nykyinen Kaarisilta)
- Etelärannan ja Pohjoisrannan katutilan ja ympäristön parantaminen

- Porin sillan ja Yrjönkadun jalankulkijan ympäristön parantaminen
- Pienvenesatamat, jokilaivalaiturit ym. veneilyyn liittyvät palvelut
- Opastus, tiedotus, markkinointi
- Ympäristön vaaliminen, arvokkaan asuin- ja teollisuusrakennuskannan toiminnallinen kehittäminen palvelu, asuin- ja yrityskäyttöön osapuolten yhteistyönä

1.4. Ajankohtaiset kehittämiskohteet

Porin kaupunki on käynnistämässä mittavat uudistamistoimenpiteet Jokikeskukseen liittyvillä yleisillä alueilla. Kehittämistoimet ovat jatkoa kävelykadun ja Promenadi-Porin toimille ja samalla Porin

kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteutusta. Yleisten alueiden kehittämiseksi ovat antaneet kimmokkeen isot vireillä olevat hankkeet Puuvilla ja Oluttedas, toimintaympäristön kehittämisen tarve suuria yleisötapahtumia varten ja ranta-alueiden palveluiden kokonaisuuden hahmottamistarve kestäviä päätöksiä varten.

Uusimmat rantaan valmistuneet palvelurakennukset ovat Mekani Konepajanrannassa ja Villa Ruska Pormestarinsillan vieressä. Kohteilla on omaa arkikäyttöä ja sen ulkopuolella ne palvelevat juhlasaleina. Puuvillanrannassa on tuoreessa asemakaavassa paikka rantaravintolaa varten.

Puuvillan kauppakeskus on merkittävin kaupallinen hanke, jonka suunnittelutyötä on tehty jo vuosia. Sen rakentaminen käynnistää kaupunkikeskustassa merkittävän painopisteen muutoksen, joka vahvistaa kaupallisen keskuksen laajenemisen joen pohjoispuolelle.

Porin Oluttedaan toiminnan päätyttyä on käynnistynyt vilkas keskustelu tulevasta uuskäytöstä. Musiikkitalon toteuttamatta jättäminen on havainnoitavissa kannanotoissa, jotka painottavat kulttuuria ja palveluita. Kohde nähdään viimeisenä mahdollisuutena, joka tulee valjastaa muuhun kuin asumiseen. Omistaja valmistelee omia tavoitteitaan. Asemakaavan muutosanomusta omistaja ei ole vielä tehnyt.

Molemmat isot kohteet Puuvilla ja Oluttedas ovat ratkaisevan tärkeitä kohteita Porin Jokikeskuksen kehittämisessä.

Oluttedasta (Karhukorttelia) vastapäätä Annankadulla on vireillä Anniksen korttelin asemakaavan muutos. Tämän ja Lyseon korttelin

merkitys kasvaa jos Annankatu avataan Karhukorttelin läpi Jokikeskukseen.

Karjarannan ja Päärnäisten kaupunginosia koskeva URBACT II SURE -hanke tähtää monipuolisesti tehokkaan vuorovaikutuksen avulla valmisteltuun paikalliseen toteuttamisohjelmaan. Alueesta käytetään nimitystä Uusi rantakaupunki, joka viestii asumisen, yritystoiminnan, palveluiden ja viihtyisän ympäristön kokonaisuudesta osana Porin Jokikeskusta.

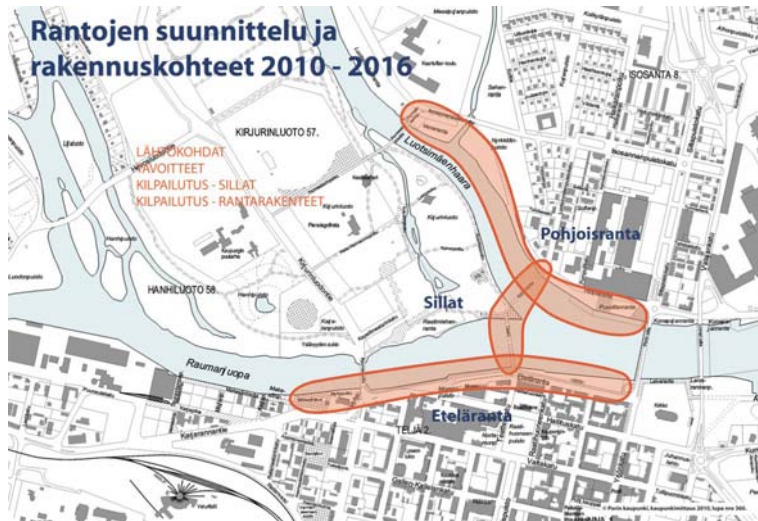
Etelärannan jatkeena Laivaranta (Kirkkopuiston kohdalla) ja Valkamarannan kehittämisessä on paljon potentiaalia väljänä vehreänä julkisena tilana ruutukaavakeskustan kulmassa.

Porin kaupungin keskuspuisto Kirjurinluoto on laajentunut suurten yleisötapahtumien vaatimusten kasvaessa. Uusi kesäteatteri toimii. Käyttäjillä on paljon toiminnallisia kehittämistoiveita ja lisää palveluja kaivataan. Kirjurinluodon maksuttomuutta kiitellään ja ihmetellään. Kesäkahvilan toimintaan toivotaan kohennusta. Pysyvällä leirintäalueella olisi käyttöä.

1.5. Rantojen suunnittelu ja rakennuskohteet 2011-2016

Porin Jokikeskus –hanke on monitahoinen hanke. Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sijoittuvat Etelärannassa Porinsillan ja Raumansillan välisille ranta-alueille. Pohjoisrannassa keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sijoittuvat Puuvillanpuistoon. Alueen toiminnallisuuden ja saavutettavuuden parantaminen edellyttää uuden kevyenliikenteensillan rakentamista Etelärannasta Kirjurinluodon kautta Puuvillanrantaan. Rantarakenteiden ja siltojen suunnittelussa ja rakentamisessa on

monia vaihtoehtoja ja Kokemäenjoen tulvariskit asettavat reunaehdot ja haasteita suunnittelulle. Silta suunnitellaan mahdollisimman kevytrakenteiseksi ja siihen sallitaan vain yksi virtapilari Kirjurinluodon kärjen tuntumaan. Maatuet Etelä- ja Pohjoisrannassa on sovittava osaksi ympäristöä.

Rantarakenteiden osalta on päädytty ratkaisuun, jossa terassointi toteutetaan kaventamalla jokiuomaa noin 5-10 metriä. Tämä vaihtoehto on tulvasuojelun kannalta edullinen, sillä jokiuoman kaventuessa virtaus joessa lisääntyy. Tämä puolestaan vähentää sedimenttien kasaantumista jokiuomaan. Alimman terassin korkeus määritellään tulvasuojeluun perustuen. Rantarakenteiden kunnostamisen yhteydessä Etelärannan tekninen infrastruktuuri uusitaan ja nykyaikaistetaan. Nykyaikainen infrastruktuuri suunnitellaan rannan rakenteisiin siten, että se palvelee monipuolisesti tapahtumajärjestäjien tarpeita.

Kehittämisen- ja korjaustoimenpiteiden tavoitteet:

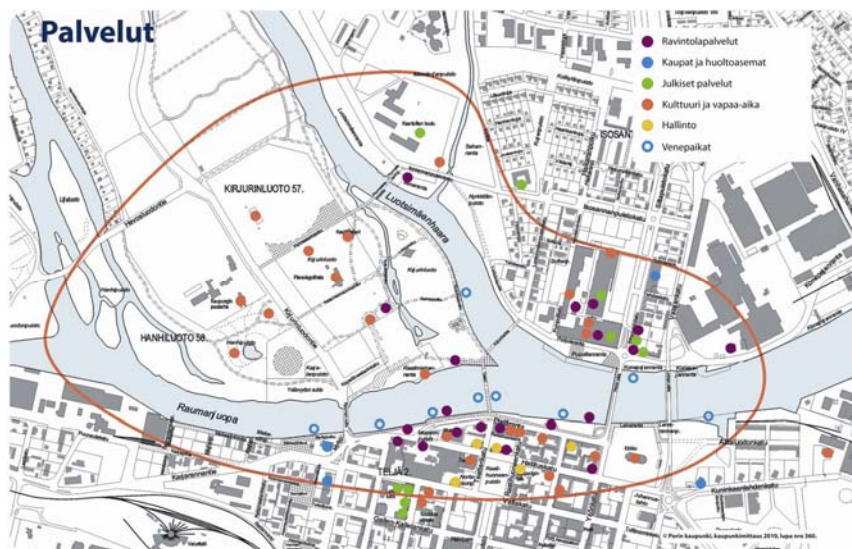
- Kaupunkikeskustan läheisen jokirantaympäristön monipuolisempi hyödyntäminen ja alueen käytön lisääntyminen
- Yhteyksien vahvistaminen Porin ydinkeskustan, Kirjurinluodon ja Puuvillan kauppakeskuksen välillä
 - Saavutettavuuden parantaminen
 - Reittien monipuolistaminen
 - Liikkumisen helppous
- Alueen ympärivuotisen käytön vahvistaminen
- Etelärannan katukivetyksen, kaiteiden ja teknisen infrastruktuurin uusiminen ja nykyaikaistaminen
- Etelä- ja Pohjoisrannan terassointi
 - Pohjoisranta säilytetään vehreänä
 - Etelärantaa kehitetään tapahtuma-alueena
- Veneilypalveluiden kehittäminen
 - Huoltorakennus (WC, suihku, vesi, sähkö, jätteiden keräys, kahvila/kioski)
 - Tankkauspiste ja jätesäiliön eli septitankin tyhjennys

2. Nykytilanne

2.1. Palvelut

Jokikeskuksen alue on toiminnoiltaan hallintoon, kulttuuriin ja vapaa-aikaan painottuva. Hallinnolliset palvelut ovat sijoittuneet pääosin Etelärantaan, kun taas kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyviä palveluita on kaikkialla Jokikeskuksen alueella. Ravintolapalvelut ovat pääosin sijoittuneet Etelärantaan, mutta Puuvillan uuskäytön

lisääntymisen myötä yhä enemmän ravintoloita sijaitsee myös Pohjoisrannan puolella. Kirjurinluoto tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet erilaisiin kulttuuritoimintoihin ja vapaa-ajanviettoon. Kirjurinluodossa sijaitseva uimaranta on ainutlaatuinen voimavara Jokikeskuksen alueella, sillä uimaranta sijaitsee aivan ydinkeskustan läheisyydessä.

2.2. Maiseman pääpiirteet

Porin kaupunkia markkinoidaan joen ja meren kaupunkina. Kokemäenjoki Porin kaupunkikeskustassa määrittelee kaupungin luonnetta ja on myös olennainen osa Porin kansallista kaupunkipuistoa. Merelle päin jokisuisto kasvaa arvokkaaksi lintuvedeksi. Kirjurinluodon suuri puistoalue on tärkeä osa luotojen

aluetta. Kokemäenjoen luodot sisältävät myös valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuuteen.

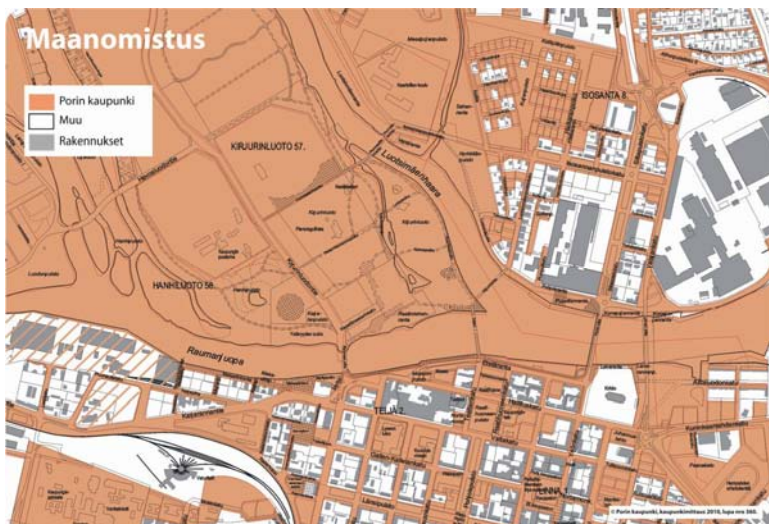

Pohjoisrannan vanha ja monipuolinen teollisuusmiljöö rantapuistoiineen ja Etelärannan yhtenäinen kivikaupunkikokonaisuus Kivi-Pori muodostavat Kokemäenjoen rantaan kansallisesti arvokkaan ja ainutlaatuisen kaupunkimaiseman.

Porin Jokikeskus on laajojen vierhaluiden ja puistojen ympäröimä kokonaisuus, jossa kaupunkikeskustan palvelut yhdistyvät jokivarsiluonnon tarjoamiin vapaa-ajan toimintoihin.

2.3. Maanomistus

Pääosa Porin Jokikeskuksen alueista on Porin kaupungin omistuksessa. Kaupungin omistamien maa-alueiden runsaus on helpottanut erilaisten suurtaapahtumien (mm. Pori Jazz ja Sonisphere) järjestämistä. Jokikeskuksen alueella sijaitsee myös yksityisessä maanomistuksessa olevia alueita. Renor Oy:llä on omistuksessaan entisen Porin Puuvillan kehräämörakennus ja pääkonttori. Puuvilla on nykyään Satakunnan suurin yritys- ja koulutuskeskus. Sampo-Rosenlew Kiinteistöt Oy omistaa entisen Porin Konepajan ja Isosannan sahan kiinteistöt. Jokikeskuksen alueella sijaitseva Porin Oluttehtaan tontti on Oy Sinebrychoff Ab:n omistuksessa. Sinebrychoff saneerasi Porin ensimmäisen sähkölaitoksen pienpanimoksi, ja tällä hetkellä SK ravintolat pyörittävät tiloissa Pub Karhupanimo -ravintolaa. Sinebrychoffin Porin panimo lopetti toimintansa syyskuussa 2009, ja yhtiö on aloittanut suunnittelun Oluttehtaan tontin uusista toiminnoista. Etelärannassa sijaitsevan ravintolakiinteistön omistaa Kiinteistö Oy Porin Klubi.

Kivi-Porissa sijaitsee asuinkortteleita, jotka ovat yksityisessä omistuksessa. Jokikeskuksen alueella sijaitsee myös Porin evankelisluterilaisen seurakunnan omistamia maa-alueita ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia, näistä merkittävimpänä Keski-Porin kirkko ja kirkkopuisto.

2.4. Kaavatilanne ja suojelupäätökset

Porin Jokikeskuksen alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu. Paikoitellen asemakaavoja on uudistettu jo useampaan otteeseen. Porin Jokikeskus käsittää valtakunnallisesti arvokasta rakennettua ympäristöä kummallakin puolella jokea, ja lähes kaikki rakennukset on suojeltu asemakaavalla. Etelärannan puolella rakennuskantaa on suojeltu jo 1970-luvun alussa ja myöhemmin asemakaavaa on tarkistettu niin, että lähes kaikki piharakennuksia myöten on suojeltu. Kivi-Porin alueella on monia merkittäviä arvorakennuksia kuten Otava, Porin Teatteri, Raatihuone, Junneliuksen palatsi Porin nykyinen kaupungintalo. Rantamaisemaa hallitsee Keski-Porin kirkko. Porin keskustasta kävelykatu jatkuu Porin sillan kautta Pohjoisrannalle. Porin silta on suojeltu kaunis rautasilta.

Pohjoisrannalla Puuvillan, konepajan ja niiden välissä sijaitsevan asuntokorttelin joen puoleiset rakennukset on suojeltu asemakaavassa. Vanhat arvokkaat teollisuusrakennukset antavat erityisen ilmeen Pohjoisrannan fasadille.

Etelärannan puolella toiminnallinen ranta-alue on erityisaluetta suhteellisen avointa kenttää. Pohjoisrannan puolella rantavyöhyke on puistoa, joka Etelärantaan verrattuna on verrattain vihreä. Etelärantaan vihreyttä tuo Kirkkopuisto.

Asemakaavassa on varattu kevyen liikenteen siltayhteys Etelärannan, Kirjurinluodon ja Pohjoisrannan välille.

Kirjurinluoto on laaja keskuspuiston luontoinen virkistysalue. Se on Kokemäenjoen suiston kärki, joka työntyy kiilamaisesti vastaan veden juoksua. Virkistysalueella on asemakaavassa varattu erilaisia toiminnallisia kohteita, kuten kaupunginpuutarha ja erityisalueet tapahtumia varten sekä yleisten rakennusten korttelialue musiikkitaloa varten. Musiikkitalosta käytiin kansainvälinen arkkitehtuurikilpailu 80-luvun alussa. Musiikkitaloa ei rakennettu, mutta asemakaavallinen varaus on edelleen olemassa.

Jokikeskuksen arvokkaat rakennetun ja luonnonympäristön elementit ovat keskeinen osa Porin kansallista kaupunkipuistoa, joka perustettiin keväällä 2002. Yhtenä edellytyksenä päätökselle oli vallitseva asemakaavoitustilanne, jossa arvokkaat rakennukset ja luontoelementit on suojeltu. Asemakaavojen muutosten tuleekin edistää Porin kansallisen kaupunkipuiston tavoitteiden toteutumista.

Kaupunkikeskusta laajenee joen pohjoispuolelle, mitä osoittaa Porin Puuvillan kauppakeskushanke ja koko korttelin käytön monipuolistuminen. Etelärannan puolella Porin Oluttehtaan toiminnan lakkauttaminen on synnyttänyt vilkkaan keskustelun alueen uuskäytöstä. Yleisesti tulevalta uuskäytöstä toivotaan monipuolista Jokikeskuksen elävöittäjää ympäri vuoden. Myös kevyen liikenteen siltayhteyden toivotaan virkistävän jokirantojen jatkuvaa käyttöä. Rannoille toivotaan myös pienempiä palvelupisteitä, jotka kasvattavat vetovoimaa myös sesonkien välillä.

Kokemäenjoki purkaa laajan vesistöalueen vedet Porin kaupunkikeskustan läpi mereen. Maasto on alavaa ja Porissa on kautta aikojen eletty tulvariskin kanssa. Porin Jokikeskuksen rantojen käsittelyssä tulvariski asettaakin rantarakenteille omat vaatimuksensa. Viime vuosina on noussut esiin monia isoja hankkeita, uusia tavoitteita ja reunaehtoja. Palaset asettuvat kohdalleen jatkosuunnittelun edetessä ja tarpeen mukaan asemakaavoja uudistetaan muutoksia varten. Porin Jokikeskuksen ydinalueen asemakaavan muutos sisältyy kaavoituskatsaukseen 2011-2013.

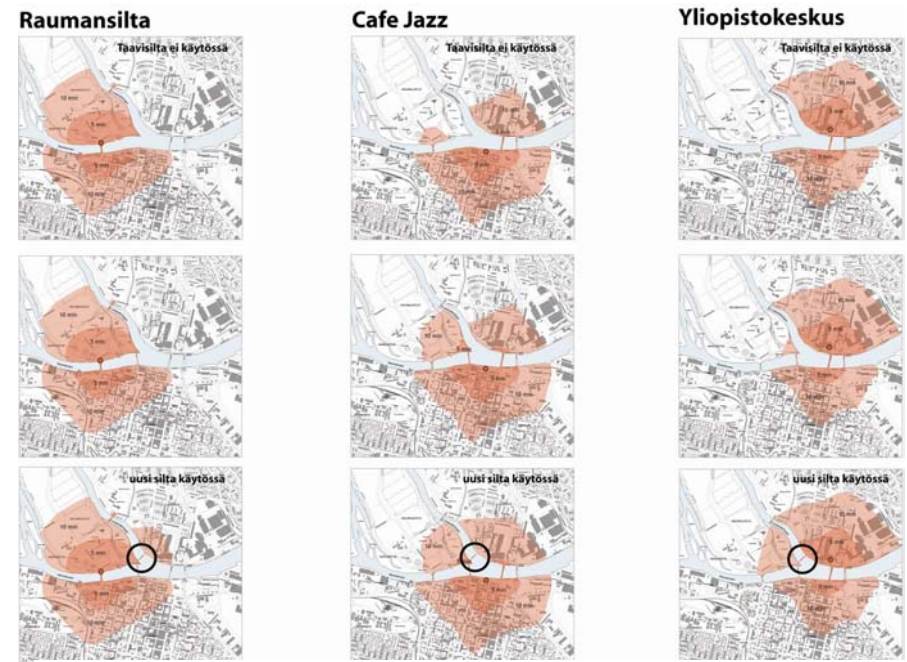
2.5. Saavutettavuus

Alueen saavutettavuus ja yhteyksien parantaminen on merkittävässä roolissa Jokikeskuksen tavoitteissa. Porin Puuvillan uusikäyttö ja Porin Oluttehtaan Karhukortteliin kohdistetut odotukset ovat tuoneet jokiympäristön yhä merkittävämmäksi osaksi Porin ydinkeskustaa. Joen suuntaista ja joen ylittävää liikkumista tulee vahvistaa ja Jokikeskus hankkeen aikana saavutettavuutta kehitetään uuden kevyenliikenteen sillan avulla.

Helposti saavutettavissa olevalle alueelle on helppo päästä ja alue tarjoaa monipuoliset ja miellyttävät mahdollisuudet alueella liikkumiseen. Hyvä saavutettavuus tarkoittaa ihmisten liikkumisen tarpeiden monipuolisuuden tunnistamista ja sitä, että esteettömyyteen ja turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Hyvään saavutettavuuteen sisältyy myös erilaisten kulkuvälineiden hyödyntämisen mahdollisuus ja helppous sekä alueelta toiselle tapahtuvien siirtymisten sujuvuus. Jokikeskuksen saavutettavuuden parantamisessa otetaan huomioon:

- Erilaisten käyttäjäryhmien erilaiset tarpeet
 - Lapsiperheet
 - Nuoret
 - Vanhukset
 - Liikuntarajoitteiset
 - Veneilijät
 - Ulkopaikkakuntalaiset ja turistit
- Talviajan haasteet
- Opasteiden ja infotaulujen riittävyys
- Levähdyspaikkojen ja monipuolisten reittien tarve
- Palveluiden sijoittaminen riittävän tiiviisti
- Joen suuntaisen ja joen ylittävän liikkumisen kehittäminen

Taustaselvityksessä tutkittiin Jokikeskuksen alueen saavutettavuutta kävelynopeudella 5,4km/ h. Tarkastelukohteet valittiin satunnaisesti mutta siten, että ne edustavat Jokikeskuksen aluetta mahdollisimman laaja-alaisesti. Kohteiksi valikoituivat Raumansilta, Cafe Jazz ja Yliopistokeskus (ks. alla oleva kartta). Alueen saavutettavuutta tarkasteltiin muodostamalla viiden ja kymmenen minuutin kävelvyvyöhykkeet kolmessa erilaisessa tilanteessa. Ensimmäisessä tilanteessa kuvattiin Jokikeskuksen nykytilannetta talviaikaan, jolloin Taavisilta ei ole käytössä. Toisessa tilanteessa oli tarkastelussa kesäaika, jolloin taavisilta oli käytössä. Kolmantena tarkasteluun valittiin tilanne, jossa taavisillan lisäksi myös uusi suunniteltu silta oli käytössä.

Alueen saavutettavuus kävelynopeudella 5,4 km/ h

Taavisilta ja suunnitteilla oleva uusi siltayhteys vaikuttavat merkittävästi Jokikeskuksen alueen saavutettavuuteen. Nykyisessä tilanteessa talviaikaan Kirjurinluodon puolelta Pohjoisrantaan ei pääse kävellen kymmenessä minuutissa, ja kesäisin taavisilta helpottaa vain hieman tilannetta. Uusi siltayhteys parantaisi saavutettavuutta erityisesti Kirjurinluodon ja Pohjoisrannan välillä.

2.6. SWOT-analyysi

3. Tavoitteiden kartoitus

3.1. Ideapaja kesä 2010

Porin Jokikeskus –hankkeen taustaselvitys alkoi kesäkuussa 2010. Taustaselvityksen valmistelu toteutettiin Porin kaupunkisuunnittelun ja Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman yhteistyönä. Satakuntaliitto on tukenut taustaselvitystä maakunnan kehittämisrahalla. Taustaselvityksen ideointivaiheen työnimi, Ideapaja kesä 2010, muodostui, kun asukkaat, yritykset ja matkailijat haluttiin ottaa mukaan alueen suunnitteluun ja kehittämiseen. Ideapajan aikana kartoitettiin asukkaiden, yrittäjien ja matkailijoiden toiveita ja kehittämisideoita mutta myös puutteita ja uhkakuvia. Palautetta kerättiin erilaisia menetelmiä käyttäen.

3.1.1. Jokikeskuksen internet –sivusto

Porin Jokikeskukselle avattiin kesäkuussa 2010 internet sivusto. Internet sivusto linkitettiin Porin kansallisen kaupunkipuiston olemassa oleviin internet sivuihin. Porin Jokikeskus on tärkeä osa

Porin kansallista kaupunkipuistoa ja yhtenäisen internet sivuston nähtiin palvelevan molempia tahoja. Internet sivujen pääasiallisena tarkoituksena on tiedon jakaminen ja palautteen kerääminen.

Ideapajan aikana Jokikeskuksen kotisivujen palautteenantokanava oli varsin aktiivinen ja internetin kautta kaupunkisuunnitteluun viestejä tuli 49 kappaletta. Kommentteja ja kehittämisideoita saatiin eniten aikavälillä 15.7.- 5.9.2010. Miehet ja naiset olivat yhtä aktiivisia kommentoimaan, naisten viestejä vastaanotettiin 24 kappaletta, miesten 23 kappaletta. Kaksi viestiä lähetettiin nimettömänä. Internetin kautta lähetetty palaute ja ehdotukset olivat harkittuja ja perusteltuja. Lisäksi huomionarvoista oli se, että yksittäinen viesti saattoi sisältää useita erilaisia ehdotuksia. Parhaimmillaan yhdessä viestissä saattoi olla kymmenkunta ajatusta ja ideaa jokirannan alueen kehittämiseksi. Kaiken kaikkiaan saimme internetin kautta 102 erilaista kehittämis ehdotusta.

3.1.2. Facebook fanisivusto

Porin kaupunkisuunnittelu päätti hyödyntää Jokikeskus – hankkeessa myös sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksi ja kesän 2010 ideapajan aikana Jokikeskukselle perustettiin oma facebook -fanisivusto. Internet sivuston tavoin facebook fanisivujen pääasiallisena tarkoituksena on tiedon jakaminen ja palautteen kerääminen. Ideapajan aikana facebookin kautta palautetta annettiin yhteensä 16 kappaletta ja faneja Porin Jokikeskuksella oli elokuun loppuun mennessä kertynyt 104 kappaletta. Tammikuun alussa Jokikeskuksen fanisivustolla oli jo 117 fania. Suosituimmaksi keskustelunaiheeksi facebookissa nousi veneilypalveluiden kehittäminen. Myös Kesäravintola Kirjuri nousi esiin useissa kommentteissa.

Kokemukset facebookin hyödyntämisestä kaupungin suunnittelussa olivat varsin positiivisia ja Porin Jokikeskuksen facebook -fanisivusto jatkaa edelleen toimintaansa. Facebookin fanisivusto tukee erinomaisella tavalla Jokikeskuksen internet-sivuja ja samalla se tarjoaa ihmisille uudenlaisen mahdollisuuden osallistumiseen.

Tärkeänä pidetään myös sitä, että Jokikeskuksen facebook fanisivusto mahdollistaa tiedon, valokuvien ja mielipiteiden jakamisen myös fanien kesken. Facebookin ja muiden sosiaalisen median toimintojen (esim. Twitter, YouTube, Flickr) hyödyntämistä aiotaan jatkossa laajentaa ja erityisesti Jokikeskuksen facebook-fanisivuston sisältöä tullaan kehittämään hankkeen edetessä.

3.1.3. Palautekartat

Merkittävä osa ideapajan palautteesta saatiin 19.-24.7.2010 järjestetyn SuomiAreenan ja 17.-25.7.2010 järjestetyn Pori Jazz -festivaalin aikaan jaettujen palautekarttojen kautta. Kooltaan 15 x 15 cm palautekartta suunniteltiin Porin kaupunkisuunnittelussa ja niitä painatettiin 2500 kappaletta. Palautekartan avulla asukailta ja matkailijoilta kerättiin ideoita ja ehdotuksia Porin jokirantojen kehittämiseksi.

Porin kaupunkisuunnittelu jakoi SuomiAreenan aikana palautekarttoja ja samanaikaisesti yliopistokeskus toteutti

kävijäkyselyn. Ryhmä rantautui SuomiAreenan aikaan kävelykadun Kansalaistorille, Etelärantaan ja Kirjurinluotoon. Palautekarttoja jaettiin myös SuomiAreenan tapahtumapaikoilla, palvelupiste Porinassa, Porin Seudun Matkailu Oy Maisassa ja Porin kaupunginkirjastossa. Porinassa ja Maisassa oli myös palautelaatikot, joihin palautekarttoja ja ideoita sai kesän aikana toimittaa. SuomiAreenan jälkeen palautekarttoja jaettiin myös kaupunkijuna Porittaressa. Kaupunkijunan matkustajille jaettiin kierroksen alussa palautekartat, ja matkan jälkeen heillä oli mahdollisuus jättää palautekartta juna-aseman palautelaatikkoon.

Palautekarttojen avulla saatiin runsaasti ehdotuksia ja kommentteja, yhteensä 186 palautekarttaa palautui takaisin kaupunkisuunnitteluun. Yhdessä palautekartassa saattoi olla useampikin ehdotus, joten määrällisesti palautekarttojen kautta annettujen kommenttien määrä oli suurempi.

3.1.4. Muu palaute

Porin Jokikeskuksen ideapajan aikana kaupunkisuunnitteluun toimitettiin myös kaksi kirjettä. Porin Seudun Vihreät Ry. toimitti kaupunkisuunnitteluun kahdeksan kohtaa sisältävän ehdotuksen Porin Jokikeskukseksi. Kesän ideapajan jälkeen saimme vielä muutamia yhteydenottoja, joissa Jokikeskuksen kehittämistä pohdittiin erilaisten aihepiirien kautta. Kommentteja lähetettiin seuraaviin aiheisiin liittyen:

- Pohjoisrannan kehittäminen ja uusi kahvila
- Etelärannan ilmeen säilyttäminen ei kaupallisten palveluiden alueena
- Oluttehdas ja sen uudet toiminnot
- Etelärannan autottomuus
- Etelärannan vetovoimaisuuden ja viihtyisyyden parantaminen

- Hotelli Otava ja teatterin ympäristön vapauttaminen teollisuusrakennuksista
- Vanhuksille suuntautuvia kuntoutustiloja tarvitaan alueelle
- Vanhoja jokilaivoja elävöittämään jokirantaa
- Pysyvän siltayhteyden tarve
 - Taavisillan tilalle
 - Kokonaan uusi siltayhteys Etelärannasta Kirjurinluodon kautta Puuvillanrantaan
- Kirjurinluodon kesäravintolan kunnostaminen alkuperäiseen asuunsa
- Jokikeskuksen tarvitsema energia kestäväällä tavalla tuotetuksi
- Cafe Jazzin kunnostaminen
- Huvilajuovan ruoppaus ja siltojen uusiminen
- Bussiyhteys Kauppatorilta Etelä- ja Pohjoisrantaan sekä Kirjurinluotoon

3.1.5. Ideapajan yhteenveto

Ideapajan aikana kaupunkisuunnitteluun toimitettiin paljon ideoita ja kommentteja Jokikeskuksen kehittämisestä. Kommenttien ohella palautteissa esitettiin parannusehdotuksia olemassa oleviin rakenteisiin mutta toisaalta suuri osa ideoista oli täysin uusia toimintoja sisältäviä ehdotuksia. Palautekarttojen, facebookin, internetin ja muiden kanavien kautta tulleet ehdotukset ja kommentit kerättiin lopuksi yhteen ja niitä tarkasteltiin kokonaisuutena. Palautteet jaettiin ryhmiin alueittain seuraavanlaisesti:

- Eteläranta
- Pohjoisranta
- Kirjurinluoto
- Yleiset

Ehdotuksia jokirannan kehittämiseksi tuli varsin runsaasti, kaiken kaikkiaan erilaisia ehdotuksia kertyi yhteensä **236 kappaletta**. Kaikki ehdotukset kirjattiin ylös ja ne ryhmiteltiin teemoittain ja alueittain. Eniten parannusehdotuksia ja kommentteja kertyi Kirjurinluodon alueelle (88). Kesäravintola Kirjurin auki saaminen keräsi eniten kommentteja mutta myös uimarannan palveluista käytiin vilkasta keskustelua. **Kirjurinluodon** osalta eniten kommentteja saivat seuraavat aiheet:

1. Ravintola Kirjurin avaaminen
2. Uimarannan palvelut
3. Ulkoilumahdollisuuksien kehittäminen
4. Elämyspalveluiden tuottaminen
 - a. Toivottiin mm. huvipuistoa, vesipuistoa, liikennepuistoa, vuoristoratoja, maailmanpyörää, koirapuistoa, pieneläinpuistoa, ratsastuspuistoa
5. Ympärivuotisen toiminnan kehittäminen

Etelärantaa ja Pohjoisrantaa käsitteleviä kommentteja saatiin lähes yhtä paljon. Etelärannan alueelle kertyi 33 erilaista ehdotusta. Etelärannan osalta ehdotuksista enemmistö käsitteli Etelärannan ranta-alueen kehittämistä ja erityisesti katukäytävien, kivetysten ja kaiteiden kuntoon liittyviä ehdotuksia tuli runsaasti. **Etelärannan** osalta eniten kommentteja saivat seuraavat aiheet:

1. Etelärannan katukäytävien, kivetysten ja kaiteiden kunnostaminen
2. Ravintolalaiva Lautan poistaminen rannasta
3. Uuden kahvilan avaaminen Etelärantaan
4. Uusia ravintolalaivoja (vrt. Turku ja Aurajoki)
5. Autottoman Etelärannan muodostaminen

Pohjoisrantaa käsitteleviä ehdotuksia kertyi yhteensä 21 kappaletta ja suosituimmaksi aihepiiriksi nousi uuden kahvilan avaaminen.

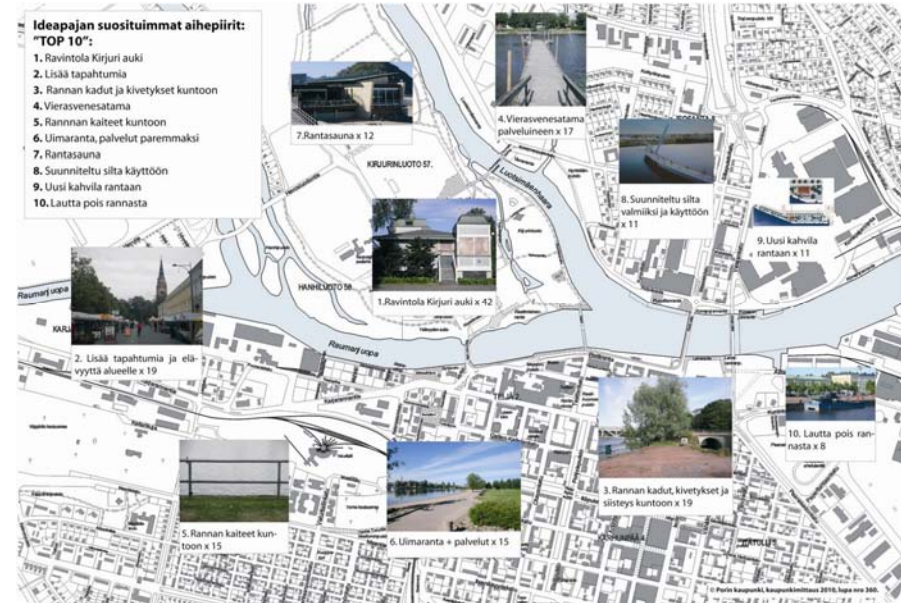
Pohjoisrantaa koskevista ehdotuksista suosituimmat olivat:

1. Uusi, ympärivuotinen kahvila
2. Kunnollinen vieraslaituri, wc, ja polttoainemyynti
3. Puuvillanpuiston puistoalueen kehittäminen
4. Pohjoisrannan hyödyntäminen kulttuuri- ja tapahtuma-alueena
5. Pohjoisrannan valaistuksen kehittäminen

Yleiset -ryhmään sijoitettiin ne ideapajaan tulleet ehdotukset ja kommentit, jotka koskivat ranta-alueita kokonaisuudessaan ilman, että toiminnalle oli erikseen määriteltyä sijaintia. Tähän ryhmään tuli eniten kommentteja, yhteensä 95 kappaletta. Eniten keskustelua syntyi veneilypalveluiden tarpeellisuudesta ja palveluiden laajuudesta. Myös rantasauna ja suunnitelmassa oleva uusi siltayhteys saivat paljon kommentteja. Viisi suosituinta aihetta olivat:

1. Vierasvenesatama palveluineen
2. Rantasauna
3. Suunnitellun sillan rakentaminen
4. Rantojen yleisilmeen siistiminen ja maisemointi
5. Tapahtumien ja ympärivuotisen toiminnan kehittäminen

Yhteenvedo ideapajasta:

3.2. Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman toteuttama tutkimusosuus

3.2.1. Jokikeskuksen kävijäkysely

Arja Sato-Ettala ja Tommi Iivonen

Sisällys:

1. Menetelmät
2. Kyselyvastausten analyysi
 - 2.1. Vastausten käsittely ja koodaus
 - 2.2. Taustatiedot
 - 2.3. Sillat ja liikkuminen alueella
 - 2.4. Pohjoisranta
 - 2.5. Eteläranta
 - 2.6. Kirjurinluoto
3. Kehittämisideat
 - 3.1. Pohjoisrannan kehittämisideat
 - 3.2. Etelärannan kehittämisideat
 - 3.3. Kirjurinluodon kehittämisideat
4. Yhteenveto

Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman teettämä kävijätutkimus on osa Jokikeskus-hanketta. Hankkeen tutkimuskohteena ovat Etelä- ja Pohjoisrannan alueet sekä Kirjurinluodon nokkaan suunniteltu uusi siltayhteys. Hanke kytkeytyy myös Puuvillan alueen ja tulevan kauppakeskuksen

sekä Porin keskustan ja Pohjoisrannan puistovyöhykkeen kehittämissuunnitelmiin. Kyselytutkimuksella haluttiin selvittää alueiden käyttöä, niistä muodostuvia mielikuvia ja kehitysideoita. Jokikeskus-hanke toteutetaan yhteistyössä Porin kaupungin kaupunkisuunnittelun kanssa.

1. Menetelmät

Kävijätutkimus toteutettiin kyselyllä, jota jaettiin pääasiassa Kirjurinluodossa, koska se osoittautui parhaimmaksi paikaksi tavoittaa alueella liikkuvat ihmiset. Kyselyllä pyrittiin tavoittamaan alueen kävijöitä sekä tapahtumien aikana (Pori Jazz, Suomi Areena) että hiljaisena aikana näiden tapahtumien jälkeen. Kyselyä jaettiin myös Suomi Areena- tapahtuman Kansalaistorilla kävelykadulla. Kyselylomakkeeseen vastaaminen tapahtui paikan päällä, jolloin vastaaja saattoi kysyä epäselvistä tai lisätietoa vaativista kohdista.

Kyselyä oli jaossa myös Pori Jazzin aikana Etelärannan Jazzkadun infopisteessä, Porin Seudun Matkailu Oy:n Maisan toimistossa, Satakunnan museossa sekä Porin taidemuseossa. Näistä kohteista emme saaneet vastauksia, koska heillä ei ollut resursseja markkinoida kyselyämme. Kyselyä jaettiin myös kyselyn tekijöiden perheenjäsenille, ystäville ja tutuille. Kyselyyn oli mahdollista vastata 21.7. -3.8.2010 välisenä aikana. Kaikkiaan saimme vastauksia 146 kappaletta.

Kyselyn aineisto koostuu strukturoiduista ja avoimista vastauksista¹. Kyselyssä tiedusteltiin taustatietojen lisäksi vastaajan liikkumista alueella sekä siltojen käyttöä. Tiedustelimme myös vastaajan mielikuvia alueesta jakamalla kysymykset kolmeen

¹Liite 1: Kysely/ Jokikeskus-hankkeen kävijäkysely

osioon, jossa on samoja kysymyksiä kustakin alueesta eli Pohjoisrannasta, Etelärannasta ja Kirjurinluodosta: Miksi vietät aikaa alueella? Mikä siellä on mielestäsi tärkeintä? Miten sitä pitäisi mielestäsi kehittää? Lopuksi kysyimme vielä: Kuinka useasti vieraillet alueella? Millä alueella käyt useimmiten?

2. Kyselyvastausten analyysi

2.1. Vastausten käsittely ja koodaus

Kaikkiin kävijäkyselyn kysymyksiin ei saatu yhtä kattavasti vastauksia ja joihinkin kysymyksiin oli vastattu epäselvästi tai vastauksesta oli osa yliviivattu. Vaillinaisesti vastatut lomakkeet on otettu mukaan tutkimukseen niiltä osin kuin vastauksia on saatu. Tutkimuksessa tehtiin myös lomakkeen testausta koevastaajilla, joiden vastaukset on otettu huomioon niiltä osin kuin kysymykset vastaavat varsinaista lomaketta.

Taustatietoja lukuun ottamatta vastaaja sai valita kysymyksessä useampia vaihtoehtoja. Kyselyn vastauksia käsiteltiin siten, että kullakin vastaajalla on yksi ääni jokaista vastausta kohti. Jos vastaaja esimerkiksi ilmoitti käyttävän sekä Taavisiltaa että Raumansiltaa mennessään Kirjurinluotoon jakautui vastaajan ääni kahteen osaan eli 0,5 ääntä vastausta kohti. Ja vastaavasti, jos vastaaja ilmoitti käyttävänsä näiden lisäksi myös Kaarisiltaa, merkintä vastausta kohden on 0,33 ääntä.

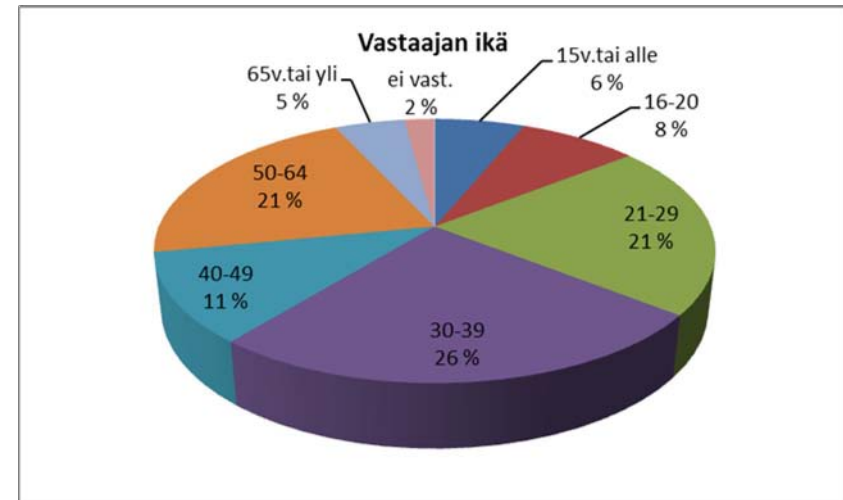
Lomakkeet on koodattu juoksevilla numerolla 1-146. Vastaajan taustatietojen perusteella on koodattu sukupuoli, N= nainen ja M= mies sekä ikä a= 15v. tai alle, b= 16-20, c= 21-29, d= 30-39, e= 40-49, f= 50-64 ja g= 65v. tai yli. Esimerkiksi vastaaja 61Mf on 50-64-vuotias mies, jonka vastauslomake on merkitty juoksevilla numerolla 61.

2.2 Taustatiedot

Vastaajien ikäjakauma

Vastaajia saatiin kaikista ikäryhmistä, mutta ikäjakauma (kysymys 2.) painottui kyselyssä 30-39 -vuotiaisiin (kuvio 1.). Yhtä paljon vastaajia oli ryhmissä 21-29- vuotiaat sekä 50-64- vuotiaat (21 %).

Kuvio 1. Vastaajan ikä.

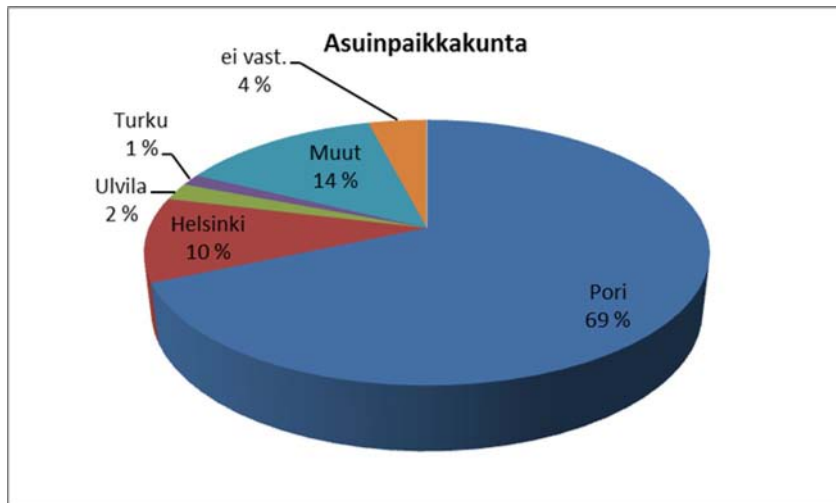
Vastaajien sukupuolijakauma

Kyselyn vastaajista suurin osa oli naisia (kysymys 1.). Vastaajista naisia oli 55 % ja miehiä 43 %. 1 % ei vastannut tähän kysymykseen.

Vastaajien asuinpaikka

Suurin osa (69 %) vastaajista asuu (kysymys 3.) Porissa (kuvio 2.). Helsingissä asuu 10 % vastaajista. Ulvilassa asuu 2 % ja Turussa 1 % vastaajista. Muilla paikkakunnilla (Espanja, Espoo, Eura, Eurajoki, Honkajoki, Kankaanpää, Karstula, Kotka, Lapua, Luvia, Merikarvia, Noormarkku, Oulu, Pirkkala, Seinäjoki, Siikainen, Tampere, Töysä, Vaasa ja Vantaa) asuu 14 % vastaajista.

Kuvio 2. Vastaajan asuinpaikka.

Taustatiedoissa kysyimme myös kenen seurassa vastaaja sillä hetkellä liikkuu (kysymys 4.). Suurin osa vastaajista oli liikkeellä perheensä (32 %) tai kavereidensa (30 %) kanssa. Yksin oli liikkeellä 23 % vastaajista. Myös työ- ja harrastuskavereiden seurassa oli 5 % vastaajista.

2.3 Sillat ja liikkuminen alueella

Sillat

Taavisiltaa käyttää Kirjurinluotoon mennessä yli puolet (56 %) vastaajista (kysymys 5.). Rauman siltaa käyttää sinne mennessä kolmasosa (30 %). Kaarisiltaa käyttää noin joka kymmenes (14 %) vastaajista. Kaarisiltaa Kirjurinluotoon mennessä käyttävät enimmäkseen porilaiset vastaajat.

Taavisiltaa haluttaisiin käyttää myös talvella (kysymys 6.). Vastaajista yli puolet (56 %) ilmoitti, että käyttäisi Taavisiltaa myös talvella. Taavisiltaa ei käyttäisi talvella noin viidesosa (19 %) vastaajista. Vastaajista noin neljäsosa (23 %) ei käy Kirjurinluodossa talvella.

Uusi silta

Porin kaupunki suunnittelee avaavansa Kirjurinluodon nokan ja Pohjoisrannan väliin sillan, jolle tuntuisi olevan käyttöä. Yli puolet vastaajista (53 %) käyttäisi suunniteltua siltaa (kysymys 7.A.). Vastaajista noin viidesosa (18 %) ei käyttäisi siltaa. Muutama vastaaja (6 %) ei kannata siltahanketta ja vastaajista noin viidesosa (23 %) ei osannut sanoa käyttäisikö suunniteltua siltaa.

Kirjurinluodon ja Pohjoisrannan välistä siltaa voisi talvella käyttää (kysymys 7.B.) suurin osa vastaajista (48 %). Talvella siltaa ei käyttäisi noin viidesosa (18 %) vastaajista. Vastaajista neljäsosa (24 %) ei osannut sanoa käyttäisikö siltaa talvella. Talvella Kirjurinluodossa ei käy 11 % vastaajista.

Noin kolmannes vastaajista (36 %) kävisi enemmän Pohjoisrannassa, jos suunniteltu siltayhteys avattaisiin (kysymys

8.A.). Vastaajista kolmasosa (32 %) ei kävisi Pohjoisrannassa nykyistä enempää ja kolmasosa (32 %) ei osannut sanoa kävisikö siellä enemmän siltayhteyden avauduttua.

Nopeampi reitti ja helppokulkuisuus ovat syitä miksi Pohjoisrannassa käytäisiin enemmän siltayhteyden avauduttua (kysymys 8.B.). Pohjoisrannan saavutettavuus paranisi ja alueen käyttö todennäköisesti lisääntyisi.

Liikkuminen alueella

Rantojen ja Kirjurinluodon alueella liikutaan (kysymys 9.) useimmin kävellen (63 %) ja pyörällä (27 %). Autolla alueella liikkuu noin joka kymmenes (8 %) vastaajista ja muulla tavalla 0,2 % vastaajista.

Porissa asuvat vierailevat alueella (kysymys 19.) viikoittain (36 %) ja päivittäin (26 %). Porin ulkopuolella asuvat käyvät alueella harvemmin. Muutaman kerran vuodessa alueella vierailee 14 % vastaajista. Muutaman kerran kuukaudessa alueella vierailee 10 % ja kerran vuodessa tai harvemmin 10 % vastaajista. 5 % ei vastannut tähän kysymykseen.

Jokikeskuksen alueella vastaajat vierailevat (kysymys 20.) useimmiten Kirjurinluodossa (47 %). Toiseksi useimmin vierailaan Etelärannassa (34 %) ja kolmanneksi useimmin Pohjoisrannassa (15 %). Kysymykseen ei vastannut 5 % vastaajista.

2.4 Pohjoisranta

Pohjoisrannassa monet (16 %) vastaajista viettää aikaa liikkuen ja kuntoillen (kysymys 10.). Joka kymmenes (11 %) käyttää Pohjoisrantaa virkistätymispaikkana ja osallistuu siellä tapahtumiin (11 %). Pohjoisranta on monelle ohikulkupaikka (13 %). Vastaajista

viidesosa (20 %) ilmoittaa, ettei yleensä vietä aikaa Pohjoisrannassa. Alueella asuu 4 % vastaajista ja 11 % opiskelee tai työskentelee Puuvillassa. Turistina paikalla ilmoittaa olevansa 12 % vastaajista.

Tärkeintä Pohjoisrannassa (kysymys 11.) on vastaajien (30 %) mielestä luonto ja maisema. Toiseksi tärkeimpänä vastaajat pitävät historiaa ja kulttuuria (19 %). Myös sijainti (12 %) ja tapahtumat (12 %) ovat vastaajien mielestä tärkeää Pohjoisrannassa.

2.5 Eteläranta

Etelärannassa suurin osa vastaajista viettää aikaa (kysymys 13.) osallistumalla tapahtumiin (23 %). Moni vastaaja (16 %) käy myös alueen ravintoloissa. Eteläranta on myös ohikulkupaikka monelle vastaajalle (14 %). Alueella asuu 4 vastaajaa ja muutama vastaaja myös ilmoitti erikseen työskentelevänsä alueella, sillä sitä vaihtoehtoa kysymyksessä ei ollut annettu. Vastaajista monet (17 %) virkistäytyvät alueella ja monet (12 %) kuntoilevat ja liikkuvat siellä. Turistina alueella ilmoittaa olevansa 10 % vastaajista ja 3 % vastaajista ilmoittaa, ettei yleensä vietä aikaa Etelärannassa.

Etelärannassa tärkeintä (kysymys 14.) on vastaajien mielestä tapahtumat (21 %). Vastaajista viidesosa (20 %) pitää luontoa ja maisemaa tärkeimpänä Etelärannassa. Historiaa ja kulttuuria alueella pitää tärkeimpänä noin viidennes (18 %) vastaajista. Etelärannan sijainti merkitsee eniten noin viidesosalle (17 %) vastaajista.

2.6 Kirjurinluoto

Kirjurinluoto (kysymys 16.) on rentoutumis- ja liikkumispaikka. Piknikillä ja muuten rentoutumassa käy enemmistö vastaajista (26 %). Moni käy viettämässä aikaa rannalla (14 %) ja monet vastaajista (16 %) kuntoilevat ja liikkuvat alueella. Myös tapahtumiin osallistuminen on Kirjurinluodossa aktiivista. Noin joka neljäs

vastaaja (26 %) ilmoittaa osallistuvansa alueella järjestettäviin tapahtumiin. Muutamalle vastaajalle (4 %) Kirjurinluoto on ohikulkupaikka. Turistina paikalla ilmoitti olevansa 9 % vastaajista ja vene Taavisillan varrella on vain prosentilla vastaajista. Kaikki vastaajat viettivät jollain tapaa aikaa Kirjurinluodossa.

Kirjurinluodossa tärkeintä on (kysymys 17.) vastaajien mielestä luonto ja maisema (48 %). Toiseksi tärkeintä Kirjurinluodossa on tapahtumat (14 %) ja kolmanneksi tärkeintä Kirjurinluodon sijainti (12 %).

3. Kehittämisideat

Tässä kappaleessa käsitellään avoimien kysymyksien vastauksia. Kussakin avoimessa kysymyksessä pyydettiin vastaajia lyhyesti esittämään omia kehittämisideoita Pohjoisrannan, Etelärannan ja Kirjurinluodon alueista.

Kunkin kysymyksen vastaukset jaettiin vielä eri kategorioihin sen mukaan mistä paikasta kulloinkin oli kyse. Kategoriat nousivat luontaisesti esille vastaajien ideoista, jotka olivat lopulta hyvin samansuuntaisia. Osa vastauksista piti sisällään useaan kategoriaan sopivia ideoita, joten ne on eritelty vastauksen sisältä. Kaikki vastaajat eivät esittäneet kehitysideoita lainkaan, tai esittivät niitä vain osiin kohteista. Kategoriat esitellään kysymyskohtaisesti.

3.1. Pohjoisrannan kehittämisideat

Pohjoisrannan kehittämistä koskevaan kysymykseen (kysymys 12.) tuli yhteensä 69 vastausta. Muutamissa kohdin vastaukset olivat kuitenkin mahdottomia tulkittavaksi mihinkään kategoriaan tai ne olivat kyselyn kannalta täysin epäolennaisia, jolloin niitä ei otettu huomioon. Tällaisia vastauksia ei kuitenkaan ollut kuin kolme.

Pohjoisrannan kehittämistä koskevat kysymykset on jaettu vastausten perusteella seuraaviin kategorioihin:

1. **Palvelut:** Lisää palveluja alueelle halusi 12 vastaajaa.
2. **Kahvilat ja ravintolat:** Kahvilan tai ravintolan alueelle halusi 7 vastaajaa.
3. **Ravintolalaivat:** Ravintolalaivoja alueelle halusi 3 vastaajaa.
4. **Oleskelutilojen kehittäminen:** Oleskelutilojen lisäämistä alueelle halusi 16 vastaajaa.
5. **Tapahtumat:** Tapahtumien lisäämistä alueelle halusi 14 vastaajaa.
6. **Ostoskeskusta puolustavat vastaajat:** Ostoskeskuksen alueelle halusi 3 vastaajaa.
7. **Ostoskeskusta vastustavat vastaajat:** Ostoskeskusta vastusti 4 vastaajaa.

Alempana esitellään vastaajien kehittämisideoita yksityiskohtaisemmin ja muutamia vastauksia on poimittu kokonaisuudessaan.

1. Palvelut

Palveluilla vastaajat tarkoittivat kaikkea liikkeistä ja ruokakaupoista liikuntapalveluihin ja kylpylään. Harvoissa vastauksissa tarkennettiin sitä mitä alueen palvelujen tulisi tarkalleen ottaen olla. Yhdessä vastauksessa eriteltiin Puuvillan alueen puutteeksi pankkiautomaatti. Tämä voisi olla tarpeellinen lisäys alueelle, mutta puute saattaa korjaantua viimeistään siinä vaiheessa, kun suunniteltu ostoskeskus avataan. Toinen vastaus, joka tässä voidaan ottaa esille, oli lisävenepaikkojen rakentaminen Pohjoisrantaan. Tällaiselle olisi tilaa alueella.

Liikuntamahdollisuuksien kehittäminen nousi palveluiden kohdalla suurimmaksi kehittämisideaksi. Se, mitä nämä liikuntapalvelut olisivat, ei ole kahta vastausta lukuun ottamatta eritelty. Ensimmäisessä vastauksessa toivottiin enemmän frisbeegolf-ratoja alueelle ja toisessa taas beach volley-kenttää. Alueelle kuitenkin tuskin halutaan lisää maksullisia liikuntapalveluita, koska niitä siellä on jo tarjolla.

Yleisesti ottaen voidaan päätellä, että Pohjoisrannan aluetta haluttaisiin palvelujen osalta kehittää enemmän keskustamaiseksi, vaatekauppoineen, ravintoloineen ja niin edelleen. Vaikka alueelle suunniteltua ostoskeskusta koskevat kohdat on erikseen kategorisoitu sen mukaan ovatko vastaajat kannattaneet vai vastustaneet sitä, on mahdollista että vastaajat ovat palveluita toivoessaan viitanneet jossain määrin ostoskeskukseen, eivätkä näin ole alkaneet erittelemään mitä palveluita paikalle toivoisivat. Tietysti myös epäkaupallisia palveluita paikalle toivottiin, mutta näitä on listattu tarkemmin kohdassa 3 ja 4.

2. Kahvilat ja ravintolat / ravintolalaiva

Seitsemän vastaajaa 69:ä toivoi Pohjoisrantaan kahvilaa tai ravintolaa. Kun tähän lisätään vielä erikseen ne kolme vastausta, joissa toivottiin rantaan ravintolalaivaan, saadaan yhteensä 10 vastaajaa. Ravintolalaivojen lisäksi kahdessa vastauksessa toivottiin erikseen rannan läheisyyttä. Muutamassa muussa vastauksessa eriteltiin erikseen miljööseen sopivuus, jonka voidaan tulkita tarkoittavan myös Puuvillan alueelle sopivia ravintoloita. Yhdessä vastauksessa pyydettiin ottamaan alueen kehittämisessä mallia *"Tampereen Plevnasta sekä Laukontorin ja Koskikeskuksen väliin jäävästä alueesta sekä Telakasta"* 2.

298Md

Ei ole yllättävää, että ravintolalaivoista puhuttaessa rantaa verrattiin Turun Aurajoenrantaan ja paikalle toivottiin samanlaisia laivoja ja tunnelmaa. Ravintolalaivoja toivottiin kuitenkin Pohjoisrantaan enemmän Etelärantaan ja tätä oli vielä erikseen korostettu.

3. Oleskelutilojen kehittäminen

Oleskelutilana Pohjoisrannalta toivottiin erityisesti penkkien, roskakorien ja julkisten taideteosten lisäämistä. Yhteensä tähän kategoriaan tuli 17 vastausta ja se on näin ollen suurin määritellyistä kategorioista.

Lisäksi alueen historiallisen ja kulttuurisen arvon huomioon ottamista kehittämisessä painotettiin vastauksissa. Erityisesti penkkejä toivottiin lisää; vastauksista kuudessa penkit oli nostettu esille. Myös Pohjoisrannan kehittäminen puistona nousi esille useissa vastauksissa. Tosin osassa vastauksista kehittäminen oli sidottu kahvilaan tai tapahtumien lisäämiseen. Uusia istutuksia tai muita puistolle ominaisia, ei kaupallisia elementtejä, vastaajat eivät yllä mainittujen lisäksi juurikaan toivoneet.

Yhdessä vastauksessa3 painotetaan Puuvillan mahdollisuutta asuinalueena. Vastaaja ei tarkemmin määritellyt toivoisiko hän alueelle niin sanottuja loft-asuntoja vai mahdollisesti asuntoja esimerkiksi nykyisen Puuvillan parkkipaikan tilalle. Vastaaja painotti myös, että *"Pohjoisranta on portti Isosantaan, joka pitäisi nähdä yhtenäisenä puistokaupunginosana"*.

4. Tapahtumat

3123Nd

Tapahtumat olivat 14 vastaajan toivomuslistalla. Vastaajat toivoivat tanssi-iltoja, musiikkia sekä kulttuuritapahtumia. Erityisen yksityiskohtaisia eivät olleet tähänkään kategoriaan sijoittuvat vastaukset, vaan ne keskittyivät lähinnä toiminnan lisäämisen painottamiseen. Yhdessä vastauksessa nostettiin esille Pohjoisrannan nykyisten tapahtumien ja harrastemahdollisuuksien parempi esille tuominen. On hyvin mahdollista, että tiedot tapahtumista ja muista Pohjoisrannan ja Puuvillan tarjoamista palveluista eivät saavuta kaupunkilaisia tarpeeksi hyvin.

5. Ostoskeskus

Puuvillaan suunniteltu ostoskeskus nousi esille seitsemässä vastauksessa ja se jakoi vastaajien mielipiteet selvästi puolesta tai vastaan. Ostoskeskusta puolesta puhui kolme vastaajaa ja sitä vastaan neljä. Ostoskeskusta puolustavat vastaajat eivät juuri perustelleet toivettaan ja kaikkien näiden vastaajien avoin vastaus liittyi ainoastaan toiveeseen saada Puuvillaan ostoskeskus. Ostoskeskusta vastustavat vastaajat eivät myöskään juuri perustelleet kielteisen suhtautumisensa syitä. Kahdessa vastauksessa toivottiin ostoskeskuksen sijaan Puuvillan tiloja elävän ja arkisen kulttuurin käyttöön.

Näin pienestä otoksesta on vaikea päätellä vastaajien todellisia mielipiteitä ostoskeskuksesta, ja jos tällaisia todella halutaan, tätä varten on syytä tehdä kysely ainoastaan ostoskeskusta koskien. On yllättävää, että vain kourallinen vastaajia otti kantaa ostoskeskukseen., joka selittyy kenties sillä, että vastaajien joukossa oli lopulta melko paljon turisteja tai toisaalta siitä, että kaupunkilaisten mielessä hanke ei ole vielä konkretisoitunut toteutuvaksi.

3.2. Etelärannan kehittämisideat

Etelärannan kehittämisideoita koskevaan kysymykseen (kysymys 15.) tuli 67 vastausta. Vastaukset jaettiin kysymyskohtaisesti kategorioihin kuten Pohjoisrannankin kohdalla, tosin tässä tapauksessa vain viiteen kategoriaan. Yksi vastaus voi pitää sisällään moneen eri kategoriaan sopivia ehdotuksia. Myös tässä tapauksessa osa vastauksista oli joko vaikeasti tulkittavia tai kysymyksen kannalta epäolennaisia ja niitä ei ole otettu huomioon. Tällaisia vastauksia ei kuitenkaan ollut neljää enempää.

- 1. Lisää tapahtumia ja aktiviteetteja:** Lisää tapahtumia ja aktiviteetteja alueelle halusi 22 vastaajaa.
- 2. Alueen kehittäminen puistomaisemmaksi:** Alueen puistomaisuuden lisäämistä halusi 19 vastaajaa.
- 3. Ravintolalaivat ja ravintolat:** Lisää ravintolalaivoja ja ravintolatoimintaa alueelle halusi 10 vastaajaa.
- 4. Lautta:** Lautta-ravintolaan otti kantaa 5 vastaajaa.
- 5. Jokirannan kaiteet:** Etelärannan kaiteisiin otti kantaa 11 vastaajaa.

1. Lisää tapahtumia ja aktiviteetteja

Kuten Pohjoisrannankin kohdalla tapahtumia ja aktiviteetteja toivottiin Etelärantaan enemmän. Sitä, mitä nämä aktiviteetit olisivat, eivät vastaajat yksilöineet kovin tarkasti. Tapahtumia toivottiin kuitenkin järjestettäväksi muutoinkin kuin jazzien ja silakkamarkkinoiden aikaan. Seitsemässä vastauksessa toivottiin ympärivuotista toimintaa ja viidessä vastauksessa toivottiin viikoittaista tai joka kuukautista markkinatoimintaa. Yhdessä vastauksessa alueelle esitettiin pysyvää tapahtumalavaa⁴.

2. Alueen kehittäminen puistomaisemmaksi

Etelärannan alueen puistomaisuuden kehittäminen on vastaajille tärkeä asia ja tähän otti kantaa 19 vastaajaa. Tähän kategoriaan tuli myös kiitettävästi kehitysehdotuksia, joista suurimmiksi nousivat bulevardimaisuuden kehittäminen, penkkien ja istutusten lisääminen ja asfaltin poistaminen. Kritiikkiä sai erityisesti rannan kolkko olemus asfaltteineen. Kolmessa vastauksessa oli lisäksi kiinnitetty huomiota rannan valaisemiseen ja sitä toivottiin lisää. Lisäksi kahdessa vastauksessa ehdotettiin autotonta Etelärantaa. Lisäksi yhdessä vastauksessa toivottiin jokirannan pengertämistä siten, että siinä olisi mahdollista viettää vapaa-aikaa ympäristöstä nauttien⁵.

3. Ravintolalaivat, ravintolat ja Lautta

Ravintolalautoihin ja muihin ravintolapalveluihin otti kantaa yhteensä 16 vastaajaa. Ravintolalautoja ja ravintoloita toivottiin alueelle lisää ja jälleen kerran vertailukohteeksi otettiin Turun Aurajoenranta. Erityisesti vastaajat kiinnittivät huomiota siihen, että ravintolalaivat sopisivat rannan tunnelmaan: suurin osa siis toivoi vanhoja puulaivoja. Kolmessa vastauksessa toivottiin rantaan muuta ravintolatoimintaa: laivoja ei eritelty erikseen.

Ravintolalaiva Lauttaan kiinnitti huomiota viisi vastaajaa, joista neljä toivoi Lautan korvaamista alueelle sopivammalla ravintolalaivalla. Yksi vastaajista ei ottanut kantaa Lautan esteettiseen ilmeeseen tai sopivuuteen alueelle, mutta toivoi sen korvaamista uudella ravintolalaivalla, mikäli Lautalle ei ole luvassa jatkoa.

527Mc

Yksi vastaajista toivoi ravintolalaivojen sijoittamista lähemmäksi toisiaan, jolloin niiden tunnelma saataisiin tiiviimmäksi ja ne muodostaisivat yhteisemmän ravintolakokonaisuuden⁶.

4. Jokirannan kaiteet ja veneilijöiden palvelut

Jokirannan kaiteisiin oli kiinnittänyt huomiota yhteensä 10 vastaajaa, joista jokaisessa vastauksessa vaadittiin kaiteiden uusimista. Tuleviltä kaiteilta toivottiin arvokkuutta ja ympäristöön sopivuutta. Yllättävän suuren huomion kiinnittyminen kaiteisiin johtunee siitä, että kaiteiden uusiminen on Porissa ollut esillä jo vuosia.

Yksi vastaaja toivoi Etelärannassa olevan enemmän palveluita veneilijöille, muttei kertonut mitä palveluita hän toivoisi olevan saatavilla⁷.

3.3. Kirjurinluodon kehittämisideat

Kirjurinluodon kehittämisideoita koskevaan kysymykseen (kysymys 18) tuli yhteensä 72 vastausta. Vastausten teemat nousivat esille vastauksista itsestään, kuten Pohjoisrannan ja Etelärannankin kohdalla. Teemat on jaoteltu viiteen eri kategoriaan. Kuten edellisissäkin kysymyksissä, myös Kirjurinluodon kohdalla yksi vastaus saattoi pitää sisällään useaan eri kategoriaan sopivia ehdotuksia. Osa vastauksista oli myös joko vaikeaselkoisia tai aiheen kannalta epäolennaisia ja ne on näin ollen karsittu pois yhteenvedosta.

636Nc

77Nd

1. **Kesäravintola ja ravintolapalvelut:** Kesäravintolan ja muun ravintolatoiminnan otti esille 23 vastaajaa.
2. **Tapahtumat ja muu aktiviteetti:** Tapahtumat ja muun aktiviteetin nosti esille 19 vastaajaa.
3. **Wc, pukukopit ja muut yleisöpalvelut:** Yleisöpalvelut nosti esille 6 vastaajaa.
4. **Rantasauna:** Rantasaunan nosti esille 5 vastaajaa.
5. **Puisto ja ympäristön kehittäminen:** Puiston ja ympäristön kehittämisen nosti esille 9 vastaajaa.

1. Kesäravintola ja ravintolapalvelut

Kirjurinluodon ravintolapalvelut oli suurin yksittäinen teema, jonka vastaajat nostivat esille. Erityisesti vastaajat olivat närkästyneitä kesäravintolan kiinniolosta ja vaativat tämän pikaista kunnostamista ja avaamista. Useat vastaajat painottivat lisäksi ravintolan korjaamista rakennuksen ikä ja rakennuskulttuurinen arvo huomioon ottaen. Kesäravintolan lisäksi useissa vastauksissa toivottiin alueelle myös muuta ravintolatoimintaa ja näille kattavampia aukioloaikoja, myös talviaikaan.

2. Tapahtumat ja muu aktiviteetti

Kuten Pohjoisrannan ja Etelärannan kohdalla, tapahtumat ja muu aktiviteetti olivat vastaajien listan kärjessä. Yhteensä 19 vastaajaa toivoi Kirjurinluodolla järjestettävän enemmän tapahtumia ja muuta toimintaa. Lokkilavan aktivoimista toivottiin useassa vastauksessa. Tapahtumien ei toivottu olevan isoja, mutta niitä toivottiin järjestettävän ympäri vuoden. Konkreettisista ehdotuksista nousivat esille seuraavat: pienet konsertit, elokuvanäytökset, tanssi-illat, eläinten lisääminen ja lasten tapahtumat.

Toinen esille tullut toive oli liikuntamahdollisuuksien parantaminen. Harva vastaaja kuitenkaan toivoi jotain tiettyä palvelua, vaan vastauksissa lähinnä painotettiin liikuntamahdollisuuksien parantamista. Muutamia konkreettisia ehdotuksia olivat: frisbeegolf-alueen laajentaminen, koirapuisto ja uimaranta, lasten liikuntakerhot, pulkkamäki, rekiajelut ja kävelyteiden jäädyttäminen talvella luisteluradoiksi.

3. Wc, pukukopit ja muut yleisöpalvelut

Yleisöpalveluilta toivottiin erityisesti vessojen aukioloajan pidentämistä ja huomion kiinnittämistä näiden siisteyteen. Lisäksi vastaajat toivoivat alueelle lisää roskakoreja ja rannalle toivottiin pukukoppeja. Yhdessä vastauksessa toivottiin alueelle pankkiautomaattia⁸.

4. Rantasauna

Yhteensä viidessä vastauksessa Kirjurinluotoon toivottiin yleisölle avoinna olevaa rantasaunaa, joka olisi rannalla kävijöiden käytössä ja voisi toimia esimerkiksi lenkkisaunana.

5. Puisto ja ympäristön kehittäminen

Puiston kehittämisessä vastaajat olivat kiinnittäneet huomiota nurmialueiden parantamiseen, istutusten lisäämiseen sekä alueen elämyksellisyyden lisäämisen esimerkiksi julkisia taideteoksia lisäämällä. Vastaajien ideoista jäi vaikutelma, että he pitävät Kirjurinluotoa hieman karuna tai hiomattomana.

Osa vastaajista teki koko aluetta kattavia ehdotuksia, jotka olivat seuraavanlaisia:

”Jokikeskuksen pengertäminen tulisi hoitaa niin, että alueen estradimaisuus tulisi paremmin esille ja alueella olisi luontevampaa viettää aikaa”⁹.

”Koko kohdealueelle tulisi luoda kokonaiskonsepti, joka nostaa sen arvoa keskustan keskustana. Jokipuisto yhdistää kävelykadun ja uuden Puuvillan keskusta-alueen. Kahviloita, koko rannan alueen kiertävä taidenäyttely, jota turistik kiertävät kesällä. Talvella jääveistospuisto. Pohjoisrannalle Kirjuria vastapäätä esim. tanssipaikka, jossa vetäviä artisteja Jokirannan ympäristöön oma kulttuurifestivaali, ei Pori Folk”¹⁰.

”Koko perheen ranta-alue ”nukkuu”, missä laivat, vierasvenesatama, kaupallinen toiminta? Kaupunginpuutarhaan kasvihuone, jossa voi vierailla (lapsille ja koululaisille ”opetustilaa” ja vierailuja)”¹¹.

4. Yhteenveto

Jokikeskus-hankkeen kävijätutkimuksessa selvitettiin Pohjoisrannan, Etelärannan ja Kirjurinluodon kävijöiden liikkumista alueella ja heidän kehittämisideoitaan alueelle tuottamalla kävijäkysely.

Jokikeskuksen muodostavalla alueella virkistäydytään ja osallistutaan tapahtumiin. Alueella liikutaan pääasiassa kävellen tai pyörällä. Alueen silloista eniten käytetään kesäisin Taavisiltaa, jota

⁹ ₂₇Mc (vastaus lyhennetty)

¹⁰ ₆₂Md

¹¹ ₁₄₁Mf

moni käyttäisi myös talvella. Kirjurinluodon ja Pohjoisrannan väliin suunniteltu silta sai kannatusta ja se lisäisi Pohjoisrannan vetovoimaa.

Pohjoisranta ja Eteläranta ovat ohikulkupaikkoja, mutta ravintoloiden ja muiden palveluiden vuoksi Etelärantaan myös pysähdytään. Kirjurinluodossa, joka on alueen kohteista suosituin, vietetään aikaa uimarannalla, kuntopoluilla ja tapahtumissa.

Koko alueen kattavina kehitysideoina vastaajat ehdottivat lisää tapahtumia, ravintolapalveluita sekä alueen oleskelutilojen että puistomaisuuden kehittämistä.

3.2.2. Jokikeskuksen mediaseuranta

Eeva Sinerjoki

Sisällys:

1. Seurannassa mukana olleet mediat sekä yleisiä arvioita
2. Vetovoimainen Puuvilla – toiveet ja todellisuus
3. Veneilijän jokiranta
4. Empire-keskusta
5. Teollisuus ja Kokemäenjoki
6. Lopuksi

1. Seurannassa mukana olleet mediat sekä yleisiä arvioita

Porin Jokikeskusta koskevaa kirjoittelua seurattiin 1.6.2010 – 31.8.2010 välisenä aikana. Seurannassa olivat mukana seuraavat sanomalehdet: *Helsingin Sanomat*, *Satakunnan Kansa*, *Satakunnan*

Viikko ja Uusi Aika. Verkkomedioista oli valikoitunut seurantaan: *Jokikeskuksen Facebook -sivusto, Suomi24.fi/Pori, Satakunnan Kansan blogikirjoitukset* sekä *Porilainen.com* – kirjoittelu. Satunnaisia uutisia oli tämän lisäksi käytössä syyskuusta 2009 saakka, joskaan ei kattavasti. Porin Sanomien julkaisemassa Puuvillan Sanomat -liitteessä oli keskiaukeaman verran asiaa Puuvillan menneisyydestä otsikolla ”Hullut ideat tekivät puuvillatehtaasta luovan tehtaan”. Satakunnan Kansan Jokikeskusta koskeva uutisointi sekä aiheen ympärille syntynyt mielipidekirjoittelu muodosti lehdistön osalta suurimman ja monipuolisimman tietolähteen. Verkkomedioista Jokikeskuksen Facebook-sivusto keräsi runsaasti erilaisia jokirantaa koskevia mielipiteitä.

Yleisesti voidaan mainita Jokikeskus-hanketta koskevien kirjoitusten lisääntyneen toukokuun viimeisen päivän jälkeen, Puuvillan kauppakeskussuunnitelman tultua julki. Heinäkuussa julkaistu kaupunkisuunnitteluviraston kehoitus jokirannan ideoimiseksi poiki useita ideoita sekä Satakunnan Kansan mielipidesivuilla ja tekstiviestipalstalla, että erityisesti Jokikeskus-hankkeen omille Facebook -sivustoille.

Lehdistö käsitteli jokirannan aluetta sitä mukaa kun uutisoitavaa asiaa ilmeni. Heinäkuussa aihe sai runsaasti palstatilaa paitsi yleisen vaikuttavuuden ja mielenkiinnon vuoksi, myös loma-aikaan liittyvän uutisvajauksen kattamiseksi. Uutisoitteja seurasi mielipidekirjoittelu enemmän tai vähemmän subjektiivisin äänenpainoin.

Uutisoinnit käsittelivät oikeastaan kaikkia muita jokirannan osa-alueita, paitsi veneilyä. Veneilijät saivat äänensä kuuluviin verkkomedioissa ja Satakunnan Kansan tekstiviestipalstalla.

Mielipiteet muodostuivat ihmisten arkeen ja henkilökohtaiseen elämään perustuvista mietteistä. Useimmiten mielipide oli lyhyt ja rajattuun paikkaan kohdistuva. Joissakin mielipiteissä hahmoteltiin aluetta kokonaisuutena ja näihin pohdintoihin oli selvästi käytetty aikaa ja monipuolista havainnointia. Seuraavassa esimerkki kummastakin mielipidetypistä:

”Ehdottomasti isoin puutos on Pohjoisrannan ja Kirjurinluodon välisen kävelysillan puuttuminen. Tätä miettiessä, ei sovi unohtaa myös liikuntarajoitteisia tai lastenrattaita kuljettavia äitejä tai isiä. Tällä hetkellä nykyinen Taavi -silta on jo nyt vaikeakulkuinen. Pohjoisrannan puolella tarvittaisiin hieman kasvuston perkaamista sekä mahdollisesti purkamista (tiilikuutio tai mikä lie) tai sen maisemointia. Lisää kahviloita, ruoka- ja anniskelupaikkoja ja mahdollisesti elävää musiikkia? takaa alueelle lisää väkeä ja viihtyisyyttä. Turvallisemmat kaiteet molemmin puolin. Selkeästi opastettu ja hyvällä paikalla oleva vierasvenesatama. Lapsille nykyisen uimarannan ja Hermannipuiston

läheisyyteen pari uima-allasta ja vesiliukumäkeä (pienimmille ja isommille) niin paketti olisi valmis. Hyvällä asialla olette ja tsemppiä mietinnöille !”(Jokikeskuksen Facebook).

Jokikeskuksen aluetta sivuten kuullaan kesähelteellä erityisen positiivinen mielipide. Lähiönä toisenlaisessa valossa uutisissa esiintyvä Pormestarinluoto onkin mainettaan parempi.

”Pormestarinluodossa osataan nauttia luonnosta, jokirannan hietikolla otetaan aurinkoa ja käydään välillä uimassa. Molskis ja loiskaus, Pormestarinluoto on lähiöiden ykkönen.” (mielipide SK 19.7.2010).

Kesäisten mielteiden kohdistuessa valoon ja lämpöön, olivat toiset arviot sitäkin kriittisempiä. Jokirannan käyttäjistä negatiivisimmin alueeseen suhtautuivat veneilijät. Parannuksia ehdotettiin lähes kaikkiin veneilijöiden käyttämiin toimintoihin jokirannan alueella.

Ylivoimaisesti eniten uutisointia näkyi Satakunnan Kansassa. Maakunnan päälehti nosti aika ajoin esille jokirantaa koskevia teemoja. Sunnuntai- liitteessä 4.7.2010 käytiin läpi Puuvillan entinen teollinen historia kuuden sivun pituisessa artikkelissa. Myös Kivi-Porin historia sai Satakunnan Kansassa runsaasti palstatilaa (SK 17.7.2010).

Jokirantoja koskeva kirjoittelu alkoi yhdessä Puuvillan kauppakeskuksesta käytävän keskustelun kanssa. Varsinainen keskustelu alkoi toukokuun lopulla. Mediassa nostettiin teemoittain esille jokiranta-aluetta koskevia aiheita ja mielipidepalstoilla aihe oli kohtuullisen hyvin näkyvissä. Heinäkuun lopulla kaupunkisuunnittelun projektipäällikkö Sari Parkkali pyysi ideoita jokirannan kohentamiseksi, kun Porin Jokikeskuksen ideapaja starttaa (SK 28.7.2010). Porilaisten ja kaupungissa vierailevien mielipiteet halutaan kuulla ennen minkäänlaisten toimenpiteiden

alkamista. Aktiivisin kirjoittelu päättyi elokuun lopulle tultaessa. *”Uuden kehräämön purkua pohditaan vielä” (SK 26.8.2010).* Uusi kehräämö on todettu huonokuntoiseksi ja sen purkamista pohditaan. Purkaminen näyttää selkeästi olevan kytköksissä pysäköintiongelmaan. Yliopistokeskuksen pysäköinti pitää myös hoitaa uuden kauppakeskuksen rakentamisen ajaksi. Purettavaksi aiotun kehräämön tilalle on tulossa kolmikerroksinen parkkitalo, jossa on vajaat 400 pysäköintipaikkaa. Lisääntyneen liikenteen aiheuttama tungos otetaan esille kirjoituksissa. Rakentamisen aika sekä kauppakeskuksen valmistumisen jälkeinen liikenteen kasvu koetaan osittain ongelmallisena.

2. Vetovoimainen puuvilla – toiveet ja todellisuus

Puuvillan kauppakeskushanketta taustoittaen julkaistiin Uusi Aika – lehdessä (Uusi Aika 24.9.2009) kaupunkisuunnittelupäällikkö Olavi Mäkelän haastattelu koskien porilaisten suhdetta kansalliseen kaupunkipuistoon. Artikkelissa todettiin kaupunkipuiston jääneen toistaiseksi suhteellisen vähälle huomiolle. Puuvillan kauppakeskushanke on jo tässä vaiheessa saanut myönteistä tuulta alleen, sillä kuukautta myöhemmin uutisoidaan Satakunnan Kansassa seuraavaa: *”Alueen purettujen rakennusten betonirakenteita ja tiiliä on käytetty maan tasauksissa. Alueelle on kaavailtu muun muassa isoa kauppakeskusta” (SK 24.10.2009).* Uutisella viitataan Puuvillan alueelta aiemmin purettujen rakennusten käyttöön maan tasoittamisessa. Puuvillan kauppakeskushanketta on saatettu miettiä jo muutama vuosi sitten, kun tontin kulmauksesta purettiin viimeiset kaksi taloa pois.

Kauppakeskuksen uutisoinnissa nousivat aluksi energiatuotantoon ja työllistämiseen liittyvät seikat, myöhemmin keskusteltiin kauppakeskuksen merkityksestä alueen vetovoimaisuuden lisääjänä. Puuvillasta halutaan saada elämyskeskus, porilaisten

olohuone. *”Puu villan tarinan ja kulttuurillisuuden pitää nousta esiin kauppakeskusta rakennettaessa ja itse kaupallisessa tarjonnassa. Paikan miljöötä olisi toisin sanoen kunnioitettava. Sellainen ratkaisu synnyttäisi paikallisen vetonaulan ja herättäisi mielenkiintoa myös ulkopuolella.”*, sanoo aluetutkija Timo Aro (SK 2.6.2010) Heinäkuisessa Suomi Areena-keskustelufoorumissa alustettiin aiheesta ”Puu villastako porilaisten olohuone?”. Paneelikeskustelussa tuotiin esille huoli Pohjois-Satakunnan pienempien kuntien palveluiden kuihtumisesta, mikäli väestö siirtyisi tekemään ostoksensa uuteen porilaiseen kauppakeskukseen joen pohjoispuolella. Keskustelijat oli ansiokkaasti valittu edustamaan myös vähemmän kulutuskeskeisiä käyttäjäryhmiä. Porilaisten olohuoneen soveltuvuutta kaikille sosiaaliryhmille epäiltiin, vaan uskottiin kaupallisten intressien ajavan sosiaalisen ulottuvuuden ohi.

Puu villan kauppakeskushanketta lähestytään erilaisin näkökulmin. *”Viisaasti suunniteltuna uusi Puu villa tarjoaisi aivan uudenlaisen kohtaamispaikan Porin keskusta-alueen.”*, arvioi Riikka Merisalo uuden kirjansa Me teemme huomisen - julkistamistilaisuudessa (SK 9.6.2010). Kirjan julkaisutilaisuudessa on saatu kirjoittajan kommentti kauppakeskusaiheeseen samalla kun kirja saa markkinointiapua kauppakeskuksen ympärillä pyörivästä keskustelusta.

Puu villasta aiotaan tehdä uudenaikainen kaupan, hallinnon, tieteen, taiteen, kulttuurin ja vapaa-ajankeskus. Epäilevät äänet nostavat esiin Porin useat hypermarketit ja torikaupan kuihtumisen. Torikauppiat näkevät ehkäpä hieman yllättäen Puu villan myönteisenä ja toivovat ohikulkevien jalankulkijoiden suuntautuvan myös kauppatorille. – *”Kävelykadun korkeat vuokrat voivat joutua uuteen syyniin, jos Puu villa kilpailee vuokralaisista.”*, sanoo torikauppiaiden liiton puheenjohtaja Reijo Koivunen (SK 10.6.2010). Torikaupan näivettyminen on puhuttanut Porissa jo vuosia ja jonkinlaista veturia kaivataan, olkoonpa se sitten toisella puolella jokea.

Nähtäväksi jää toteutuuko torikauppiaiden liiton toive jalankulkijoiden lisääntymisestä kävelykadun varrelle ja siitä edelleen uuteen kauppakeskukseen.

Uuden Ajan pääkirjoitus (UA 4.6.2010) epäili kauppakeskuksen olevan liian rohkea hanke. Kirjoituksessa kysytään onko 37 000 neliötä liiketilaa liian rohkea Porille ajatellen keskustan näivettymistä. Hanke tulee pääkirjoituksen mukaan olemaan haaste kaupunkisuunnittelulle ja kaupunkikeskustan tasapainoiselle kehitykselle. Kirjoitus mukailee melko tarkasti kesäkuun alun yleistä mielipidettä ja ajoittuu uutisen esille tuloon ja siitä aiheutuvaan sopeutumiseen.

Kauppakeskushankkeen myötä puu villan aiemmat toiminnot muuttuvat. *”Cottonring lopetti – kauppakeskuksesta käyty keskustelu vaikutti toimintaan ja alkoi näkyä kävijämäärissä.”* (Satakunnan Viikko 19.8.2010). Puu villatehtaalla toiminut moottorirata lopetti toimintansa. Samanaikaisesti käytiin keskustelua vanhojen vuokralaisten irtisanomisesta kauppakeskukselle varatuista tiloista. *”Kehräämön tilalle tulee kolmikerroksinen parkkitalo, jossa on vajaat 400 pysäköintipaikkaa. – Uuden kehräämön vuokralaisia aletaan siis irtisanoa”*, sanoo Kari Kolu Renor Oy:stä (SK 26.8.2010). Uuden alku oli joillekin lopun alku.

Puu villan kauppakeskus on herättänyt Porin päättäjät pohtimaan alueen tulevaisuutta. Etelärannan kehittämisen kokonaissuunnitelma pani uusiksi Porin kaupungin ja sen teknisen lautakunnan ajatukset. – *”Haluttiin miettiä, mitä tehdä, koska varmasti Puu villaan suunniteltu uusi liikekeskus tuo tarpeita rakentaa kävelysiltoja”*, apulaiskaupunginjohtaja Kari Hannus kertoo (SK 1.7.2010). Jokikeskus-hankkeen kannalta näytti siltä, että kirjoittelu, uutisointi ja jokirannan alueen toimenpiteet johtuivat lähtökohtaisesti Puu villan kauppakeskuksen varmasta tulosta ja siitä, että hankkeen suunnittelutyö oli jo pidemmällä kuin mitä kansalaisille oli kerrottu.

3. Veneilijän jokiranta

Veneilijät olivat tyytymättömiä vierasvenesataman palveluihin. *”Vierasvenelaiturin kunnostus on tuskin kaupungin prioriteettilistalla ensimmäisenä, kun ei ole varaa ostaa koululaisille edes harppeja.”*, sanoo eräs kirjoittaja epäillen kaupungin kiinnostusta vierasvenesataman kunnostamiseen (SK 31.7.2010).

Porin edustan veneily ei seurannassa olleissa medioissa saa positiivista palautetta. Veneilijät saattavat olla ryhmänä äänekkäitä, tai sitten asioissa todella olisi korjaamisen varaa.

Verkkoyhteisössä Suomi24.fi /pori-sivustolla alkoi 20.7.2010 keskusteluketju Porin alueen veneilystä. Keskustelua käytiin muutaman päivän ajan ja se päättyi 25.7. *”Itse venemiehenä ihmettelen suuresti sitä välinpitämättömyyttä miten päättäjät suhtautuvat veneilyn kehittämiseen porin edustalla. Jos haluaa ajella tuolla kivikkoisella seudulla niin tämä pitää täysin paikkansa! Tähtäimet piilossa ja väylämerkkejä todella harvassa. Sinne ei moni edes uskalla lähteä juuri tämän takia. Ilmeisesti mitään mielenkiintoa kehittää tätä asiaa ei ole, (päättäjillä ei ilmeisesti veneitä) Ulkoistakaa vaikka homma jollekin navigaatioseuralle! Siitä ei todennäköisesti suuria kustannuksia synny.”* (www.suomi24.fi/Pori 20.7.2010).

”Porin vierasvenesatamanhan erottaa luonnonsatamasta vain se, että täällä tehdään ilkeälaatua veneisiin.”, kerrotaan jokikeskuksen Facebook -sivustolla. Sivuston kävijät nostavat laajasti esille veneilijöiden tarpeet. *”Veneilijöitä on turha odottaa poriin, kun täällä ei ole mitään palveluita heille. Keskustan vieraslaiturissa ei ole sähköä eikä vettä. Kun septiäkään ei saa tyhjennetyksi kuin 35 km päässä, niin sisältö menee monilta jokeen. Keskustassa ei saa tankatuksi.”*, kertoo eräs mielipide (SK 29.7.2010). Satavene -projektin kyselytutkimukseen verrattuna mielipiteet kulkevat melko samoilla linjoilla, eli tyytymättömyyttä on ollut jo vuosina 2005 ja 2006, jolloin Satavene -hankkeen kysely veneilijöiden keskuudessa

suoritettiin

4. Empire-keskusta

Etelärannan Kivi-Pori sai huomiota heinäkuun Satakunnan Kansassa. Taloissa asuvia ja työskenteleviä haastateltiin ja samalla kerrottiin kattavasti alueen menneisyys ja merkkihenkilöiden tarina Kivi-Porin historiassa. Jazz-festivaalin aikaan Etelärantaa luonnehdittiin seuraavasti: *”Ranta elää nyt joidenkin mielestä liiankin vilkasta aikaa, mutta elävänä ympäri vuoden Etelärannan pitävät sen taloissa asuvat ja työskentelevät jokimaisemaa arvostavat ihmiset.”* (SK 17.7.2010). Kivi-Porin historia ja talon nykyiset asukkaat saavat palstatilaa heinäkuun Satakunnan Kansassa. Jazzien aikaan ranta on asukkaiden mielestä liiankin meluisa, kun taas vastapainona se lepää hiljaisena lähes vuoden.

Etelärannan kulttuurihistoria nosti esille seuraavanlaisen mielipiteen: *”Eteläranta tulisi pyhittää ihmisten vapaa-ajan ja kulttuurin käyttöön. Ensiksi empirekorttelialue pitäisi saada kokonaan autottomaksi. Koska alueella sijaitsevat jo Teatteri, Satakunnan museo ja Taidemuseo, entisen oluttehtaan tilalle pitäisi rakentaa kaikkia palvelevia toimintoja kuten uusi kirjasto-konsertti-museo-musiikkiitalo. Oluttehtaasta voisi jättää jäljelle muistoksi vanhat siilot ja integroida ne rakennukseen. Pori tekisi samalla kulttuurihistoriallisen maineteon purkamalla nykyisen Satakunnan museon ja vapauttaisi kauniin vanhan puiston alkuperäiseen käyttöönsä.”* (Jokikeskus FB 27.7.2010).

Autoton Eteläranta sai myöhemmin loppukesästä 2010 kannattajan Porin vihreistä, tosin liikennesuunnitteluvirasto tyrmsi ajatuksen liikenteellisesti mahdottomana. Vihreiden mukaan rekka- ja henkilöautoliikenteen saaminen pois empire-keskustasta olisi kiireellinen toimenpide.

Jokikeskuksen Facebook- kirjoittaja puuttui jokirannan kaiteiden puuttumiseen ja yleiseen turvallisuuteen. Ruosteiset Etelärannan kaiteet eivät keränneet kiitosta tai halua nojailla niihin.

”Minua ihmetyttää jokirannan keskustelussa se, että pitäis rakentaa korkeita aitoja, etteivät ihmiset putoa jokeen. Kannattais katsoa tarkemmin miten muualla Euroopassa on vuosisatoja eletty kaupunkeja halkovien jokien rannoilla. Euroopassa jokien varsille rakennetaan kahvilat ja ravintolat eikä aitoja.”, kommentoi Etelärannan turvallisuuspyrkimystä eräs Jokikeskuksen Facebook -kävijä.

5. Teollisuus ja Kokemäenjoki

”Vaikuttavimpia ympäristötekoja ovat olleet tehtaiden sulkemiset. Kokemäenjoen vesi kirkastui selvästi vasta teollisuuden rakennemuutoksen ansiosta”, kirjoittaa Satakunnan Kansa (SK 20.7.2010). Kokemäenjoen teollistumisen seurauksia käsittelevä artikkeli muistuttaa mieliimme ajan, jolloin uiminen joessa kiellettiin. Kirjurinluoto tunnettiin aikoinaan uimaloistaan ja moni vanhempi porilainen muistaa ajan, jolloin Kokemäenjoki saastui uintikelvottomaksi ja edelleen saattaa joissakin elää vahvasti epäily joen kunnollisesta puhdistumisesta. Teollisuuden rakennemuutoksella viitataan joen yläjuoksulla sijaitsevien teollisuuslaitosten sulkemiseen tai selkeisiin jäteveden päästörajoituksiin.

Teollisuuden merkitys ja vaikutus tuodaan esille joissakin jokirantoja koskevissa mielipiteissä.

”Jos omassa nuoruudessani Porin nimi liitettiin automaattisesti Rosenlewin teollisuuteen, puuvillaan ja paikalliseen olueen, niin tänään se yhdistetään juuri henkisen sisällön tuottamiseen. Olisikohan niin, että vanhoissa, jälkiteollisissa kaupungeissa on jotakin sellaista, joka suosii aineettoman kulttuurin esiinmarssia?” (SK 24.7.2010). *Maisematutka*-blogissa (SK 31.7.2010) tuodaan esille mereltä tuleva liikenne ja liikennöintiä haittaavat

sillat. Raumansilta ja Luotsinmäensilta mielletään teollisuuden muuttuneista tarpeista lähtöisin oleviksi ratkaisuiksi. Tilannetta harmitellaan nyt, sillä avattavat sillat mahdollistaisivat suurempien alusten liikenteen jokirantaan ja edelleen yläjuoksulle.

”Oluttehtaan paikalle tulevan uudisrakennuksen alle pysäköintihalli. Vanhat siilot säilytettävä muistona teollisuudenhaarasta. Jäljelle jääneisiin rakennuksiin alueelle rakennettava musiikki-, kongressi-, taide- ja konserttitalo. Hotelli Otava opetushotelliksi tai –ravintolaksi.” Teollisuuden merkityksestä ja näkymisestä maisemassa antoi viitteitä yksi Ideapajaan kesällä tulleista ehdotuksista.(SK 1.9.2010)

6. Lopuksi

Satakunnan Kansa uutisoi 1.9.2010 Jokikeskukselle saapuneen noin 250 ideaa. Eniten mainintoja oli Kirjurinluodon kesäravintolan avaamisesta, toiseksi eniten rantasaunasta. Etelärantaan toivottiin enemmän kahviloita ja ruokaravintoloita (SK 1.9.2010). Medioiden seuranta päättyi täten Ideapajan sadon julkaisemiseen. Yhdessä muun taustatutkimuksen ja –selvitysten kanssa mediaseuranta oli omalta osaltaan mukana rakentamassa alueen hahmottamisesta tehtyä kokonaiskuva.

Mediaraportti - yhteenveto

Porin Jokikeskusta koskevaa kirjoittelua seurattiin 1.6.2010 – 31.8.2010 välisenä aikana. Seurannassa olivat mukana seuraavat sanomalehdet: *Helsingin Sanomat*, *Satakunnan Kansa*, *Satakunnan Viikko* ja *Uusi Aika*. Verkkomediaa oli seurantaan valikoitunut: *Jokikeskuksen Facebook -sivusto*, *Suomi24.fi/Pori*, *Satakunnan Kansan blogikirjoitukset* sekä *Porilainen.com* – kirjoittelu. Ylivoimaisesti eniten uutisointia näkyi Satakunnan Kansassa. Medioiden seuranta päättyi Ideapajan sadon julkaisemiseen

1.9.2010.

Jokikeskuksen ympärille kehittyi uutisteemoja. Median ja mielipiteiden perusteella syntyi seuraavanlainen jaottelu:

1. Vetovoimainen Puuvilla – toiveet ja todellisuus
2. Veneilijän jokiranta
3. Empire-keskusta
4. Teollisuus ja Kokemäenjoki

Puuvillan kauppakeskuksen ympärille syntyi Kokemäenjoen ranta-alueita koskevaa uutisointia, erityisesti Eteläranta, teollisuuden vaikutukset ja Puuvillan historia ja tulevaisuus saivat palstatilaa. Uutisista kävi ilmi, että kauppakeskushanke on vauhdittanut kaupungin päättäjien innostusta kehittää jokirannan aluetta yleisemminkin.

Kirjurin kesäravintola ja Lautta-ravintola nousivat aiheiksi erityisesti mielipideosastoilla, samoin veneilijöiden kokemat puutteet jokirannan alueella. Kauppakeskushankkeen kommentoijiksi pyydettiin tunnettuja henkilöitä ja hanke limittyi selkeästi muuhun ajankohtaiseen keskusteluun. *”Puuvillan tarinan ja kulttuurillisuuden pitää nousta esiin kauppakeskusta rakennettaessa ja itse kaupallisessa tarjonnassa. Paikan miljöötä olisi toisin sanoen kunnioitettava. Sellainen ratkaisu synnyttäisi paikallisen vetonaulan ja herättäisi mielenkiintoa myös ulkopuolella.”*, sanoo aluetutkija Timo Aro (SK 2.6.2010).

3.2.3. Jokiranta-alueen historiallinen ja maisemallinen taustoitus

Eeva Sinerjoki

Sisällys:

1. Kokemäenjoen historia on teollisuuden historiaa
 - 2.1 Yläluokan asuinalue
 - 2.2 Liikenne ja siltayhteydet
 - 2.3 Etelärannan maamerkkejä
3. Kirjurinluoto
4. Puuvillan tarina

1. Kokemäenjoen historia on teollisuuden historiaa

Kokemäenjoen ranta Porissa on merkittävä osa Porin kansallista kaupunkipuistoa. Kokemäenjoki virtaa Porin kansallisen kaupunkipuiston läpi ja joen pohjoisreunalta se levittäytyy Pohjoismaiden laajimpana jokisuistona kohti merta. Kokemäenjoki on esihistoriallisesta ajasta lähtien ollut maamme merkittävämpiä jokia, jota myöten asutus, kauppa ja kulttuuri ovat levinneet sisämaahan.¹²

Porin teollistuminen kiihtyi 1800-luvun lopulla. Joen pohjoispuolelle valmistuivat kaupunkikuvan kannalta merkittävät Porin Puuvillan ja

¹² Mattila 2004. Johdanto. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 16 -18

Porin Konepajan teollisuuslaitokset. Arkkitehti Harald Andersinin vuonna 1923 laatima Porin yleisasemaakava noudatti aikakauden urbaaneja kaavoitusihanteita ja tähtäsi kaupungin nopeaan kasvuun.¹³

Porin Puuvillan palo toukokuussa 1981 muutti ratkaisevasti kaupungin teollista historiaa. Tehdastoiminta loppui Porin Puuvillatehtaalla vuonna 1985. Teollisuuden historiasta siirryttiin vähitellen suojelun aikakauteen.¹⁴ Porin Puuvillan vanha kehräämörakennus ja pääkonttori Pohjoisrannalla suojeltiin vuoden 1988 asemakaavassa. Etelärannan valtakunnallisesti merkittävälle kiviortteleille valmistui ensimmäinen suojelukaava, lajissaan maamme varhaisimpia, jo vuonna 1973. Kivi-Porin uusin suojelupainotteinen asemakaava vuodelta 1996 suojelee rakennusten ohella myös historiallisesti merkittävän Porin sillan.¹⁵

Kokemäenjoki on merkittävä osa porilaista historiaa ja nykypäivää. Teollisuuden ja asutuksen syntyminen Kokemäenjoen ympärille on antanut kaupungille mahdollisuuden kasvaa ja laajentua edelleen. Samalla joki rajaa maiseman ja muodostaa sen rannoille omaleimaiset piirteensä. Seuraavassa tarkastelussa on keskitytty Etelärannan, Kirjurinluodon ja Puuvillatehtaan maisemaan ja historiaan.

2. Historiallinen Kivi-Pori

Suomalainen kaupunkimaisema on vuosisatojen aikana ollut jatkuvan muutoksen alla. Suomessa on toistuvien kaupunkipalojen seurauksena jouduttu uudistamaan kaupunkikuvaa keskimäärin 30 – 40 vuoden välein. Kaupunkien uudistaminen on tapahtunut kulloinkin vallinneen kaupunki-ihanteen mukaisesti. Suomalaiset kaupungit ovat tästä syystä eurooppalaisessa vertailussa nuoria. Asemakaavoituksen kehittyessä ja paloturvallisuuden parantuessa 1800-luvulla saatiin kaupunkipalot loppumaan. Tämän jälkeen on kaupunkirakennetta muutettu toisenlaisten tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti.¹⁶

Turun palon jälkeen vuonna 1827 syntyi empiren asemakaava.¹⁷ Empiren kaavoitusihanteissa korostui paloturvallisuuden edistäminen jakamalla kaupunki leveillä puistokaduilla, jotka hidastavat palon leviämistä. Tämä ihanne huipentui vuonna 1856 annetussa Kaupunkien yleisessä rakennusjärjestyksessä (KYRJ).¹⁸ Tämän jälkeen vallitsi asemakaavoituksessa ristiriitainen aika. Toisaalta haluttiin kokonaan katkaista puukaupunkiperinne ja korvata se kivi kaupungilla, toisaalta taas vuoden 1856 kaupunkien yleinen rakennusjärjestys vahvisti empiren luoman asemakaavatyypin rakentamisen normiksi.¹⁹

¹⁶ Lilius 1985, 9 Liliuksen mukaan asemakaavoitus jäykistyi insinöörien käsissä maanmittaustoimenpiteeksi 1800-luvun lopulla

¹⁷ Lilius 1985, 9

¹⁸ Empiren peruseräperäisyyttä on selvitetty Joensuun kaupungin historiassa yleispätevästi.
http://fi.wikipedia.org/wiki/Joensuu#Maantiede_ja_kaupunkikuva 8.10.2010.

¹⁹ Lilius 1985, 9

¹³ Mattila 2004. Johdanto. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 19

¹⁴ Juusti 2004. Puuvillatehdas – porilaista historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 127

¹⁵ Mattila 2004. Johdanto. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 19

Maaseutukaupungeissa kuten Porissa pyrittiin paloturvallisuuden parantamiseen kaavarakenteen avulla. Jo 5. kaupunginosan laajennuskaava vuonna 1811 oli kasvattanut tonttien kokoja ja leventänyt katuja Porin täydellisesti vuonna 1801 tuhonneen tulipalon jälkeen.²⁰ Porin viimeisin suurpalo, 22. toukokuuta vuonna 1852, tuhosi melkein koko kaupungin. Etelärannassa sijainneesta kaupunginosasta säilyi ainoastaan arkkitehti Engelin suunnittelema raatihuone. Lääninarkkitehti Georg Theodor von Chiewitz laati samana vuonna ruutuasemakaavan raatihuoneen ympärille ja senaatin määräyksen mukaisesti alueelle tuli rakentaa ainoastaan 2-3 – kerroksisia kivitaloja. Kivisestä kaupunginosasta tuli Porin monumentaalinen keskusta. Heli Kanervan pro gradu – tutkielman mukaan ”*puistokadut katkaisivat tasaisen ja yksitoikkoisen ruutuasemakaavamaiseman*”. Tavoitteena oli rakentaa alueelle kaupallinen ja hallinnollinen keskus.²¹

Etelärantaan rakentui uusrenessanssityylinen kivikaupunginosa, joka on nykyisin kaupunkirakenteen yhtenäisyyden vuoksi valtakunnallisesti arvokas kohde. Toisenlaiset ajat koittivat 1950- ja 60-luvuilla ja Etelärannan alue koettiin vanhanaikaiseksi kaupunkikuvan voimakkaan uudistamistarpeen valossa. Kivi-Porin rakennukset olivat jääneet vaille kunnossapitoa ja niitä uhkasi purkaminen. Joki-Porin asemakaavamuutos vuonna 1972 tarkoitti käytännössä sitä, että suurin osa I ja II kaupunginosan rakennuksista merkittiin rakennussuojelukohteiksi. Toisaalta Kivi-Porin säilymistä edisti alueen jääminen syrjään 1950- ja 1970-luvuilla, kun uusi keskusta kehittyi Kauppatorin ja sitä ympäröivien kortteleiden

ympärille. Etelärannan luonne oli muuttunut toisenlaiseksi sataman siirryttyä sieltä muualle.²²

Kivi-Porin historiallinen merkitys on noussut esille Museoviraston toimesta tehtyjen kaupunkiarkeologisten kaivausten myötä. Teemu Mökkösen vuonna 2002 suorittamat kaivaukset ovat selvittäneet kaupunkirakennetta ja kaupungin elämää ennen Porin viimeistä paloa 1852. Karttojen ja kaivausten avulla on saatu selville Porin aikaisempia kaupunkirakenteita, koska useiden tulipalojen vuoksi on kaupunki jouduttu rakentamaan lähes kokonaan uudelleen.²³ Kivi-Pori on myös luokiteltu valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen joukkoon.²⁴

2.1 Yläluokan asuinalue

Kivi-Poria rakennettaessa alueen asutti teollisen toiminnan avulla rikastunut yläluokka. Kauppiaiden elinkeinotoiminnan menestymisen ehtona oli päästä asumaan lähelle kaupallisen toiminnan keskuksena ollutta toria ja jokirannan satamaa. Virkamiehet taas asettuivat jokirannan kortteleihin raatihuoneen läheisyyden vuoksi. Kaupunkilaisten silmissä jokirantamaisema näyttäytyi saavuttamattomalta, sillä tavallisilla ihmisillä ei ollut varaa noudattaa kivitaloja edellyttävää rakennusmääräystä. Kivi-Pori rakentui siis pääasiassa ruotsinkielisten kauppiaiden, johtavien virkamiesten ja varakkaiden käsityöläisten rahoilla.²⁵ Köyhimmän väestönsosan oli hyvin vaikea asettua asumaan varsinaiseen

²⁰ Lilius 1985, 25 -29

²¹ Kanerva 2001

²² Kanerva 2001

²³ <http://www.nba.fi/tiedostot/998ae600.pdf> 12.10.2010

²⁴ http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1512 12.10.2010

²⁵ Saarinen 1972

kaupunkiin ja siksi heidän oli majoituttava välittömästi kaupungin rajan taakse ja samalla lähelle työpaikkoja. Näin muodostuivat uudet esikaupunkialueet.²⁶

Kivi-Porissa sijaitsevat rakennukset voidaan tulkita vallan arkkitehtuuriksi ja maisemaksi. Alue rakennettiin asuinkäytön rinnalla kaupungin hallinnolliseksi keskuukseksi. Kaikki alueen rakennukset sijaitsevat ruutuasemakaavateiden varrella. Rakennukset rajaavat katutilan maisemaa hallitsevasti.²⁷ Vastapainona porvariston Etelärannalle muodostui joen Pohjoisrannalle maisemaa hallitseva työläisten esikaupunkialue 1870-luvun aikana. Vastakkaisuus oli silmiinpistävä, koska Etelärannan monumentaalisuus kirkkoineen ja raatihuoneineen korostui entisestään lautahökelirivistöistä muodostuneen Pohjoisrannan kanssa. Vuoteen 1899 mennessä purettiin Isonsannan ja Aittaluodon hökkelikylät. Tilalle rakennettiin edelleen maisemassa näkyvät Porin Puuvillatehtaan ja Konepajan rakennukset.²⁸ Etelärannassa voi nykyisin asua vuokrallakin²⁹, joten siinä mielessä varakkaan porvariston asuinalue on kokenut suuren sosiaalisen muutoksen.

2.2 Liikenne ja siltayhteydet

²⁶ Saarinen 1972, 281

²⁷ Tommila 2004. Kivi-Porin maiseman ja käytön historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 54

²⁸ Saarinen 1972

²⁹ Tommila 2004. Kivi-Porin maiseman ja käytön historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 59

Kokemäenjoella alkoi höyrylaivaliikenne 1850-luvulla. Laivat kuljettivat matkustajia kaupungin ja Reposaaressa välillä. 1870-luvulle tultaessa olivat purjelaivat täysin syrjäytyneet höyrylaivojen tieltä. Etelärannan maisemaan kuuluivat olennaisena osana jokiliikenteen laivat. Höyrylaivasataman tavarasuojaksi rakentui 1896 nykyisin Cafe Jazz – kesäravintolana tunnettu rakennus. Kokemäenjoki ylitettiin vielä 1840-luvulla pääasiassa veneillä. Siltayhteyden saaminen oli sotilaallisista syistä välttämätön. Jokimaisemaan muutosta tuonut ponttonisilta nimettiin Charlotaksi 1855. Charlotta-sillan korvasi 1926 teräspalkeista rakennettu uusi silta, joka maisemallisesti sopi hyvin Kivi-Porin uusrenessanssityyliin.³⁰ Ensimmäiset autot tulivat Porin kaupunkimaisemaan 1900-luvun alussa. Tätä ennen oli kaupungin tasaisen maaston ansiosta polkupyörä osoittautunut oivalliseksi kulkuvälineeksi. Kuorma-autoliikenne aloitettiin 1920-luvulla ja ensimmäinen linja-auto otettiin käyttöön 1923. Kivi-Poriin tuli Pohjois-Satakuntaan menevien autojen asemapaikka Rantakadulle, nykyisen Yrjönkadun ja Antinkadun väliin. Etelärannan kaupunkimaisemaan ilmestyivät myös taksit.³¹ Moottoriajoneuvoliikenne kasvoi Porissa 1920-luvulla.³² Tämä näkyi maisemassa ja toi mukanaan aiemmin tuntemattoman äänimailman. Eräs Satakunnan Museon arkistossa olevista valokuvista esittelee Etelärannan maisemaa 1920-luvulla. Kuvassa näkyy entinen Charlotta-silta, rakenteilla oleva teräspalkkisilta, Pohjoisrannan teollisuuslaitokset sekä Etelärannan

³⁰ Tommila 2004. Kivi-Porin maiseman ja käytön historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 57

³¹ Satakunnan Museon valokuva-arkisto

³² Tommila 2004. Kivi-Porin maiseman ja käytön historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 58

taksirivistö, hevosajurit ja rautatie.³³ Rautatien poistaminen Etelärannasta tarkoitti uuden ajan alkamista ja sitä, ettei jokiranta enää ollut tavarankuljetuksellisesti merkittävä. Raumanjuovan etelärannalla Porin keskustassa on ollut rautatie vuodesta 1895 aina 1970 – luvulle saakka.³⁴

Vuosien 1856 – 1895 välistä aikaa on luonnehdittu kaudeksi, jolloin Pori siirtyi laivanvarustuksesta teollisuuteen. Sahatoiminta laajeni 1870-luvulla Kokemäenjoen etelärannalle Aittaluotoon, Keski-Porin kirkon taakse. Seikun sahana tunnettu saha toi mukanaan tukinuiton, joka sittemmin on hävinnyt jokimaisemasta.³⁵ Niin ikään lautatarhat ovat olleet tärkeä osa Kokemäenjoen maisemakuvaa, merkki vilkkaasta ja toimivasta sahateollisuudesta. Valokuvista näkyy lautatarhojen sijainneen sahojen edustoilla ja muodostaneen merkittävän maisemallisen elementin jokirannan alueella. Vuonna 1960 Aittaluodosta otetuissa ilmakuvissa on laajat alueet lautatarhoja sekä tukinuittoa varten tehtyjä kanavia sahalta Kokemäenjokeen ja sieltä edelleen merelle. Kanavissa näkyy tukkeja virran vietävänä. Maanmittaushallituksen ottamassa ilmakuvassa näkyy tukkikasoja nykyiselle Linnansillalle johtavalla väylällä.³⁶

³³ Satakunnan Museon valokuva-arkisto

³⁴ Tieto löytyi Kokemäenjoki-paikkatietojärjestelmän sivuilta.
<http://www.kokemaenjoki.net/osa-alueet/historia/> 6.10.2010. Rautatiemuseon lausunnon mukaan on purettu noin 1960 -62 ja täysin 1960-luvun loppuun mennessä.

³⁵ Saarinen 1972

³⁶ Porin kaupunkisuunnittelun ilmakuvalehdet D52/E51/E52/E61 n. 1:2000. Maanmittaushallitus Ilmakuvatoimisto 1960

Porin Höyrysahayhtiön Kokemäenjoessa harjoittama uitto aloitettiin sahan perustamisvuonna 1862.³⁷

2.3. Etelärannan maamerkkejä

Porin palon jälkeen kaupunki rakennettiin uudelleen. Kivi-Porin kupeessa seisova Keski-Porin kirkko valmistui 1863. Kirkko on pystyttämistään lähtien ollut kaupunkilaisten maamerkki. Teollisuuden myötä kaupungin siluettiin piirtyivät tehtaiden piiput savuineen. Nykyisin Etelärannassa sijaitsee Cafe Jazzin lisäksi Svenska Klubben/Suomalainen Klubi sekä tulli- ja pakkahuone, joka toimii Porin taidemuseona. Taidemuseon lisärakennus *Siipi* valmistui vuonna 2000 muurin taakse maanpinnan alapuolelle.³⁸

Kivi-Pori on toiminut monien mielenosoitusten näyttämönä. Raatihuoneen edustalla pidettiin 1905 mielenosoitus tsaarin sortotoimenpiteitä vastaan. Raatihuoneen edessä on otettu uusi vuosi vastaan uskonnollishenkisesti ja 1930-luvulta lähtien sitä on juhlittu ilotulituksin. Nykyisin alueella järjestettävät tapahtumat painottuvat kesään, mutta yhä edelleen uutta vuotta vietetään perinteisesti Kivi-Porissa raatihuoneen lähetyvillä tai Porinsillalla. Pääsiäisen aikaan on Porin seurakuntayhtymän Ristin tie- kuvaelma kerännyt Etelärannan tuntumaan runsaasti ihmisiä, samoin vapunpäivää vietetään jokirannassa perinteisine opiskelijamenoineen.

³⁷ Saarinen 1972, 198

³⁸ Kanerva 2001

Kaupungin tunnetuin tapahtuma Pori Jazz herättää Etelärannan eloon. Kirjurinluodossa, tarkemmin sanottuna Hanhiluodon Areenalla ja Etelärannassa vaikuttava jazz-festivaali tuo alueelle tuhansia kävijöitä kuuntelemaan musiikkia, tekemään ostoksia ja nauttimaan ruuasta ja juomasta alueelle tuoduissa lukuissa ravintoloissa.

Rannan maiseman edustavuutta on lisätty vuosien aikana muun muassa kiveyksen ja puuston avulla. Yksi Etelärannan katseenvangitsijoista on Eila Hiltusen ”Polyfonia” – veistos vuodelta 1984.³⁹

3. Kirjurinluoto

Porin perustamisen aikaan 1550-luvulla lainehti meren lahti aivan kaupungin rannassa, mutta purjehdusväylät alkoivat madaltua muutamien vuosikymmenien kuluessa tästä. Joen tuoma liete muodosti useita luotoja joen suupuolelle.

Jokisuun luotoja käytettiin aluksi karjan laidunmaina. Varhaisimpina aikoina käytettiin nimitystä Notaarinluoto, joka saattoi juontua kaupungin notaarille kuuluneesta luontaisedusta. 1800-luvulla Kirjurinluoto toimi kaupungin varastoalueena. Sahateollisuuden voimakkaasti kasvaessa joen pohjoispuolinen Pormestarinluoto kuin Kirjurinluotokin täytyivät lauta- ja lankkitapuleista.

Porin palon jälkeen alettiin keskustella puiston perustamisesta Kirjurinluodolle. Puutarhalautakunnan ja apteekkari Robert Junneliuksen aloitteesta esitettiin vuonna 1887, että

³⁹ Tommila 2004. Kivi-Porin maiseman ja käytön historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 60

Kirjurinluodosta tehtäisiin kaunis puistoalue. Vuoden 1895 kartasta näkyy, että varsinainen Kirjurinluoto oli tämän päivän luodon koillinen kulma. Karttaan on piirretty Kirjurinluodon ravintola sekä kiemurtelevat puistokäytävät. Vuoden 1895 kartan mukaan on Raatimiehenluodon koillisosa toiminut edelleen tavaranalastuspaikkana. Puistotyöt valmistuivat 1897, mutta rantavallit olivat alusta lähtien kevät- ja syystulvien armoilla ja rahaa tarvittiin jatkuvasti niiden parantamiseen. Luodon muokkaus tuli lopulta melko kalliiksi, koska puutarhuri Anders Rydbergin suunnitelman mukaiset puut ja pensaat eivät menestyneet Kokemäenjoen ruoppausmudassa.⁴⁰

1900-luvun alussa suunniteltiin Kirjurinluodolle monenlaista uutta toimintaa. Ravintola saatiin, mutta useimmat hyvät hankkeet vesittyivät tai saivat toisen sijoituspaikan. Kuuluisuutta Kirjurinluoto keräsi 1924 rakennetulla maineikkaalla uimalaitoksella, jolle Kirjurinluodon luontainen nokka muodosti luonnollisen suojan keväisiä jäidenlähtöjä vastaan. Uimala palveli aina vuoteen 1957, maauimalan rakentamiseen saakka. 1930-luvulla Kirjurinluodon hiekkarantaa paranneltiin ja se sai nimen ”Porin Riviera”⁴¹ Työväestö suosi Kirjurinluotoa ja jokivedestä saatiin ylös kalaa, jota paistettiin rantanuotioissa. Kokemäenjoen saastuminen lopetti uimarannan toiminnan vuosikymmeniksi. 1950- ja 60-luvuilla pelättiin pahasti kaisloittuneen rannan jäävän kokonaan unohduksiin, kun ravintolarakennus suljettiin ja tanssilava purettiin.⁴² Nykyisin Kirjurinluodon rannassa voi jälleen uida

⁴⁰ Kohvakka 2002

⁴¹ Kohvakka 2002

⁴² Kohvakka 2002

jokiveden puhdistumisen ansiosta ja uimaranta on varsinkin lapsiperheiden suosiossa.

Luodon liikennöinnistä vastasi vuosikymmenien ajan ”Kipinä-Koskisena” tunnettu Taavi Koskinen, jonka sähkölautalla luotiin yhteys luodolle vuosina 1933 – 68.⁴³ Siltayhteys Kirjurinluotoon tuli vasta 1960-luvun lopulla, jolloin ihmisten kulku luodoille lisääntyi ja toi luodon osaksi Porin kaupungin keskustaa. Yhteysaluksien aikataulut lakkasivat ohjaamasta liikkumista.⁴⁴ Puolustusvoimien pioneerit rakensivat harjoitustyönä ponttoonisillan vuonna 1968. Kiinteä Raumansilta avattiin vuonna 1970.⁴⁵

Tämän päivän Kirjurinluoto tarjoaa samoja luontokokemuksen elementtejä kuin aiemmat vuosikymmenet. Parempi saavutettavuus on tuonut luodoille uusia porilaisia käyttäjiä. Tulevaisuus näyttää mihin suuntaan Kirjurinluotoa kehitetään, mutta unohduksen suohon se tuskin enää vajoaa, kuten vielä 1960-luvulla pelättiin. Kirjurinluoto mielletään osaksi kaupungin elävää keskustaa ja sellaisena sen arvo tulisi nähdä.

4. Puuvillan tarina

Tämän päivän nuoren on vaikea hahmottaa Puuvillatehtaan menneisyyttä teollisena suuryrityksenä. Porin Puuvilla Oy tarjosi parhaimpina aikoinaan 1950-luvun lopulla työpaikan lähes 3000

työntekijälle ja virkailijalle.⁴⁶ Vanhoissa valokuvissa näemme työntekijöiden pyöräilevän Porinsiltaa tehtaalta kaupunkiin työajan

⁴³ Kohvakka 2002

⁴⁴ Sinerjoki 2004. Kirjurinluodon historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 66

⁴⁵ Kohvakka 2002

⁴⁶ Porin Puuvilla Oy – Ab Björneborgs bomull 1898 – 1958. Tilastoliite.

Pohjoisrannan teollisuutta 1950-luvun paikkeilla. Kuva: Porin kaupunkisuunnittelu.

päätyttyä. Jokunen harva autokin vilahtaa kuvassa.⁴⁷ Ajat olivat silloin toiset. Puuvillatehtaan pillit eivät enää soi, mutta komeat tehdasrakennukset ovat uudessa käytössä. Korjatuissa tehdastiloissa toimii useita yrityksiä, yhteisöitä, virastoja ja Porin yliopistokeskus. Tehtaassa tuotetaan nyt tietoa ja osaamista.⁴⁸

1800-luvun lopulla Suomessa oli puuvillatehtaita Tampereella, Vaasassa ja Forssassa. Puuvillatuotteiden kysyntä ylitti tuolloin tarjonnan, joten Poriin oli kannattavaa perustaa oma tehdas. Vaikutusvaltaisten porvarien yhteenliittymä sai tehdashankkeen käyntiin 1898. Tontit tehdasta varten hankittiin Kokemäenjoen pohjoispuolelta, kahdeksannesta kaupunginosasta. Sijoitus veden ääreen oli järkevää, sillä tehdas tarvitsi tuotantoprosessissaan runsaasti vettä. Ehdolla sijoituspaikaksi oli myös Karjaranta, mutta tulevaisuutta ajatellen Pohjoisranta osoittautui kannattavammaksi. Tonttien hinnat olivat alhaisemmat ja höyrymoottorien käyttöönotto mahdollisti teollisuuslaitosten entistä vapaamman sijoittelun. Isonsannan alueella sijaitsi muitakin teollisuuslaitoksia.⁴⁹

Porin puuvillatehdas rakennettiin tasaiselle maalle ja rakennuksen suunnitelma perustuu vertikaalisuuden ajatukselle. Tehdasrakennus jatkoi sillan muodostaman yhteyden avulla keskustan puoleisen rannan ruutukaavaa. Puuvillatehdas suunniteltiin aikansa periaatteiden mukaisesti. Tehdasta voitiin sujuvasti laajentaa suunnitelman siitä kärsimättä. Tekstiiliteollisuuden tapaan

⁴⁷ Satakunnan Museon valokuva-arkisto

⁴⁸ Juusti 2004. Puuvillatehdas – porilaista historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 122 – 123

⁴⁹ Juusti 2004. Puuvillatehdas – porilaista historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 123

rakennukseen tehtiin suuret ikkunat tuomaan valoa tarkkuutta vaativaan työhön.

Tontin kulma Siltapuistonkadun ja nykyisen Pohjoisrannan risteyksessä jäi aluksi rakentamatta, mikä voidaan todeta vanhoista valokuvista. Huhut heikosta taloudellisesta tilanteesta levisivät toiminnan alkuvuosina. Vuonna 1930 työntekijöiden määrä oli noussut tuhanteen ja 1934 jo kahteen tuhanteen. Ennen talvisotaa Porin Puuvillatehdas oli Suomen toiseksi suurin alallaan ja kansainvälisesti arvioituna moderni ja suuri tuotantolaitos.⁵⁰

Tehdaskompleksi muodosti oman maailmansa, jossa työntekijät elivät muutenkin kuin työaikanaan. Yhtiön kautta saattoi järjestyä asunto tai tehtaan avustuskassasta saattoi saada taloudellista tukea. Puuvillatehdas vaikutti myös ympäristöönsä. Heti 1900-luvun ensimmäisen vuosikymmenen lopulla rakennettiin tärkeimpiä työntekijöitä varten kaksi asuinrakennusta. Muutaman vuoden päästä tavallisille työläisille tarkoitettu talo nousi aivan tehtaan kupeeseen. Työntekijöiden asuntoja rakennettiin seuraavaksi 1930-luvulla, jolloin valmistui kokonainen puutaloalue. Asuntojen kysyntä kasvoi edelleen ja rakentamista jatkettiin seuraavan kerran sodan jälkeen.⁵¹ Puuvillatehdas on vaikuttanut suuresti Pohjoisrannan maisemaan ja sen kehitykseen.

”Porin Puuvillan kehräämön tuhonnut tulipalo vuonna 1981 oli sinä vuonna Euroopan suurin teollisuuspalo. Illansuussa syttynyt tulipalo näkyi kaikkialle kaupunkiin. Liekkien uskottiin laantuneen samana

⁵⁰ Juusti 2004. Puuvillatehdas – porilaista historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 124 – 125

⁵¹ Juusti 2004. Puuvillatehdas – porilaista historiaa. Teoksessa Suistolaisten puisto. toim. Häyrynen, 126

yönä, mutta aamulla tuli roihahti uudelleen. Onnettomuus nopeutti, mutta ei ollut syynä Puuvillan lopettamiseen. Aika ajoi kankaankudonnan ohitse myös Porissa. Vaikka erikoistumista haettiin muun muassa indigon eli farkkukankaan valmistuksesta, viimeiset työntekijät kävelivät tehtaan porteista ulos vuonna 1994.”
52

Tekstiiliteollisuuden loppumisen aikaan näytti siltä, kuin tehdas jäisi lopullisesti tyhjilleen, koska vuokralaisia oli hankala saada kiinnostumaan syrjäiseksi koetusta paikasta. Neliö- ja kuutiomäärältään valtava tehdaskiinteistö useine laajennusosineen näytti mahdottomalta täytettäväksi. Joinakin kesinä Pori Jazz käytti Puuvillan käytöstä poistuneita tehdastiloja musiikkitilaisuuksiin. Cotton Club oli välivaihe matkalla uudenlaiseen teollisuuslaitoksen käyttöön. Vähitellen, yhteisöjen kiinnostuttua kaupungin läheisestä sijainnista, alkoivat tilat täyttyä ja tätä kirjoitettaessa suunnitellaan Puuvillaan kauppakeskusta. Aikoinaan suuryrityksenä toimineen tehtaan julkisivu näyttäytyy ulospäin samanlaisena kuin sata vuotta sitten, mutta rakennus on täysin uudenaikaisessa käytössä.

Lähdeluettelo:

Valokuvat:

Satakunnan Museon valokuva-arkisto
Porin kaupunkisuunnittelu. Maanmittaushallituksen ilmakuvaosasto

Kirjallisuus:

Saarinen, Juhani: *Porin kaupungin historia III: 1809 - 1939*. Porin kaupunki. Pori. 1972
Lilius, Henrik: *Suomalainen puukaupunki*. Helsinki/Denmark. 1985.

Suistolaisten puisto Porin kansallisen kaupunkipuiston historia ja maisema. toim. Maunu Häyrynen. Pori. 2004.

Porin Puuvilla Oy – Ab Björneborgs bomull 1898 – 1958. Pori. 1958.

Kanerva, Heli: *Kivi-Porin asemakaava ja rakennussuojelu Suomessa 1990-luvun alkupuolella*. Taidehistorian pro gradu – tutkielma, Turun yliopisto. 2001.

Kohvakka, Pertti: *Porin kaupunginpuutarhasta puistotoimeksi 1700 – 2002*. Porin kaupunki. Pori. 2002.

Sanomalehdet:

Satakunnan Kansa 12.2.2008

Muut lähteet:

<http://www.kokemaenjoki.net/osa-alueet/historia/6.10.2010>

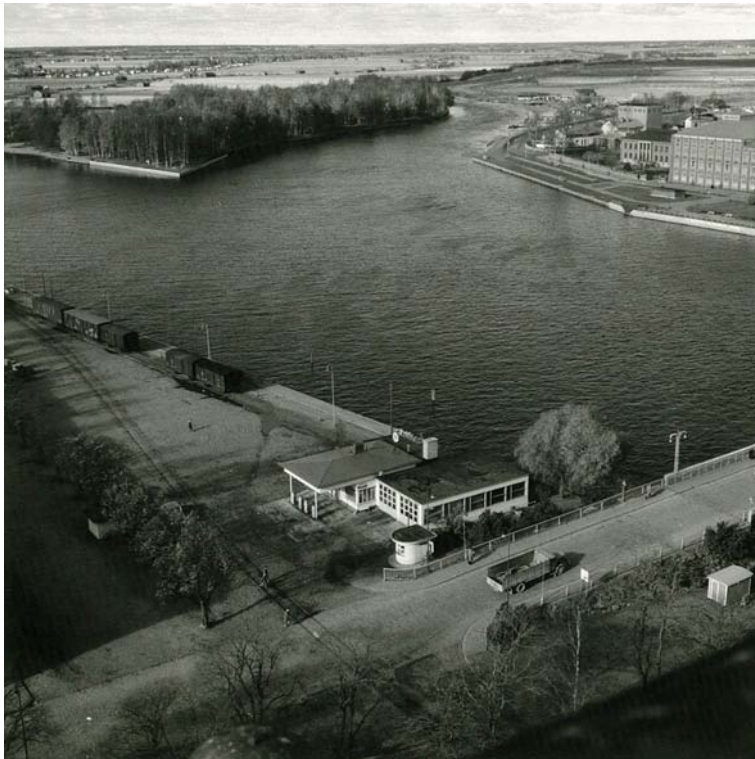
http://fi.wikipedia.org/wiki/Joensuu#Maantiede_ja_kaupunkikuva

<http://www.nba.fi/tiedostot/998ae600.pdf> 12.10.2010/ 8.10.2010

http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1512/ 12.10.2010

Suomen Rautatiemuseo. Matti Bergströmin sähköpostiviesti 11.10.2010

⁵² Satakunnan Kansa 12.2.2008. ”Kauppakeskus nostaisi Puuvillan arvoa roimasti”

3.2.4. Maisemantutkimuksen opiskelijoiden Jokikeskus-aluetta koskeva arvottamistehtävä

Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen Porin yksikön opiskelijat osallistuivat Jokikeskus-alueen arvottamiseen. Maisemantutkimuksen aineopintoihin kuuluvan Maiseman suojelu ja –hoito-kurssiin liittyvä arvottamistehtävä käsitti historialliset, maisemalliset, yhteisölliset ja luonnonarvot. Jokikeskuksen alue jaettiin kolmen ryhmän kesken Etelärantaan, Pohjoisrantaan ja

Kirjurinluotoon. Kaikille ryhmille yhteinen tehtävä käsitteli tulevia suunnitteluteemoja ja jo valmiita toteutuksia sekä niiden soveltuvuutta maisemaan.

Eteläranta

Porin Etelärannassa sijaitseva Kivi-Pori on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Tarkastelualueena oli etelän puoleinen jokiranta Keski-Porin kirkolta Raumansillalle saakka. Maiseman muodostaa 1800-luvun jälkipuoliskon tyyliä edustava talorivistö, historialliset puistot sekä kaupunkikuvallisesti tärkeät näkymät. Maisemallisesti tärkeinä pidettiin maamerkkejä kuten Raatihuone ja Keski-Porin kirkko puistoineen, Oluttedas ja sillat. Erikseen mainittiin Raatihuoneelta avautuva esteetön näkyvyys Etelärannan yli sekä Raatihuoneelta avautuvat ristikkäispuistot.

Yhteisöllisiä arvoja olivat muistin paikat kuten Etelärannassa 1960-luvun lopulle saakka kulkenut rautatie ja Oluttedas. Lautatarhat olivat monen vanhemman porilaisen mielissä erityisen näkyvinä maisemallisina merkkeinä. Nykyinen käyttö koostuu asutuksesta, yritystoiminnasta, kulttuuri- ja hallintotoiminnoista, liikkumisesta ja virkistyskäytöstä. Hotelli Otava ja Porin kaupungintalo mainittiin esimerkkeinä kulttuurihistoriallisista kohteista. Hallintokäytön lisäksi Kivi-Pori on kulttuuri-, taide- ja teatterikäytössä, mikä lisää huomattavasti alueen yleistä ja julkista saavutettavuutta. Luonnonarvoiksi katsottiin jokiluonnon lisäksi kuuluvan viheralueet ja puistot.

Arvoja heikentäviksi tekijöiksi luettiin liikenteen aiheuttama melu ja pakokaasut, puutteellinen valaistus sekä sesonkitapahtumien aiheuttama melu alueen asukkaille, rauhattomuus ja epäsiisteys. Hallinto- ja taidekeskittymänä nähty Kivi-Pori kärsii Hallituskadun raskaasta liikenteestä, sekä valaistuksen vähyyden tuomasta turvattomuuden tunteesta.

Erityisesti Oluttedas nousi keskustelun aiheeksi. Muistin paikkana mainittu oluttedas perustettiin Poriin vuonna 1853. Vuonna 1928 porilaiset panimot yhdistyivät ja toiminnot keskitettiin Porin Oluttedas Oy:ksi. Porin Oluttedas siirtyi 1972 Sinebrychoffille. (http://fi.wikipedia.org/wiki/Porin_Oluttedas 2.12.2010) Pohdintaa aiheutti oluttedaan tulevaisuus ja se miltä osin alue tulisi säilyttää nykyisellään. Oluttedaan tontin rakennukset ovat eri aikakausina syntyneitä ja niiden historiallinen arvo on sidoksissa käyttötarkoitukseen ja arkkitehtoniseen arvoon. Oluttedaan toimintoihin tehdyt rakennukset voidaan jossain määrin muuttaa uutta käyttötarvetta vastaaviksi. Käyttöarvo ja toisaalta historiallinen arvo suhteutettuna taloudellisiin intresseihin tulee olemaan tulevaisuuden haaste.

Teollisen menneisyyden korostaminen sisältää useita sosiaalisia tasoja. Vuosikymmeniä kestäneen työn ympäristön muuttuminen uudenlaiseen käyttöön luo kohteelle nostalgialuottuvuuden. Oluttedaan toimintojen turvaamiseksi 1960-luvulla katkaistu Annankatu ja sen kautta avautuva yhteys Kokemäenjokeen nousi erääksi mahdollisuudeksi. 1960-luvulla tämä osuus Annankatua suljettiin ja talot purettiin. Tämän jälkeen kortteli muuntui Porin Oluttedaan varasto- ja tuotantotiloiksi. (<http://www.beerfinland.com/karhusivu.htm> 2.12.2010)

Pohjoisranta

Alue rajautuu etelässä Kokemäenjokeen, pohjoisessa Isosannanpuistokatuun, idässä Konepajan alueeseen ja lännessä Nyrkkilänpuistoon. Puuvillatehtaan tiilisen julkisivun ja Kokemäenjoen välissä on Puuvillanpuisto. Puuvillan vanha rakennuskanta on asemakaavalla suojeltu ja sen menneisyys puuvillatehtaana on merkittävä osa myös Suomen teollisuuden historiaa. Porin teollisuusmaisema on valtakunnallisesti merkittävä

rakennettu ympäristö. Puuvillatehdasta reunustaa Valajankadun puutalorivistö, joka on niin ikään kaavalla suojeltua asuinalueita. Rakennuskannan yleisilme on matalaa, poikkeuksena on Puuvillan kortteli.

Joen pohjoisrannalla on kaksi erillistä teollisuusaluetta: toinen varsinaisessa käytössä teollisuusalueena ja toinen uudiskäytössä. Puuvillan alue asuinalueineen on vanhemmalle porilaiselle sukupolvelle merkittävä muistinpaikka.

Kokemäenjoki muodostaa merkittävän luontoarvotekijän. Porin sillan kautta Pohjoisranta tulee osaksi kaupunkikeskustaa. Joki muodostaa avoimuudellaan kontrastin suhteellisen suljettuun rakennettuun teollisuus- ja asuinympäristöön. Puuvillan näkyvistä maamerkeistä voidaan mainita tehtaan piippu, joka käytöstä poistuneena on yhä tärkeä maisemallinen elementti.

Arvoa heikentäviä tekijöitä ovat Siltapuistokadun vilkas läpikulkuliikenne, hajuhaitat, Puuvillan räikeät valomainokset sekä huonosti maisemaan sopiva uudisrakentaminen. Kokemäenjoki jää liian kauaksi ihmisten kulkureiteiltä. ”Jokipromenadi” ei tällaisenaan toteudu.

Puuvillanrannan kävely- ja pyörätie koettiin tärkeäksi viihtyvyystekijäksi. Kävely teollisuusrakennuksen vierustaa pitkin ei houkutellut, vaan kävely puiden reunustamalla hiekkatiellä oli opiskelijoiden näkemyksen mukaan miellyttävämpi kokemus. Vanhan pumppaamon kohdalle kaavassa osoitettu ravintola olisi kannatettava ajatus, joka Puuvillan uusien suunnitelmien myötä saattaisi saada asiakaskuntaa. Siltojen rakentaminen Etelärannasta Kirjurinluodon nokan kautta Pohjoisrantaan toisi Puuvillan uudella tavalla saavutettavaksi. Porinsillan epämiellyttävävyys kävelijöille todettiin ja uusien siltojen myötä kävelykokemus tulisi

houkuttelevaksi, jopa matkan pidentymisen uhallakin. Kevyen liikenteen väylä Porinsillalla ei ahtautensa vuoksi ole miellyttävä, mutta sen leventäminen ei myöskään ole mahdollista.

Etelärannan puolelta Pohjoisrannalle siirtyminen oli aiempina vuosikymmeninä pitkä askel. Nykyinen teollisuus, vanhan teollisuuden jäänteet ja Pohjoisrannan mieltäminen teollisuusalueeksi jolloin teollisuus toimii ”porttina”. Uusien käyttöjen kautta mentaaliset esteet tulevat vähitellen poistumaan.

Puuvillaan suunnitteilla olevan kauppakeskuksen tulee istua maisemaan ja olemassa oleviin rakennuksiin. Lisääntynyt liikenne ennestäänkin vilkailla Siltapuistokadun ja Valajankadun osuuksilla sekä kauppakeskuksen pysäköinnin järjestäminen ovat Puuvillan alueen tulevaisuuden kannalta oleellisia kysymyksiä.

Äskettäin käyttöön otettu Villa Ruska Isonsaunanpuistokadun joen puoleisella rannalla oli eräs suunnitteluteemoista ja kurssin aiheista. Ruskakoti-yhdistyksen rakennuttaman koulutukseen ja vanhusten asumiseen ja avopalveluihin tarkoitettua Villa Ruskaa pohdittiin sen soveltuvuudella maisemaan. Yleistä käyttöä toivottiin enemmän. Rantakaista on edelleen vapaasti käytettävää aluetta. Jokimaiseman valinnalla rakennuspaikaksi on saavutettu etuja. Vanhukset seuraavat ympäristöä Villa Ruskana ulkoterasseilta ja virkistyvät avarien näkymien suomista mahdollisuuksista. Käyttäjälähtöisyys toteutuu Villa Ruskassa suhteellisen hyvin.

Kirjurinluoto

Kirjurinluodon maisemarakennetta luonnehdittiin jakamalla se kahteen eri osa-alueeseen. Läntinen puoli on ohjattu, tapahtumallinen ja rakennettu Kirjurinluoto. Itäinen puoli on ohjaamaton ja rakentamaton virkistysellinen Kirjuri. Läntisessä

Kirjurissa on kaikenikäisille ohjattua toimintaa ja mahdollisuus itse tehdä mitä haluaa. Maisemarakenne on tällä hetkellä avoin. Maamerkkeinä toimivat maisemaa rajaavat tekijät, kuten sillat, Pelle Hermannin puisto, Kirjurin kärki, lehmuskujanne kesäravintolaan sekä uimaranta.

Vanhoja historiallisia arvotekijöitä ovat puisto ja Kirjurin kesäravintola vuodelta 1910. Kirjurinluoto on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö ja samalla ainutlaatuinen suistoluonto keskellä kaupunkia.

Luontoarvoista tärkein on vesi, eli joki, lammet ja uomat. Kirjurinluodon ranta on muokattu pengerryksin. Kirjurinluodon säilyminen rakentamattomana on maapohjan ansiota. Veneilijöiden tarpeisiin tulee vastata rakentamalla vieraslaituri asianmukaiseen paikkaan. Jokiluonnon ansiosta veneilymahdollisuuksia tulee edelleen kehittää.

Yhteisöllisiä arvoja ovat uimaranta, lintupuistot, Pelle Hermannin, pienoisgolf-kentät sekä Nyrkkilänpuisto. Haastattelujen perusteella esiin nousivat Lokki-lavan vanhat jazzit, Kirjurin kesäravintolan tanssit sekä Nyrkkilänpuiston ”varjojazzit”.

Arvoa alentavia tekijöitä ovat puutteellinen valaistus, eri ikäryhmien kohtaaminen iltaisin ja nuorison kontrolloimaton käyttäytyminen. Tärkeä mielipaikka voi olla joillekin pelon paikka. Suuri alue on hankala valvoa, mutta uudet Kirjurinluodon kärkeen ulottuvat sillat saattaisivat kävijämäärien lisääntyessä helpottaa valvontaa. Tulevaisuuden uhkana nähdään liika rakentaminen, sillä maisema ei kestä rakentamista. Kirjurinluoto nähdään julkisena ja luontoympäristönsä vuoksi ulkoiluun tarkoitettuna paikkana. Kaavassa merkitty musiikki- ja kongressitalo ei istu maisemaan. Myöhemmin ehdotettu rantasauna tyhjillään olevan kioskin

kohdalle saa enemmän kannatusta. Kirjurinluodon menneisyyteen liittyy uimalaitos, jonka perinteiden vaalimiseen rantasauna uintimahdollisuuksineen voisi hyvinkin sopia.

Tulevaisuudessa Kirjurinluotoa tulisi kehittää niin, että alueella järjestettäisiin enemmän tapahtumia kaikkina vuodenaikoina, ei ainoastaan kesäpainotteisesti. Tapahtumat eivät vaadi pysyviä rakenteita, vaan keväällä voisi järjestää kevätkirmauksia ja muita juoksutapahtumia, talvisin rusettiluistelu tai tonttumetsä. Puistot ovat monikäyttöalueita, jossa eri ryhmien välisiä kohtaamisia tapahtuu.

Etelärannasta Kirjurinluodon kautta Pohjoisrannalle ulottuva silta jakoi mielipiteitä. Toisaalta silta katsottiin hyödylliseksi ja kannatettavaksi hankkeeksi, toisaalta epäiltiin sen sopivuutta maisemaan. Huomaamaton silta on mahdoton toteuttaa, koska sen sijoituspaikka tulee olemaan keskeisellä paikalla. Näyttävän sillan puolesta esitettiin arvio, jonka mukaan sillan ulkoinen asu ja olemus nimenomaan viestittävät saavutettavuutta ja sitä, että siltaa pitkin on tarkoitus kulkea. Vaatimaton silta saatetaan mieltää huoltotarkoitukseen sopivaksi, ei välttämättä yleiseen käyttöön.

3.2.5 Video

Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman tutkimusosuuteen sisältyi myös Jokikeskus- aluetta esittelevä videokooste. Heinäkuussa 2010 kuvattu video taltioi kesäisiä tunnelmia, tapahtumia ja ihmisiä Etelä- ja Pohjoisrannalla sekä Kirjurinluodossa. Videokoosteen avulla haluttiin luoda parempi kuva ranta-alueen käyttötarkoituksista ja merkityksistä.

4. Tavoitteiden teemoittaminen

4.1. Yrittäjäkyselyn tulokset

Yleistä:

Kysely esiteltiin yrittäjille 19.10.2010 Kaupungintalolla järjestetyssä yrittäjätilaisuudessa. Sähköinen Webropol -kysely avautui Porin yrittäjien ja Satakunnan Kauppakamarin jäsenille 22.10. Vastausaikaa oli 4.11. saakka. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 77 yrittäjää. Kyselyn avanneista suurin piirtein puolet vastasi kyselyyn. Vastaamattomuus saattoi johtua ajanpuutteesta, kysymysten kohtuullisen suuresta määrästä tai kyselyn luonteesta. Kyselyyn vastaaminen vaati jokialueen kunnollista hahmottamista.

Kyselyssä ei tietoisesti haluttu kysyä yrityksen nimeä tai tarkkaa osoitetta. Vastausprosentti haluttiin näin saada korkeammaksi. Tunnistettavuuden häivyttäminen oli tapa saada vastaajia innostumaan ja kertomaan kyselyssä myös mahdolliset negatiivisiksi koetut asiat. Jotkut yrittäjät kertoivat nimen ja tarkan toimialan, ja vastauksissa huomattiinkin selkeitä viitteitä kiinnostuksen kohteena oleviin alueisiin.

Kysely oli suljetusti julkinen, joten teoriassa yrittäjien oli mahdollista sähköpostilinkin välityksellä vastata useampaan kertaan. Käytännössä kyselyn laajuus eliminoi tämän mahdollisuuden, eikä todennäköisimmin näy ollenkaan kyselytuloksessa. Julkisen linkin ominaisuuksiin kuuluu, että kysely ei sulkeudu, kuten sähköpostitse lähetetyssä kyselyssä, vaan linkki on käytössä koko ajan, kunnes kysely kokonaisuudessaan sulkeutuu.

Webropol -kysely oli yrittäjäjärjestöille ennestään tuttu vastaamismuoto, eikä tämän vuoksi harkittu perinteistä

lomakevaihtoehtoa lisämahdollisuutena. Yrittäjien jäsenistössä on sähköpostia käyttämättömiä jäseniä, ja näille jäsenille oli tarjolla lomakekysely, jota ei kuitenkaan kertaakaan pyydetty.

Taustakysymykset:

Henkilömäärä 1-5, 72 %, eli suurin osa edusti yksinyrittäjiä/ammattinharjoittajia tai pienyrittäjiä. 15 % oli henkilömäärältään yli 10 hengen yrityksiä ja 13 % oli 5-10 hengen yrityksiä.

52 % eli yli puolet oli toiminut yli 10 v. eli vastanneet olivat enimmäkseen vakiintuneita yrityksiä joko jokirannan alueella tai muualla. Kyselyssä ei kartoitettu erikseen yrityksen sijaintipaikkaa.

69 vastaajaa vastasi kysymykseen onko jokirannan alue vaikuttanut yrityksen sijaintipäätökseen tai yrityksen muuhun toimintaan.

58 vastausta: ei

Tähän ryhmään kuuluivat sekä ne jokirannan yritykset joille sijainti ei ole merkittävä, sekä ne yritykset, jotka sijaitsevat muualla kuin jokirannan alueella. Yrityksen sijaintipaikka jätettiin tarkoituksella kysymättä, koska ei katsottu sen tässä vaiheessa olevan oleellinen tieto.

6 vastausta: kyllä on/ on ollut vaikutusta.

5 vastausta: sijainnilla ja jokimaisemalla ei ole tai ei ole ollut suoranaista vaikutusta yrityksen toimintaan, mutta maiseman katsottiin olevan hieno imagollinen lisä yritykselle.

Lainaus yrittäjäkyselystä: *”Yksittäisenä osana aluetta ei ratkaisevaa vaikutusta, mutta kaupungin kokonaiskuvan kannalta sen merkittävänä ja täydentävänä alueena on ollut vaikutusta imagon kannalta.”*

Vastaajien perehtyneisyydestä kysymyksiin voitiin päätellä jokirannan olevan vastaajille tärkeä paikka. Vastaajat todennäköisesti valikoituivat vastaamaan sen perusteella, onko vastaajalla läheinen suhde alueeseen.

Ei-vastauksen voi myös tulkita tarkoittavan sitä, että jokimaisemaan on totuttu eikä sitä nähdä sen erityisempänä. Muutto muualle saattaisi vastaajan mielessä nostaa jokirannan maisemallista arvoa. Toisaalta yrittäjä ei ehkä katso maisemaa tai sen puutteita, vaan päivä täyttyy työnteosta eikä asia sikäli ole ns. ”tärkein”. Yrittäjä saattaa kyselytulosten valossa nähdä jokimaiseman eri tavalla kuin yksityinen asukas.

Toiveet jokirannan kehittämisen suhteen:

86 % yrittäjistä toivoo jokirantojen alueelle lisää kulkijoita ja asiakkaita.

Yrittäjien enemmistö toivoo enemmän kulkijoita. Kyselyn analysointia heikentää tiedostettu valinta siitä, kysytäänkö yrityksen sijaintia vai ei. Vertailu jokirannan alueen yrittäjien ja muiden yrittäjien välillä jää näin ollen tekemättä. Toisaalta rajausta, kuka on jokirannan alueen tosiasiallinen yrittäjä, kuka esimerkiksi samassa korttelissa toimiva, mutta muualle kuin jokirantaan päin avautuva yritys, tuntui hankalalta. Tässä vaiheessa ei haluttu rajata pois yrittäjiä, jotka saattavat tulevaisuudessa olla kiinnostuneita suuntaamaan toimintaansa jokirannoille. Uudistustoimenpiteet ja alueen uudet käytöt saattavat lisätä yrittäjien kiinnostusta panostaa toimintaansa nimenomaan jokirannoille.

68 % vastaajista ei katso jokirannan uudistustoimenpiteiden vaikuttavan yrityksensä tilanteeseen.

Tämän voisi tulkita joko siten, että vastaajat eivät toimi jokialueella tai jos toimivat, uudistukset eivät vaikuta yrityksen toimintaan tai tuloskehitykseen. Vastanneista yrityksistä suuri osa oli kauan toimineita, joten yritystoiminnan vakiintuminen oli jo tapahtunut ilman, että yrityksen ulkopuolisilla uudistuksilla katsottiin olevan suurta merkitystä. Yrittäjät olisivat asukkaan näkökulmasta katsottuna voineet vastata toisin, koska yrittäjä on samalla myös asukas.

Mitä palveluja tai toimintoja alueella pitää kehittää?

Poimintoja yrittäjiltä tulleista ideoista:

- 1) Kirjurinluotoon suihkut melojille sekä veneiden ja kanoottien vuokraus.
- 2) Satakuntalaisen korkeakoulutuksen keskittäminen alueelle.
- 3) Kesä- ja talvitoritoiminta, rantatoripäivät 1x/kk, vanhanajan huvipuistokojut, iltatori, gallerioita ja käsityöläisiä enemmän yhteen paikkaan.
- 4) Turvapuhelin.
- 5) Luotava selkeä kokonaisuus, yhtenäisyyttä, verkostoa jossa tuotetaan yhdessä palveluja alueelle
- 6) Lossi
- 7) Operaattoritaso tietoverkkoyhteyksien saatavuus
- 8) Kirjurinluodon lintujenhoitajan yhteystiedot näkyviin, jos näkee vahingoittuneita eläimiä.
- 9) Tapahtumalava tai Speaker`s corner.
- 10) Pohjoisväylä läpiajettavaksi

11) Jokirannan kiertokävelystä on saatava kaikille kaupunkilaisille jokapäiväinen tapa, sen reitin varrelle on siis saatava sopivia pysähdys-, lepo- ja nautiskelupaikkoja.

12) Jos Etelärannan alue olisi kunnossa sinne saataisiin liikkuja, ja palvelujen kysyntä kasvaisi.

13) Porilaisilla yrittäjillä aina etuoikeus markkina ja jazz tapahtumaan yms.

14) Rannan kaiteet ja katuvalot olisi uusittava 1900 luvun alkupuolen tyyliin. Ja jos mahdollista vanha purjealus ruokaravintoloinen olisi varmasti vetonaula. Tällä hetkellä ranta on karu, koska siinä on vanha ja nykyaika sekoitettu keskenään. Myös rantakadun asfaltin tilalle olisi saatava luonnon kivetys, Yrjönkadun alkupään tyyliin. Nykyinen olut lautta olisi siirrettävä oluttehtaan eteen. Mielestäni rantaan ei voi muita toimintoja lisätä, ilman että, se pilaisi rannan vanhan tyylin.

Ranta-alueiden monipuolisen ja ympärivuotisen käytön lisäämiseksi esitettiin seuraavia ehdotuksia:

1) Kirjurinluoto: Hiihtoladut, pulkkamäki, luistinrata lenkkipolkujen lisäksi. Talvikahvila palvelemaan kasvavia ulkoilijajoukkoja. Glögijuomat ovat kovaa tavaraa Keski-Euroopassa vastaavissa ulkoilukeskuksissa.

2) Vanhan sillan pieleen (kaupungin /alajuoksun varteen) kahvila joka voi käyttää rantaa myös terassina, sekä jatkona vanhan ja uuden sillan väliin kirkon taakse pyörätien joenpuolelle pienvene vierassatama. Joen päälle terassointi alemmas (mahdollisesti säädettävä korkeus kippiruuvilla) terassiin mahdollisesti pieni sauna ja teräsallas wc ym. tiloja kuten esim. Hangon satamassa. Yläjuoksun eteläpuolelle talvi / kesätori, katos lasi-ikkunoilla.

3) Puuvillan palvelut osaksi Jokikeskuksen markkinointia

4) Valaistu luistelualue vanhemmallekin väestölle

5) Teematapahtumiin sopeutuvia "näyttämöjä" ympärivuotiseen käyttöön. Johdettuja tapahtumia jatkuvasti, mutta erityisesti vappu, pääsiäinen, joulou ja uusivuosi.

6) Kiertokävelyn mahdollistamiseksi joen ylitykseen tarvitaan kaksi uutta kävelysiltaa, jotka mahdollistavat kulkemisen myös lastenvaunuilla ja invatuoleilla. Toinen silta korvaisi nykyisen Taavi-sillan tarkalleen samalla paikalla, toinen jatkuisi joen pohjoispuolelle vastaavalta kohdalta siten, että Kirjurinluodon terävin kärki varattaisiin lasiseinäiselle, ympärivuotiselle kahvilalle, joka olisi osittain veden yllä pyöreän muodon jokihaarojen ylle muodostaen. Porista puuttuu leivoskahvila hyvältä paikalta, tässä se toimisi upeana pisteenä näkymien tarkastelulle. Talvella kuumaa mehua, oivallinen kävelyn keskeytyspaikka. Molemmilla rannoilla pitäisi olla rakennuksista ja historiasta kertovia kylttejä, kuten luontokävelyn opasteita. Myös Pohjoisranta kaipaa "sukkulan" kohdalle virkistytymispistettä.

77 % yrittäjistä ei ole kehittämässä omaa yritystoimintaansa niin että se vaikuttaisi jokirantojen alueeseen. **23 % vastanneista on kehittämässä toimintaansa Jokikeskuksen alueella** ja nämä saattaisivat olla Jokikeskuksen tämän hetkisiä tai tulevia yrittäjiä/toimijoita. Samalla he muodostavat mahdollisen toimijajoukon suunnitelmien edetessä.

Rantojen viihtyisyyttä voidaan parantaa yrittäjien mukaan 1) **valaistuksella 89 %**, 2) **istutuksilla 78 %**, 3) **kalusteilla 69 %** ja 4) **rakenteiden uudistuksilla 62 %** silloin kun vaihtoehdot oli valmiiksi annettu. Huomioitavaa on, että kyseessä oli monivalintakysymys eli vastaaja saattoi valita useamman annetun vaihtoehdon.

Muita viihtyisyyttä parantavia ehdotuksia olivat: 1) kaupunkiluistinrata, 2) kävely/pyörätie, 3) liikenteen vähentäminen 4) oma brändi, 5) Lautta-ravintola pois, 6) siisteys, 7) tapahtumien keskittäminen torin sijasta rantaan, 8) sillat ihmisten kulkua varten, 9) vuodenaikojen ja juhlapyhien tapahtumanäyttämöt, 10) Turun jokirantamalli, 11) sillat ja laivaravintolat sekä 12) veneilijöiden palveluiden lisääminen ja helppokäyttöisyys.

Miten yrittäjät ovat valmiita panostamaan Jokikeskus-alueen kehittämiseen?:

Kysymykseen vastasi 31 yrittäjää, joista 18 esitti konkreettisen ehdotuksen tai ajatuksen siitä, miten he yrityksenä voisivat olla mukana kehittämässä tai ajamassa yhteiseksi koetun alueen etua. Yrittäjien kommentteja:

- 1) *"Kunhan kaupunki innostuu rannan kehittämisessä, lähtevät myös yritykset mukaan."*
- 2) *"Ravintolapalveluiden /pito- ja ohjelmapalveluiden tarjoaminen"*
- 3) *"Mukana omalta osalta yhteisissä hankkeissa ja markkinointitoimenpiteissä"*
- 4) *"Käyttämällä alueen palveluita ja esittelemällä vieraspaikkakuntalaisille vieraille."*
- 5) *"Vastaamalla kyselyyn"*
- 6) *"Yritykseni on valmis ottamaan kantaa ja antamaan mielipiteensä alueen kehittämiseen, haluan myös markkinoida ja edistää asiaa omissa sidosryhmissäni eteenpäin. Omien toimitilojen ulkoasun parantaminen ja toimintojen kehittäminen, sekä yleisesti (asiantuntijayritysten) yritystoiminnan edistäminen alueella."*

Yrittäjistä 13 ei osannut sanoa miten olisivat tässä vaiheessa valmiita panostamaan alueen kehitykseen, tai sanoivat suoraan olevansa haluttomia tekemään kehittämisen eteen mitään konkreettista. Alueen tilanne tuntui usealle yrittäjälle olevan sen verran hahmottumaton, ettei yrityskyselyn ajankohtana otettu vielä selkeää kantaa. Yrittäjät odottavat alueen kehittymistä ja kaupungin toimenpiteitä. Yrittäjien innostus jokialueen suhteen tulee todennäköisesti kasvamaan sitä mukaa, kun kehitystyö ja suunnitelmat edistyvät.

Veneilyteema:

Vastaajista 39 % käytti Kokemäenjokea veneilyyn tai muuhun jokeen liittyvään virkistystoimintaan. Todennäköisesti kehitysideoit olivat lähtöisin veneilijöiltä.

Yrittäjiltä tulleita ehdotuksia veneilyn kehittämiseksi:

- 1) Melontavajalle kunnon opasteet Etelä- ja Pohjoisrannasta, maihinnousumahdollisuus vaikka nuotiopaikalle mahdollistaisi lasten ja ensikertalaisten eväretken. Pienellä vaivannäöllä ja vaikkapa toimijatahon kanssa yhteistyössä saataisiin parannusta jokialueen kehittämiseen.
- 2) Luiskat kuntoon veneiden laskua ja nostoa varten
- 3) Veneilijät tarvitsevat ravintolapalveluja, kauppa, peseytymismahdollisuuksia ja tankkaus sekä tyhjennyspalveluja viihtyäkseen jossain vähääkään kauempaa.

Vierassataman sijaintipaikka:

49 % vastaajista sijoittaisi vierasvenelaiturin Etelärantaan.

Puuvillanranta saa toiseksi eniten kannatusta eli 33 % ja kolmanneksi Ravintola Kirjuri 24 %. Eräässä vastauksessa edellytetään Ravintola Kirjurin kunnostamista entiselleen, jotta kolmanneksi tullut vaihtoehto olisi vastaajan mielestä kiinnostava. Etelärannassa ei ole vieraslaituria, joten kyselyn tuloksen toteuttaminen vaatii toimenpiteitä. Eteläranta on houkuttelevin, koska suurin osa palveluista on tällä hetkellä sillä puolella kaupunkia ja etäisyys palveluihin ei kyselyiden perusteella saisi olla pitkä, koska veneilijät liikkuvat jalan.

Veneilyyn liittyvät yrittäjien ehdotukset nousivat esille:

- 1) ”Jos turisteja halutaan niin palvelujen ääreen”
- 2) ”Kävelysillalle ja silta kulkemaan niin, että sen keskelle tehtäisiin oma saareke”
- 3) ”Lautta suihkulähteen tienoille”
- 4) ”Leirintäalueen yhteyteen + pienvenevierasvenelaituri Kirkon taakse”
- 5) ”Virraton paikka”
- 6) ”Luotsinmäen tasalle”

Mitä palveluja vierasvenesatamassa tulee tarjota?

Kysymykseen vastasi yhteensä 44 vastaajaa, jotka ovat ehdottaneet Top 3 seuraavia palveluja: 1. **Tankkaus ja muut polttoainepalvelut**, 2. **Kahvila jossa wc ja josta saisi puhdasta vettä**, 3. **Septin tyhjennys**. Vastaajat koostuvat todennäköisesti veneilyä harrastavista yrittäjistä, koska tähän kysymykseen vastanneiden määrä näyttäisi sopivan prosenttimääräisesti veneilyä harrastavien kanssa yhteen. Ilman omakohtaista tietoa veneilytarpeista on ilmeisen hankala muodostaa käsitystä sekä vierassataman paikasta tai vierassatamassa tarvittavista palveluista. Top 3-ehdotukset ovat toistuneet aiemmissa kyselyissä, joten veneilijöiden toiveet ovat pysyneet muuttumattomina.

Muita veneilyyn liittyviä ehdotuksia: 4) jäte- ja kierrätyspalvelu, 5) sähkö, 6) levähdys, 7) pesumahdollisuudet, 8) tavaransäilytyspiste, 9) veneilytarvikemyynti, 10) opaste/info, 11) pyörävuokraamo, 12) pyykkitupa, 13) helppo rantautuminen, 14) vartiointi, 15) lähetti, 16) live-musiikki.

Musiikki- ja kongressitalo:

Kysymykseen saatiin 57 vastausta. Vastaajista puolet eli 28 vastasi, ettei nähnyt tarvetta musiikkitalon rakentamiseen. 23 vastasi kyllä ja 4 vastaajaa haluaisi musiikkitalon mutta ehdottivat tilalle toista

paikkaa. Ehdotettiin oluttehtaan tonttia, Kirjurinluodon Arenan takaosaa tai tarkemmin määrittelemättä rakentamisen kannalta muuten edullisempaa paikkaa.

Suuri osa ei-vastauksen antaneista vastaajista näki Kirjurinluodon palvelevan parhaiten liikunnan ja ulkoilun tarpeita, eikä halunnut lenkkeilijöiden ja uimarannalla kävijöiden nykytilanteen muuttuvan tämän hetkisestä. Jotkut yrittäjät näkivät musiikkitalon olevan nykyisessä taloustilanteessa raskas kustannus. Yrittäjien kommentti: ”Taitas olla vähille rahoille muutakin käyttöä” tai ”velaksi vai?” kertovat yrittäjien näkevän musiikkitalon kustannusten lankeavan myös yrittäjätahon maksettavaksi.

Täsmennettäköön, ettei kysymyksessä johdateltu vastaamaan puolesta tai vastaan. Vastausvaihtoehtoina ei myöskään annettu muita kuin Kirjurinluodossa sijaitseva musiikkitalon paikka. Melko tarkkaan puolet eli 51 % yrittäjistä tai yritysten henkilökunnasta käyttäisi musiikkitaloa. Prosentuaalisesti samankaltainen jakauma näkyi kysyttäessä musiikkitalon rakentamisen tarvetta, eli todennäköisesti musiikkitaloa haluavat myös kokisivat olevansa talon käyttäjiä ja asiakkaita. Ylimalkainen kysymys jätti tarkastelematta minkä tyyppistä musiikkitaloa yritys voisi käyttää tai missä talon sijainti parhaiten palvelisi yrityksen tarpeita. Musiikki- tai kongressitalon suunnitelmien tullessa ajankohtaiseksi, on mahdollista ottaa tarkempi käyttäjä tarkastelu uudelleen arvioitavaksi.

Siltahanke:

Etelärannan ja Puuvillanrannan välille on suunniteltu Kirjurinluodon kautta pysyvää kevytliikenteen siltaa. Mitä hyötyä arvelette sillasta olevan yrityksellenne tai itsellenne?

Kysymykseen vastasi 44 vastaajaa, joista yli puolet eli 24 ei näe itselleen tai yritykselleen hyötyä uusista silloista. Kommentti *"eiköhän siellä jo silta ole"* kertoo mahdollisesti siitä, ettei siltahankkeesta ole saatu riittävää tietoa tai ei osata vielä nähdä sillan tarjoamia uusia mahdollisuuksia. Kokemäenjoen yli kulkee useita siltoja, mutta Etelärannasta Kirjurinluodon kautta Puuvillarrantaan johtava silta edelleen puuttuu. Mahdollisesti vastaajat ovat erehdyksessä sekoittaneet sillat keskenään tai arvelleet siellä olevan jo valmiiksi tarpeellinen määrä siltoja.

Vajaa puolet eli 20 vastaajaa kokee sillan tuovan uusia mahdollisuuksia lenkkeilijöille, kävelyyn ja Puuvillan tulevan sillan avulla lähemmäs keskustaa.

Eräs kommentti: *"Kirjurinluoto voidaan tavoittaa paremmin, toimivuus ja liikkuminen alueella "sisäjärvien" aikaansaaminen"*

Todennäköisesti veneilevältä yrittäjältä tullut kommentti: *"Sillan rakenteissa huomioitava vesiliikenteen tarpeet, tarpeeksi korkea silta."*

52 yrittäjää eli 69 % ilmoitti käyttävänsä uutta siltaa eli jonkin verran enemmän kuin sillan hyötyä selvittävässä kysymyksessä. Sillan mahdollisuuksien hyödyntäminen konkretisoituu paremmin suunnitelmien ja toteutusajan lähestyessä ja siltasuunnitelman saadessa näkyvyyttä ja yleistä laajempaa tietoisuutta.

56 % yrittäjistä haluaa sillasta näyttävän maamerkin. Kysymyksessä ei ehdotettu vaihtoehtoa näyttävälle sillalle, vaan hahmotettiin yrittäjien käsitystä siitä, onko näyttävä silta heidän mielestään visuaalisesti tai imagollisesti vetovoimainen. Kysymyksessä ei selvitetty erikseen näyttävän sillan elementtejä ja mahdollisesti siltavaihtoehdot eivät ole tässä vaiheessa vielä visuaalisessa mielessä konkretisoituneet kuviksi tai vaikutelmiksi. Saattaa myös olla, että sillat miellettiin pääsääntöisesti näyttäväksi,

maisemallisiksi elementeiksi ja kysymys saatettiin käsittää yleisenä ilmauksena sillan puolesta tai sitä vastaan.

Puuvillan kauppakeskus:

Puuvillan kauppakeskushanke jakoi yrittäjät lähes tasan. Lievä enemmistö eli 53 % ei katso kauppakeskuksen hyödyttävän yritystään. Yrittäjät tuntevat huolta oman yrityksensä kannattavuudesta tai laajemmin kaupungin elinkeinorakenteen vinoutumisesta uusien toimijoiden tullessa samalle markkina-alueelle. Pelko kilpailun liiallisesta lisääntymisestä tuntui olevan tämän kysymyksen tulos. Toimialakysymys voidaan haluttaessa ottaa mukaan tarkasteltaessa, minkä toimialojen yrittäjät suhtautuvat myönteisesti kauppakeskukseen. Kauppakeskushanke on yrittäjien näkökulmasta melko alussa. Näin ollen vastaukseen sekoittuu yrittäjän henkilökohtainen näkemys niissä tapauksissa, jossa yritys sijaitsee kauempana Puuvillan alueelta tai on toimialaltaan vakiintunut tai ei harjoita vähittäiskauppaa. Henkilökohtainen mielikuva oli joko myönteinen tai kielteinen, mutta sai luonnollisesti vaikutteita yrittäjän toimialan mukaisesti. 47 % yrittäjistä suhtautui kauppakeskuksen rakentamiseen myönteisesti ja katsoi sen lisäksi hyödyttävän joko itseään tai yritystään.

Kysyttäessä mitä hyötyä uusi kauppakeskus toisi, yrittäjät eivät vielä tarkkaan olleet selvillä millaista palvelua tai tarjontaa keskus toisi mukanaan. Yrittäjien kommentteja: 1) *Lisää asiakasvirtoja, maakunnan ihmiset siirtyvät ostoksille", 2) "Asiakasvirtoja yleisesti lisää koko kaupunkiin" 3) "Työvoimaa tarvitaan aina 4) "VÄKEÄ PORIIN", 5) "Voi käydä asiakkaiden kanssa vaikka lounaalla", 6) "Yrityksen palvelujen tarjoaminen projektissa mukana oleville tahoille".*

Suorat lainaukset kertoivat yrittäjien erilaisista tarpeista ja asenteista uutta kauppakeskusta kohtaan. Vastaukset tuntuivat

mukailevan yrityksen toimialaa ja toiveita uuden rakennettavan keskuksen suhteen. Yrittäjien kommentit olivat kyselyn tässä kohdassa eniten asukkaiden kyselyvastauksista poikkeavia.

Joitakin kauppakeskusta vastustavia kommentteja: 1) *"Ei kuulu asiakaskuntaan, ei suoranaisesti liity toimialaani"* 2) *"Ei tue meitä, ja jos siitä tulee perusostari, joita on kaikkialla, ei meistä tule sinne edes asiakkaita."* 3) *"Ei tuo asiakasvirtoja"* 4) *"Ei vaikuta toimintaamme"* 5) *"Kaukana toimipisteestäni"* 6) *"Keskusta hiljenee entisestään."*

Yritykset jotka eivät harjoita vähittäiskauppaa, eivät luonnollisesti näe yrityksensä hyötyvän juuri mitenkään, samoin kaukana keskuksesta sijaitsevat yritykset, joilla jo on vakiintunut toimintatapa ja/tai asiakaskunta. Tällaisissa tapauksissa yrittäjä katsoo tilannetta yksityishenkilönä tai omien mieltymystensä tai oman asuinpaikkansa kannalta.

Joitakin yrittäjien kommentteja siihen, miten kauppakeskus vaikuttaa jokirannan ilmeeseen tai vetovoimaisuuteen:

1) *"En osaa sanoa riippuu kauppakeskuksen luonteesta se voi väärin tehtynä pilata jokinäkymän"*

2) *"Tuo valtavan asiakasmäärän ko. alueelle. Liikennejärjestelyt piippaavat ensimmäiseksi. Nykytilanteessa syksyn ensiliukkaat tukkivat liikenteen ilman kauppakeskuksen asiakkaitakin. Nimimerkillä 30-v liikennettä seurannut "*

3) *"Ihmiset jotka käyvät kauppakeskuksessa, käyvät myös muissa lähikohteissa."*

4) *"Tällainen kauppakeskus ja tilojen hyötykäyttö on todella piristävä lisä Porin kaupungille – ikään kuin kaivattu keskustan jatko. Jos kaupunki aikoo kehittyä, tämä on erittäin hyvä lisä sille. Olisi myös hyvä, että nykyinen kaupungin "keskusta-ajattelu" laajenisi. Kaupunki tuntuu isommalta, kun sillä on isompi keskusta."*

66 % yrittäjistä ei katsonut saavansa lisää asiakkaita kauppakeskuksen myötä. Kauppakeskuksen myymälät ja palvelut eivät ole selvillä, mutta luonnollisesti kauppakeskus koetaan kilpailijana vanhoille yrittäjille.

Nuorisopuisto:

Nuorisopuisto otettiin erillisenä kyselyteemana mukaan, vaikka ei varsinaisesti kuulu Jokikeskuksen kunnostuskohteisiin, vaan on erillinen hanke. Maantieteellisesti se kuuluu alueen sisälle ja on sen vuoksi mukana sekä yrittäjä- että asukaskyselyissä. Nuorisopuistoon otti kantaa 34 yrittäjää ja suunnitelma nähtiin enimmäkseen positiivisena. Toisaalta nuorisopuistoa on vähän uutisoitu, joten siihen ei kunnolla voitu ottaa kantaa kuin periaatteellisella tasolla. Vähäisestä informaatiosta huolimatta joillakin yrittäjillä oli esittää ehdotuksia, useampi esitti nuorison osallistamista suunnittelutyössä.

Eräitä yrittäjiltä tulleita kommentteja: *"Kuulostaa loistavalta ajatukselta. Alue, johon on koottu nuorisolle tapahtumaa ja harrastusmahdollisuuksia, ohjattua toimintaa ulos ja sisälle. Rakennukset ovat toivottavasti iloisia ja ilmeikkään näköisiä. Erittäin hyvä idea, mikä varmasti nostaa asteen verran Porin imagoa lapsiin ja nuoriin päin."*

"Jos nuorilla olisi asiallisia tiloja joissa voisi olla myös talvella niin varmasti he olisivat poissa pahanteosta ja pois notkumasta kauppojen ovilta. Nuorisopuistossa voisi olla esim. biljardipöytä, sählyn pelaus mahdollisuus, kioskia joku innostunut vetäjä joka katsoisi nuorison perään ja saisi heidät viihtymään."

Epäileviä vastauksia tuli muutama kuten:

"Nuorisopuiston pitäisi olla keskeisemmällä paikalla." ja "Ainakin riittävästi roskiksia ;)"

”Valitettavasti ajatus sinänsä herättää mielikuvia, jotka ovat negatiivisia. Tätä täytyisi pohtia syvällisemmin, jotta oikea ratkaisu saataisiin aikaan. Ei ehdi tähän kyselyyn tällä kertaa.”

Nuorisoon liitetyt negatiiviset olivat osittain mukana vastauksissa, mutta toisaalta ajanpuute ja asian suhteellinen vieraus ovat saattaneet hankaloittaa vastaajien keskittymistä.

Oluttehtaan tontin uusi käyttö:

Oluttehtaan tontin uuskäyttöön otti kantaa 37 yrittäjää. Osa yrittäjistä halusi tontille mieluiten kulttuuriin liittyviä toimintoja, joskin 3 vastaajaa näkisi tontilla asuntoja ja pysäköintitiloja. Musiikkitaloa ehdotti tässä kohtaa 2 vastaajaa sekä ne, jotka aiemmassa Kirjurinluodon musiikkitaloon liittyvässä kysymyksessä halusivat musiikkitalon erikseen oluttehtaan tontille.

Oluttehtaan kaavatilanteessa tulee muutoksia lähitulevaisuudessa. Yrittäjien toiveet eivät suuntautuneet varsinaisesti tietyille sektoreille, vaan laaja toiveiden kirjo kertoi auki olevasta kaavatilanteesta ja lehdistössä esitellyistä arveluista. Tietynlainen salaperäisyys suunnitelmien toteutuksesta antoi mahdollisuuden esittää toiveita laidasta laitaan.

Kulttuuripalveluiden haluaminen kertoo ihmisten halusta päästä yhdessä osalliseksi oluttehtaan tontin suomista uusista ajanviettomahdollisuuksista. Suurin osa vastauksista haki yleistä ja yhtäläistä hyvää asettaen asuntotuotannon selvästi toiselle sijalle. Oluttehtaan mahdollinen uusi käyttö on vielä jäsentymätön, eikä kaavamuutos ole vireillä. Nämä seikat ovat hajauttaneet vastauksia.

Yrittäjien esittämiä erillisiä toiveita olivat kylpylähotelli, pienpanimo/kotileipomo tai ehdotus tontin myymisestä Satamaidolle.

”Kunha jotakin muuta, muttei taas asuinkerrostaloja”

”Konsertti- ja kulttuuritalon paikkahan se aivan selkeästi on, täytyy vain sitten rakentaa sen maanalaisiin osiin riittävästi parkkitilaa.”

Pidäkkeettömistä visioista on esimerkkinä eräs yrittäjältä tullut ehdotus:

”Alueen hyödyntäminen yritysten modernina toimisto / toimipaikkakeskuksena. Myös tilaa kulttuurille, kuten esim. Otava Factory Jazz-kadun yhteydessä oli viime kesänä loistavasti toteutettu. Loistava paikka myös Porin ensimmäiselle 20+ kerroksiselle tornitalolle”.

Monipuoliset ehdotukset nivoivat yhteen erilaiset ja erilaisiin tarpeisiin tähtäävät ajatukset.

Asuinkerrostalojen ja kulttuuri- ja musiikkitalon sijoittaminen samalle tontille asettaa vaatimuksia. Pysäköintipaikkojen tarve nousee suureksi, jos musiikkitalaisuuden asiakkaiden ja kerrostalon asukkaiden autopaikoitus pitää ratkaista tapahtuvaksi yhden tontin sisällä.

Mitä pitää huomioida ympäristössä samalla kun Jokikeskusta kehitetään?:

Kysymykseen tuli 39 erilaista perusteltua tai lyhyempää vastausta. Osa vastaajista oli jättänyt vastaamatta, ehkäpä kysymyksen abstraktisuuden tai ajan loppumisen vuoksi. Ytimekkäitä vastauksia edustivat muun muassa seuraavat kommentit: **1) puut, 2) liikenne, 3) maisemointi.**

Kysymyksessä haluttiin koota yhteen aiemmin mietityt ja perustellut vastaukset ja saada vastaaja omin sanoin ja lauserakentein kertomaan näkemyksiään ja omaa

arvomaailmaansa. Erityisen ilahduttavaa oli vastausten monipuolisuus ja perusteellisuus. Näkökulmat vaihtelivat luonnonympäristöstä rakennettuun ympäristöön, arkkitehtuuriin ja ihmisten hyvinvointiin. Perustelluissa vastauksissa toivottiin rannan yleisilmeen säilymistä ja pienin parannuksin saataisiin vielä viihtyisämpi alue. Kivi - Porin historiallista ilmettä ei haluttu liikaa muuttaa, vaan tehdä vähemmän näkyvää. Parannuksia toki kaivattiin, ei kuitenkaan arkkitehtuurin tai rannan historiallisen ilmeen kustannuksella.

"Kaikki rakenteet ja uudistaminen tulisi tehdä perinteitä kunnioittaen ja hyvin; mieluummin kunnollinen kokonaissuunnitelma ja sitten toteutus vähitellen ja huolella, kuin "kerralla kaikki kuntoon (ja mahdollisimman halvalla...)"

"Kehitystyössä on otettava huomioon Jokikeskus-alueen ainutlaatuinen luonto ja arvokkaat rakennukset. Näin voidaan luoda uutta Porin vanhaa kunnioittaen kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Aluetta arvostetaan Porin ulkopuolella jo muutenkin paljon, voisimme tehdä siitä vielä upeamman porilaisten ja matkailijoiden olohuoneen!"

"Rakennetaan ympäristöön sopivaa.....kunhan rakennetaan!!!"

4.2. Asukaskyselyn tulokset

Yleistä:

Webropol-kysely avautui vastattavaksi 28.10.2010. Samaan aikaan lähetettiin 3.11. Yliopistokeskuksen auditoriossa järjestettävästä asukastilaisuudesta ja kyselystä lehdistötiedote alueellisille medioille. Porin kaupunkisuunnittelun kotisivulle liitettiin julkinen linkki ja asiasta kerrottiin sekä Porin kaupungin omilla verkkosivuilla sekä Jokikeskus-hankkeen Facebook-sivulla. Kysely päätettiin tietoisesti pitää pelkästään julkisena. Sähköpostitse linkki lähetettiin teknisessä testaustarkoituksessa muutamille henkilöille, joiden vastaukset laskettiin yhteen julkisen linkin kautta vastanneiden kanssa. Asukaskyselyyn saivat vastata kaikki. Vastauksia alkoi tulla heti linkin avaamisen jälkeen. Torstaina 4.11. klo 15 mennessä oli vastauksia kertynyt 37 kappaletta. Satakunnan Kansa ilmestyi pe 5.11. ja aamuun mennessä vastauksia oli tullut yhteensä 46 ja iltapäivään mennessä 75 kappaletta. Kokonaisvastausmäärän voitiin todeta nousseen huomattavasti sanomalehtiutisen julkaisun jälkeen.

Vastauksia saapui tasaisesti vastausajan loppumiseen eli 15.11. saakka. Kaikkiaan vastauksia tuli 109 kappaletta, joista ainoastaan kaksi kappaletta oli Porin teknisen palvelukeskuksen Porinan tiloissa olleessa vastauslaatikossa. Eli sähköiseen kyselyyn vastasi 107 ja lomakekyselyyn 2 vastaajaa.

Asukkailta saapui vastauksia lukumääräisesti enemmän kuin yrittäjiltä. Suhteessa kohderyhmän kokoon asukkaita osallistui vähemmän. Yrittäjiä oli lähestytty suoremmin määriteltynä kohderyhmänä. Suhteellisesti pienempään vastausprosenttiin voidaan liittää oletus Jokikeskus-hankkeen toistaiseksi pienestä yleisestä näkyvyydestä. Asukas-sana saattoi olla harhaanjohtava,

koska joen läheisyydessä asuminen ei ollut edellytys vastaamiselle. Jokikeskus haluttiin tässä vaiheessa tuoda kaikkien porilaisten kommentoitavaksi.

Kysymyslomake oli ehkä pituudeltaan tai laajuudeltaan mittava, joten kaikki vastaajat eivät olleet joko osanneet tai ehtineet vastata kaikkiin avoimiin kysymyksiin. Vastaamatta jättämisen voi tulkita joko niin, että avoimiin vastaamattomiin kysymyksiin ei vastaajalla ollut erityisempää sanottavaa, tai sitten vastaamisen edetessä innostus pitkiin vastauksiin väheni. Toisaalta kyselyyn saadut vastaukset olivat hyviä ja laajoja. Vertailussa huomattiin asukkaiden ja yrittäjien vastausten poikenneen jonkin verran toisistaan, mutta asukkaiden vastaukset myötäilivät pitkälti aiempien kyselyiden, eli kävijäkyselyn ja Ideapajan yhteydessä saatuja vastauksia.

Taustakysymykset:

Asukaskyselyyn vastanneista naisia oli 53 % ja miehiä 47 %.

Ikäryhmät olivat: 15 – 25 v, 25 – 35 v, 35 – 45 v, 45 – 55 v, 55 – 65 v ja yli 65- v.

Ikärakenteeltaan vastaajat edustivat melko tasaisesti kaikkia ikäryhmiä. **Vastaajista 25 – 35-vuotiaat oli suurin vastaajaryhmä 27 %**, seuraavaksi eniten oli vastanneita ikäryhmässä 55 – 65 – vuotiaat 24 %. Kolmanneksi eniten vastanneita olivat 35 – 45-vuotiaat 23 %. Nämä kolme ikäryhmää edustivat lähes 75 % kaikista vastanneista. 45 – 55-vuotiaiden vastausprosentti oli 16. Toiseksi vähiten vastauksia tuli nuorimmilta, eli 15 – 25-vuotiailta, 7 % ja vähiten kaikkein vanhimilta vastaajilta eli yli 65-vuotiailta. Vastaajien määrä oli tässä ikäryhmässä 5 %.

Sähköinen vastausmuoto on saattanut lievästi suosia nuorempia ikäryhmiä ja nuorempien vastaajien määrä saattaa tästä syystä olla etukäteisoletusta suurempi. Toisaalta vastauksia on tullut melko tasaisesti kaikilta ikäryhmiltä. Paperiseen lomakkeeseen ei myöskään saapunut ennakoitua määrää vastauksia, mikä saattaisi olla merkinä sähköisen lomakkeen olevan kaikkien ulottuvilla oleva vastausmahdollisuus. Kesällä tehtyyn kävijäkyselyyn verrattuna ikäryhmittäin tehty jako näyttäisi olevan suurin piirtein samankaltainen eli nuoret aikuiset olivat innokkaimpia vastaajia.

Asuinpaikkavastausten tulkintaa:

Muutamit vastaajat eivät halunneet mainita tarkkaa asuinalueetta, jolloin vastaus siirrettiin siihen asuinpaikkaa ilmaisevaan lohkoon, kuin mitä se vastauksen perusteella todennäköisesti tarkoitti. Epäselviä tai tulkinnallisia asuinpaikan ilmauksia ei juuri ollut. Yksi vastaajista kertoi asuinpaikakseen Ulvilan, mutta asuvansa tällä hetkellä ulkomailla. Vastaajan asuinpaikaksi merkittiin Ulvila sen perusteella, mikä on vastaajan asuinpaikkasuhde Jokikeskuksen ympäristöön ja millä paikkatietämyksellä hän kysymyksiin todennäköisesti vastasi.

Yhden vastaajan asuinpaikka-alue jaettiin kahteen eri alueeseen varsinaisen asuinpaikan ja siirtolapuutarhamökin mukaan. Perusteluna tälle voidaan nähdä kesäasunnon pitkä käyttöaika kesäisin ja erikseen vielä sen sijainti Jokikeskuksen ydinalueella.

Vastausten analysoinnissa kävi ilmi, että vastaajia oli kaikkialta Porista ja osittain Porin lähiympäristöstä. Eniten vastauksia tuli prosentuaalisesti Porin keskustasta. Jokikeskus-hankkeen vaikutusalueeseen miellettiin kuuluviksi seuraavat keskustan

kaupunginosat: Porin kaupunginosat 1 – 4 sekä 5. osa, Hankkijan asuinalue, Karjaranta, Isosanta ja Kvistiluoto. Asuinalueen ilmoitti 104 vastaajaa, joista 36 kuului valitun rajauksen perusteella keskusta-asukkaisiin. Prosentuaalisesti keskustan asukkaat olivat edustettuna kyselyssä noin 35 prosentilla. Ryhmän sisällä oli keskikaupungin jälkeen suurin vastaajajoukko Isosannan alueelta. Ymmärrettävästi muutokset koskettavat heidän lähialuettaan ja asioihin haluttiin tämän perusteella ottaa kantaa.

Seuraavassa on lueteltu suuruusjärjestyksessä asuinalueittain tulleet vastaukset:

Pohjois-Porista 20 vastaajaa. Pohjois-Porin alueeksi rajattiin seuraavat kaupunginosat: Pormestarinluoto, Toejoki, Ruosniemi ja Tuulikylä, Kahaluoto, Isojoenranta ja Murtosenmutka.

Lähes yhtä monta eli **19 vastausta saatiin Länsi-Porin asukailta.** Länsi-Poriin kuuluvat seuraavat kaupunginosat: Tiilinummi, 6. osa, Pietniemi, Tuorsniemi, Paratiisi, Vähärauma, Käppärä, Musa ja Liinaharja.

Itä-Porista saatiin 13 vastausta. Kaupunginosat olivat: Sampola, Koivula, Vanhakoivisto, Herralahti, Kalaholma, Impola, Harmaalinna ja Kartano.

Ulvilasta ja Nakkilasta tuli yhteensä 8 vastausta.

Meri-Porista saatiin 6 vastausta. Vastaajien asuinalueet olivat Pihlava, Kyläsaari, Yyteri ja Enäjäjärvi.

Asuinpaikka muu kuin mikään edellä mainituista käsitti 2 vastaajaa. Toinen vastaajista kertoi olevansa entinen porilainen, toinen kertoi asuvansa jokirannalla, mutta muualla kuin Porissa.

61 % vastaajista sanoi asuvansa tai työskentelevänsä jokirannan alueella. Avoimista vastauksista voitiin tarkemmin päätellä, olivatko jokirannan alueen asukkaat tai työssäkäyvät vastanneet poikkeavasti verrattuna muiden tai muualla asuvien vastauksiin.

Elävyyden ja toiminnallisuuden lisääminen:

92 % asukkaista toivoi jokirantojen alueelle lisää elävyyttä ja toimintaa. Yrittäjäkyselyn vastaava tulos oli 86 %. Asukkaat näkevät elävyyden lisääntymisessä todennäköisemmin enemmän positiivisia vaikutuksia kuin yrittäjät. Asukkaista vajaa 10 prosenttia on kyselyn perusteella tyytyväisiä nykyiseen tilanteeseen.

Vastaajista 65 % koki jokirannan uudistusten vaikuttavan päivittäiseen elämäänsä. Yrittäjiltä ei kysytty vastaavaa kysymystä, mutta yli puolet yrittäjistä vastasi, etteivät uudistustoimet vaikuta yrityksen toimintaan. Vastaukset ovat tässä mielessä tulkinnanvaraisia. Toisaalta asukkaiden suhde jokirantaan saattaa olla kiinteämpi kuin yrittäjän suhde jokirantaan pelkästään yrityksen toiminnan kautta.

Kysyttiin mitä palveluja tai toimintoja alueella pitäisi kehittää. Useissa vastauksissa oli koottuna yhteen erityyppisiä ehdotuksia. Kysymykseen tuli kaikkiaan 88 vastausta, joiden analysointia varten oli luetteloitava kukin ehdotus erikseen ja laskettava yhteen samansuuntaiset tai samansuuntaisiksi tarkoitetut ehdotukset. Vastausten perusteella ehdotusten kärkeen nousivat:

1) Kahvilapalvelut

2) Ravintolapalvelut

3) Rantarakenteet eli kaiteet, istuinpaikat, roskikset, istutukset ja valaistus

4) veneilijöiden tarpeet, vierassatama, tankkaus ja venevuokraus, 5) kaupallinen toiminta, putiikit ja myymälät, 6) liikuntapalvelut sekä ulkoilureitit kävelijöille ja pyöräilijöille, 7) ympärivuotiset sillat, 8) Kirjurin kesäravintola, 9) tori ja muut tapahtumat sekä esiintymislava ja 10) kioskipalvelut.

Vastauksissa oli mukana monitahoisia ja visuaalisia ehdotuksia, joita oli mahdollon ryhmitellä aiheiden mukaan. Ideoivat vastaukset on syytä käsitellä sellaisinaan ja suorina lainauksina raportin liitteeksi.

Asukkailta kysyttiin ideoita ranta-alueiden monipuoliseen ja ympärivuotiseen käyttöön. Kysymyksessä haettiin erityisesti talviajankohtaan sopivia ideoita. Ehdotuksia tuli kaikkiaan 67 kappaletta, jotka oli edellisen kysymyksen tavoin eriteltävä ja yhdisteltävä. Ehdotuksista kirjattiin näkyviin 10 suosituinta.

Eniten kannatusta saivat seuraavat ehdotukset: 1) luistelukenttä, 2) kahvila, 3) vierassatama, 4) ulkoilu/hiihtoreitit, 5) ympärivuotinen silta, 6) tapahtumat/taide, 7) kaiteet, penkit ja kasvillisuus, 8) Kirjurin kesäravintola, 9) ravintolat/jokilaivaravintolat ja 10) pengerrys/terassointi. Kesän Ideapajan tulokset sekä kävijäkyselyn vastaukset koostuivat samankaltaisista toiveista. Toistuvia toiveita olivat asukaskyselyn sekä kesällä 2010 tehtyjen selvitysten perusteella ainakin kahvila- ja ravintolapalvelut, veneilypalvelut/vierassatama, tori- ja muut tapahtumat, ulkoilureitit, sillat, rantarakenteet ja Kirjurinluodon kesäravintola.

Ympärivuotisen sillan tarve tuntuu korostuvan etenkin talvisina vuodenaikoina.

Asukkailta kysyttiin millä toimenpiteillä rantoja voidaan tehdä viihtyisämmäksi. Annettujen vaihtoehtojen perusteella eniten kannatusta sai valaistus 81 %. Toiseksi eniten kannatettiin istutusten lisäämistä 78 % ja kolmantena kalusteiden uusimista 66%. Rakenteiden uudistaminen sai kannatusta 62 %. Kysymysten perusteella penkit ja muut istuinpaikat olivat monen asukkaan toivelistalla, samoin joen pengerrys ja pääsy lähemmäs jokea koettiin tärkeäksi. Kaiteet ja kasvillisuus mainittiin monessa vastauksessa erikseen.

26 asukasta vastasi vapaamuotoisesti kysyttäessä millä muilla tavoin viihtyisyyttä voidaan nostaa, jos vaihtoehtoja ei annettu. Suurimmassa osassa vapaasti määriteltäviä parannuksia olivat erilaiset rakenteisiin, valaistukseen, kaiteisiin, laitoitukseen, istutuksiin tai kivetykseen liittyvät ehdotukset.

Veneily Kokemäenjoella ja vieraslaiturit:

Vastanneista asukkaista 61 % ei käyttänyt Kokemäenjokea veneilyyn tai muuhun vedessä tapahtuvaan virkistystoimintaan. 39% käytti jokea veneilyyn. Kysymyksessä ei saatu selville kuinka aktiivista tai säännöllistä veneilyn harrastaminen oli. Palveluiden paraneminen lisäisi todennäköisesti joen käyttöä veneilyyn tai ainakin siihen tarjottaisiin paremmat mahdollisuudet. Vastaajista veneilyä harrastavat vastasivat todennäköisimmin veneilypalveluja koskeviin kysymyksiin, kun taas veneilyä harrastamattomat eivät yleisesti ottaen vastanneet niihin.

Kysyttiin millaisia parannusehdotuksia asukkailla oli veneilyyn ja veneilypalveluihin liittyen.

Seuraavat ehdotukset toistuivat useimmissa vastauksissa:

1) palvelusatama/vieraslaituri asiaankuuluvine palveluineen, 2) erikseen tankkaus, 3) Kokemäenjoen ruoppaus, 4) nopeusrajoitusten tarkempi valvonta, 5) opasteet vierassatamaan ja Pihlavanlahdelle sekä selkeämmät nopeusrajoitusmerkinnät, 6) ravintolayrittäjä, joka ylläpitäisi vierassataman huoltotoimintoja. Tankkauspistettä toivottiin useammassa vastauksessa Etelärantaan ja veneenlaskupaikkaa muualle kuin Karjarantaan. Soutuveneille toivottiin rantautumis- ja säilytyspaikkoja.

Karttaliitteessä oli merkittynä ehdotuksia vierasvenelaiturin sijoituspaikaksi. Eteläranta sai kyselyssä eniten kannatusta eli 46 %. Ravintola Kirjuri sai seuraavaksi eniten kannatusta 37 % ja Puuvillanranta 36 %.

Kysymykseen sai vastata myös vapaasti. 10 asukasta oli ehdottanut muita kuin annettuja paikkoja, ja näistä 6 vastaajaa ehdotti Karjarantaa, ”Shellin” rantaa, missä nykyisellään on ollut veneiden tankkauspiste. Muut ehdotukset olivat: 1) Aittaluoto, 2) Nyrkkilänpuisto sekä 3) mikä tahansa, josta kävelymatka palveluihin. Yksi vastaaja ehdotti laituria kaikkiin ehdotettuihin rantakohtiin lisättynä Etelä- ja Pohjoisrannan ravintolalaivoilla.

Kysymykseen mitä palveluita vierasvenesatamassa tulisi olla, vastauksia tuli 62 asukkaalta. Veneilyä joella harrasti 40 asukasta, joten vastauksia oli tullut myös ei- veneilijöiltä. Joitakin toimintoja toistui useimmissa vastauksissa.

Melko selvästi erottuivat seuraavat ehdotukset: 1) veneiden tankkaus, 2) ravintola- ja kahvilapalvelut, 3) septitankin tyhjennysmahdollisuus, 4) suihku, 5) wc, 6) juomaveden ottopiste, 7) jätteen lajittelupiste, 8) sähkö ja 9) kauppa tai kioski.

Selkeästi vähemmän oli toivottu vielä seuraavia toimintoja: pyykinpesumahdollisuus, julkisen liikenteen pysäkki tai neuvonta, Porin info-piste, sauna, kameravalvonta ja langaton Wlan-yhteys. Nämä ehdotukset toistuivat vähintään kahdessa vastauksessa.

Musiikki- ja kongressitalo:

Kysymyksenä esitettiin onko 1980-luvulla suunniteltu musiikkitalo edelleen ajankohtainen ja onko sen ajateltu sijainti Kirjurinluodolla sopiva musiikkitalon rakentamiseen?

Kysymykseen saatiin 87 vastausta. 57 vastaajaa eli vajaa 70 % sanoi, ettei musiikkitalo ole ajankohtainen tai että sen ajateltu sijainti Kirjurinluodolla on sopimaton. 12 vastaajaa eli runsas 10 % sanoi musiikkitalolle kyllä. Kyllä ja ei-vastauksien lisäksi oli annettu 18 vastausta, joita voidaan tulkita siten, että tarvetta musiikkitalolle nähtiin, mutta ei Kirjurinluotoon. Ehdotettiin monitoimitaloa, sijaintia joko Puuvillan kauppakeskukseen tai oluttehtaan tontille tai epäiltiin, riittääkö käyttäjiä enää Promenadisalin lisäksi. Tässä joitakin vastauseksimerkkejä:

”1980-luvulla olisimme olleet edelläkävijöitä. Sen jälkeen on tullut Tamperetalo yms., ja Poriin mm. Pripoli- ja Promenadisalit, joten kilpailu on kova. Musiikki-kongressitalokeskustelu olisi kuitenkin hyvä herättää uudelleen henkiin.”

”Porissa voisi olla tarvetta musiikkitalolle, joka on suunniteltu akustiikaltaan sähköiselle musiikille eli äänentoistoa tarvitsevalle. Nyt kaupungin ”ykköskonserttipaikka” Promenadisali puurouttaa toistetun äänen, koska se on suunniteltu akustiselle musiikille. En halua mennä kuuntelemaan sähköisen musan keikkaa Promenadiin, koska tiedän, että se ei ole parhaimmillaan siellä. Paras sijainti musiikkitalolle olisi Puuvillassa, ehkä uuden kauppakeskuksen yhteydessä.”

Sillat:

Etelärannan ja Puuvillanrannan välille on suunniteltu Kirjurinluodon kautta pysyvää kevytliikenteen siltaa. Mitä hyötyä arvelette sillasta olevan itsellenne?

Kysymykseen tuli 89 vastausta. 70 vastaajaa eli lähes 80 % näki sillan itselleen hyödyllisenä ja käyttökelpoisena. Perusteluina nähtiin enimmäkseen lenkkeilyn, ulkoilun ja monipuolisten kävelymahdollisuuksien lisääntyminen. Osa vastaajista katsoi uuden sillan lyhentävän matkaa eri ranta-alueiden välillä. Joistakin vastauksista oli vaikea päätellä tarkoittiko kyllä-vastaus ulkoilun vai saavutettavuuden kannalta esitettyä mielipidettä. Joissakin vastauksissa saattoi olla ajatuksia kummaltakin kannalta. Silta koettiin hyödyllisenä, koska se sekä lyhentää etäisyyksiä rannalta toiselle ja samalla monipuolistaa vapaa-ajan ja ulkoilun reittimahdollisuuksia. Tässä esimerkkejä monitahoisista vastauksista:

”Silta mahdollistaa sujuvan liikkumisen ja erilaiset kierrokset eri ympäristöissä. lyhentää välimatkoja ja tuo elävyyttä lisää. Lisäksi sillat tuovat uuden maisemallisen elementin, joka kuitenkin tulisi olla alisteinen Etelä- ja Pohjoisrannan näkymille.”

”Pyöräilen, kävelen ja lenkkeilen kesällä Kirjurinluodolla usein. Pyöräilyssä pitkä matka ei haittaa, mutta kävellessä olisi syytä olla sujuvat reitit. Pormestarinluoto, eteläranta, pohjoisranta, Kirvatsi”

Vastauksista voimme päätellä, että uuden sillan toivottiin toisaalta lyhentävän ja toisaalta pidentävän reittejä, ja että sama vastaaja saattaa sillan avulla sekä päästä paikasta toiseen nopeammin, että saavuttaa uusia ja helpompia kulkureittejä kävelyihin ja lenkkeilyyn.

18 vastaajaa eli noin 20 % ei nähnyt uudesta sillasta itselleen hyötyä. Joissakin vastauksissa arveltiin siltoja jo olevan riittävästi.

”Ei mitään, koska Harppu-silta on jo”

Vastaajat saattoivat myös nähdä sillan uutena investointikohteena, jolloin tärkeämmäksi katsotut kunnostuskohteet jäisivät toteutumatta.

”Ei mitään hyötyä. Turhaa investoida rahaa pysyvään siltaan, koska aivan lähellä on Raumansilta. Porilla olisi tärkeämpiäkin rahareikiä: Tulvasuojelu, vanhukset ja esim homekoulujen ja -päiväkotien korjaaminen.”

Vastaajista 84 prosenttia tulisi käyttämään uutta siltaa, eli lähes sama vastaajajoukko, joka katsoi sillan hyödyttävän itseään ja omia toimintojaan. Aukkaista 16 prosenttia ei tässä vaiheessa tulisi kyselyn perusteella käyttämään siltaa.

Kysyttäessä haluaako vastaaja mahdollisesta sillasta näyttävän maamerkin, oli 56 prosenttia näyttävän sillan kannalla. 44 prosenttia ei halua sillasta näyttävää. Ei-vastauksessa olivat mukana mielipiteet, joiden mukaan siltaa ei tarvittaisi ollenkaan tai sen sijainti pitäisi olla muualla. Tätä ei kuitenkaan kysymyksen perusteella selvitetty. Kyselyn keston edetessä sillan näytettävyys nousi tärkeämmäksi ja lopulta asukkaiden enemmistö oli näyttävän sillan kannalla. Yrittäjien vastauksissa sillan näytettävyys oli useimmille alkuvastauksista saakka tärkeä tekijä. Yrittäjät olivat saattaneet haluta sillasta imagollista vetovoimatekijää ja maamerkkiä omankin yrityksensä markkinointiin ja kaupungin tunnetuksi tekemiseen. Aukkaat saattoivat epäillä sillan muodostavan kustannuksia veronmaksajille. Hyöty näytettyi asukkaille lähinnä virkistämisenä ja kulkemisen helpottumisena.

Puuvillan kauppakeskus:

67 % vastaajista katsoi kauppakeskuksen olevan hyvä ja kannatettava rakennushanke. 33 % ei nähnyt kauppakeskusta

tarpeellisenä. Yrittäjiin verrattuna asukkaat kannattivat useammin kauppakeskuksen tuloa.

69 vastaajaa perusteli mielipidettään kauppakeskuksen rakentamisen hyvistä puolista. 34 vastaajaa eli puolet löysi perusteluissaan kielteisiä puolia. Kannattajien keskuudessa eniten toistuivat seuraavat perustelut: 1) vastaaja joko asuu tai työskentelee Puuvillan läheisyydessä, 2) Pohjois-Porin alueen palveluiden kehittäminen ja 3) erikoisliikkeiden ja Porista ennestään puuttuvien kauppojen houkutus Seuraavaksi eniten mainittiin ajanviete, Porin kasvukeskus-aseman vahvistaminen, asuntojen hintojen nousu ja Pohjois-Porin alueen myymälöiden välisen kilpailun lisääntyminen.

Kauppakeskuksen vastustajien kommenteissa toistuivat seuraavat: 1) oma asuinpaikka sijaitsee kaukana Puuvillasta, 2) koetaan kauppoja ja liikkeitä olevan joko tarpeeksi tai liikaa, 3) keskustan palvelujen ja kilpailukyvyn heikkeneminen sekä 4) erikoisliikkeitä tai muita houkutuksia ei uskota saatavan kauppakeskukseen. Joissakin kommenteissa uskotaan pysäköintipaikkojen vähyyden muodostavan pullonkaulan tai alueen pienempien ruokakauppojen pelätään menettävän asiakkaita.

Kauppakeskuksen vetovoimaisuuteen tai alueen yleisilmettä pohtivaan kysymykseen vastasi 81 asukasta. Vastausten perusteella tärkeimmiksi aiheiksi nousivat: 1) alueen ilmeen piristyminen ja vetovoimaisuuden lisääntyminen, 2) kiinnostavuuden ja ihmisten kulkemisen lisääntyminen, 3) painopisteen siirtyminen keskikaupungilta joen toiselle puolelle, 4) olemassa olevien palvelujen täydentyminen ja 5) yleisen aktiivisuuden lisääntyminen ja positiivisten mielikuvien syntyminen.

Kiinnostavaa vastausten joukossa oli epäily liikenteellisten ongelmien syntymisestä. Liikennettä kommentoitiin toiseksi eniten, sillä vetovoimaisuus on todennäköisesti käsitetty positiiviseksi, kun taas yleisilmeen muuttuminen saatetaan mieltää joko positiiviseksi tai negatiiviseksi. Autoilu ja liikenteelliset ongelmat tuntuivat olevan suuri kysymysmerkki. Edellisessä kysymyksessä ei liikenne noussut esiin kovin monessa vastauksessa, jossa kantaa pyydettiin ottamaan kauppakeskuksen rakentamiseen. Todennäköisesti vastaajat miettivät kauppakeskusta rakennuksena ja palveluiden tarjoajana. Mahdolliset haittatekijät tulivat ilmi alueen yleisilmeen yhteydessä.

Lähes 10 % vastaajista epäili kauppakeskuksen tuomaa vetovoimaa tai hyötyä. Epäiltiin oman käytön jäävän vähiin tai sitten kauppakeskuksen olevan alussa vetonaula, mutta lopahtavan myöhemmin. Esitettiin arvio siitä, saadaanko kauppakeskukseen riittävästi tasokkaita ja asiakasvirtoja vetäviä vuokralaisia. Esimerkkeinä mainittiin Turun, Tampereen ja Helsingin vetovoima. Esitettiin tarve porilaisesta vastavedosta ostovirran kääntämiseksi takaisin kotikaupunkiin.

Joissakin arvioissa oletettiin kiinteistöjen hintojen kääntyvän nousuun ja että alueelle toivottaisiin kauppakeskuksen imussa saatavan uusia kerrostaloja.

Nuorisopuisto:

Nuorisopuisto otettiin mukaan kyselyihin, koska se liittyy maantieteellisesti Jokikeskus-alueeseen ja Nuorisopuisto-hanke käyttää samantyyppisiä osallistamisen menetelmiä. Mainittakoon, ettei mediassa ole ollut paljonkaan nuorisopuistoa koskevaa uutisointia, joten mielipiteet esitettiin ideatasolla ilman puistoon liitettyjä toimintoja tai toivottuja palveluja. Kysyttiin ajatuksia

Nuorisopuiston perustamisesta Kaarisillan koulun yhteyteen. Vastauksia saatiin 60 kappaletta. Kaikista vastanneista noin 60 % on tämän perusteella vastannut nuorisopuisto-kysymykseen. Vastauksen keskinäinen hajanaisuus oli osittain yllätys. Osassa vastauksia esitettiin innostuneita kehitysideoita puiston sisällön pohjaksi, toisissa vastauksissa arveltiin nuorisolle perustetun puiston olevan yleinen metelöinnin ja alkoholin nauttimisen paikka, joka olisi pian hajalla nuorison piittaamattomuuden vuoksi.

Keskeiset nuorisopuistoa koskevat ajatukset on koottu seuraavasti:

1) nuorison viihtyvyys lisääntyy ja nuoret mukaan suunnitteluun, 2) ehdotettu runsaasti nuorisopuistoon mahdollisesti tulevia toimintoja, kuten skeitti, kiipeilyseinä, grillauspaikka ja pelikentät, 3) epäillen suhtautuvat sekä ne, jotka eivät osaa sanoa mielipidettä, 4) ehdotettiin puiston perustamista lähemmäs keskustaa tai sitten Kirjurinluodon Areenan taakse ja 5) paikkoja nuorison harrastustoimintaan tarvitaan ja samalla nuoret pysyvät pois epätoivotuilta paikoilta.

Jotkut vastauksista esittivät kaikille ikäryhmille soveltuvan puiston perustamista, tai sitten puistossa pitäisi olla toimintoja myös pienemmille lapsille. Toisaalta jotkut halusivat vastapainon lasten Pelle Hermannin-puistolle ja kannattivat nuorisolle tarkoitettua osin ohjattua toimintaa heille suunnatussa puistossa. Useat vastaajat korostivat nuorison ottamista mukaan suunnitteluun ja/tai kyselyn järjestämistä Porin yläasteilla ja lukioissa.

Muutamia asukaskommentteja nuorisopuistoon liittyen:

"Hyvältä kuulostaa! Skeitti & temppupuisto vastapainoksi pienempien lasten Pelle Hermannin-puistolle."

"Lisää varmasti pormestariluodossa asuville / Kaarisillan koulussa käyville nuorille viihtyvyyttä ja tekemistä. Puistossa pitäisi olla fyysiseen aktiivisuuteen"

kannustavia elementtejä. Pelikenttä, nuoret itse ehkä osaavat sanoa partainen mitä toivovat."

Epäilevät kommentit tulivat myös kyselyssä esiin.

"En ymmärrä mikä on nuorisopuistoidea. Mikä se voisi ylipäättään olla. Ymmärrän urheilu- ja harrastetoiminnan kehittämistä, mutta miksi ne pitää rajata kohdentuvan vain nuorisolle. Eikö lapset voi tulla nuorisopuistoon, entäpä eläkeläiset?"

"Sitä pitäisi kysyä nuorilta, ettei tehdä ydinvoimaloita Vihreille, eli että tulee varmasti tehtyä juttuja mitä ne ite tarvii."

Suunnitelmien edetessä nuorisopuisto tai sen tuleva sijainti tulee varmasti olemaan median kautta ihmisten paremmassa tietoisuudessa. Ohjattu toiminta ja toisaalta ohjauksen puute tai puiston valvonta saattavat herättää mielipidekeskustelua. Nuorisopuiston vakiintunut asema ja sen myönteinen toiminta on paras tapa vastata mahdolliseen torjuntaan.

Oluttehtaan tontin uusi käyttötarkoitus:

Oluttehtaan tonttia ollaan lähitulevaisuudessa kaavoittamassa uutta käyttöä varten. Asukaskyselyn aikaan tontin tuleva käyttö oli auki ja tämä antoi asukkaille mahdollisuuden vapaasti kertoa mitä mieluiten näkisivät tontilla. Kysymykseen saatiin 83 vastausta. Vastausprosentti oli noin 80, joten alueen tulevaisuus on tämän kyselyn perusteella asukkaille tärkeä.

Eniten ehdotuksia saivat seuraavat: 1) kulttuurikäyttö tai musiikki - ja kongressitalo, 2) urheilutilakäyttö, 3) liiketiloja tai kauppakeskus, 4) hotelli, 5) edelleen oluttehdas, 6) asuntoja, 7) ei kerrostaloille ja 8) monitoimitalo. Jonkin verran saivat kannatusta museokäyttö,

sosiaalinen asuminen, järjestötila, pysäköintitalo ja erillisenä ehdotuksena ”ehdoton ei keskinkertaiselle uudisrakentamiselle”

Seuraavassa pari esimerkkiä asukasvastauksista:

”Oluttehtaan tontilla voisi käyttää sekä vanhempia (erityisesti 1930-luvun uusi panimo ja kivikonttori), että uudempia vaiheita. Osan halleista voisi purkaa uudisrakennusten tieltä. -Tontin halki kulkeva, mutta suljettu Annankatu tulisi avata, jolloin näkymä jokeen palautuisi. - Korttelista voisi kehittää luovan toiminnan keskuksen, jonka keskeisenä tilan olisi muunneltava moninaiskäyttösali musiikille (ns. rytmi, mutta myös muut), jossa olisi sekä tasainen iso tila, että osin katsomot). Toimintaa täydentäisi pari eri kokoista auditorioita. Lisäksi Visuaalinen keskus voisi kehittyä korttelin vanhoihin ja uudempiin kerroksiin. Tontilla mahtuisi myös majoituspalveluita eli osin esim. vanhaan kivikonttorirakennukseen, mutta sitä voisi täydentää myös uudisrakennuksella, jotta taloudellinen hotellitoiminta olisi mahdollista. Tontilla mahtuu myös muuta uutta palvelurakentamista - mahdollisesti sellaista, joita on eri tahoilla suunniteltu, mutta jotka odottavat toteutumista. Mutta kärkenä olisi siis monikäyttösali ja Visuaalisen keskuksen generoima toiminta.”

Alueen rakentamista kohtaan esitettiin myös kritiikkiä. Oluttehtaan alue koettiin porilaisten yhteiseksi alueeksi, eikä sitä haluttu pilata sopimattomalla rakentamisella.

”Alue tulisi säilyttää sellaisenaan ja antaa mahdollisuuden kehittyä ”luonnollisesti”, ehdoton ei keskinkertaiselle uudisrakentamiselle, vrt. karjarannan alue, joka tulee muuttamaan tylsäksi kerrostalo linnakkeeksi, koska se ei tarjoa mitään erikoista tai mielenkiintoista! Onko alueen huoneistoissa, kaaria, suunnikkaita, erkkereitä, korkeutta, takkoja, parvia, mielenkiintoa? EI OLE!”

Oluttehtaan tontille kaivattiin mielenkiintoisia ja yleisöä palvelevia ratkaisuja. Vastauksista välittyi se, ettei alueeseen suhtauduta välinpitämättömästi.

”En tiää missä käytössä se on nykyisilläkään mutta jotai fantsuahan sinnekin voisi kehittää. Vaikka joku monitoimihalli tms.”

Viimeisenä kysymyksenä haluttiin kuulla eräänlainen kooste ympäristön suunnittelun näkökulmasta. Aihetta sai käsitellä vapaasti. Kysymyksen muotoilu antoi mahdollisuuden tarkastella ympäristöä asukkaan omista kiinnostuksen kohteista käsin.

Samalla kun Jokikeskusta kehitetään, mitä mielestänne pitää huomioida ympäristössä?

Asukkailta tuli 78 ehdotusta, joiden täsmällinen analysointi oli haastavaa. Vastausten monipuolisuus ja lähestymistapojen moninaisuus olivat jo kysymyksen asettelussa tiedossa olevia seikkoja. Vastaukset oli helpointa lajitella muutamii tarkastelulohkoihin, joiden sisälle yksittäiset vastaukset sisällön perusteella saatiin mahtumaan.

Vastausten monipuolisuudesta johtuen on erityyppisiä vastauksia yhdistetty ja näin saatu esille joitakin yleislinjauksia. Yleisimmin on esitetty seuraavaa: 1) rantojen luonnonmukaisuuden ja puistomaisuuden säilyttäminen, 2) jokirannan ainutlaatuisen maiseman huomioiminen suunnittelussa, 3) rähjäisen yleisilmeen parantaminen, esimerkkinä kaiteet, laiturit, asfaltointi ja kivetytys, 4) kauppakeskuksen mukanaan tuoman liikenteen ja pysäköinnin järjestäminen sekä eri rantojen välisten yhteyksien sujuvuus, 5) kokonaisvision tarve ja toisaalta keskittyminen kerrallaan yhteen asiaan kunnolla, 6) Lautta-ravintolaa vastaan ja puolesta useita ehdotuksia ja 7) jokilaivoja lisää rannoille.

Esitettyjen ehdotusten lisäksi oli asukkailta tullut runsaasti yksittäisiä ideoita, jotka kysymystyyppin avoimuuden perusteella kuuluivat tähän kohtaan esitettäviksi. Joitakin esimerkkejä: kaupunkikamerat, liiallinen suojele pois, kiskobussi Puuvillasta kaupunkiin, meluhaittojen huomioiminen ja tulvasuojele.

Aittaluodon ja Etelärannan asukkaiden etuja haluttiin edistää, mutta toisenlainenkin ehdotus kuultiin:

"Rannan taloissa asuvista henkilöistä osa varmasti esittäisi idealleni vastalauseen, mutta tässä vaiheessa voisi melkein sanoa, että jos asuu kaupungissa, pitää tajuta että siellä on muitakin ja kaupunkiin kuuluu tietynlainen hälinä ja elämä. Pitää muuttaa maalle, jos tämä ei sovi."

Asukkailta kuultiin myös reippaita ja edistyksellisiä kannanottoja, jotka edustavat lähinnä liiallista suojelua vastustavaa ajattelumallia.

"No kunhan nyt kaikkia puita ja rakennuksia ei kaadeta, niin kaikki vaan pois ja kumoon kehityksen tieltä, kyllä suomessa puita riittää :)"

Esteettinen näkökulma oli monen vastaajan ajattelun taustalla. Jokiranta-alueen uudistaminen on monelle omakohtainen ja tärkeä asia ja sanomisen tarve ilmeni etenkin tämän viimeisen kysymyksen kohdalla:

"Estetiikka! Porissa kaikki tunnutaan rakentavan mentaliteetilla "Ei sen väliä miltä se näyttää, kunhan toimii". Tyyliin "meillähän on jo maauimala", vaikka sekin on ruma kuin Neuvostoliiton pahimmat bunkkerit."

Tarkasteltaessa erikseen keskusta-asukkaiden vastauksia ei yhteneväisyyttä juuri nähty. 104 vastauksen otos oli melko pieni ja vastaajat olivat ehkä valikoituneet aktiivisina kansalaisina tai sitten kannanotto kohdistui tiettyyn asiaan. Jotkut Etelärannan asukkaat, jotka olivat maininneet tarkan asuinpaikan, esittivät kannanottoonsa tapahtumien ja juhlien aiheuttamasta melusta. 36 keskikaupungin asukkaan mielipiteet noudattivat samantyyppistä linjaa muiden kyselyyn vastanneiden kanssa, eikä tässä otoksessa nähty keskikaupungin asukkaiden esittävän toisista vastaajista eroavia mielipiteitä muilla kyselyn osa-alueilla.

Asukasyhdistysten mielipiteet saattavat tarkemmassa tarkastelussa tuoda esiin juuri tietyn alueen toiveet suunnittelun suhteen. Aittaluodon, Isosannan ja Porin jokirannan puoleisen ydinkeskustan asukkaat näyttävät kyselyn valossa aktiivisimmilta oman asuinympäristönsä asioiden suhteen. Hankkijan ja Karjarannan asukkaat esittivät kyselyssä mielipiteitä melko harvalukuisesti. Suunnitteluteemat on osittain valittu, mutta asukkaiden osallistaminen jatkuu edelleen. Yrittäjien aktiivisin osa ja keskeiset toimijat on tarkoitus ottaa mukaan ennen varsinaisten kunnostustoimenpiteiden alkua. Asukkaiden parista nousee Jokikeskuksen kannalta keskeisimmillä alueilla asuvat tai työskentelevät henkilöt, joista osa on jo nyt nimettömänä ilmaissut toiveensa alueen tulevaisuuden suhteen.

4.3. Suunnitteluteemat

Kesän ideapajan ja kävijätutkimuksen perusteella suunnitteluteemoiksi valikoituivat seuraavat teemat: Rantarakenteet, sillat, valaistus, veneilypalvelut ja toiminnallisuuden kehittäminen. Näiden teemojen lisäksi tarkasteluun otettiin kaksi ajankohtaista kokonaisuutta: Kirjurinluotoon 1980-luvulla suunnitellun musiikki- ja kongressitalon nykytilanne sekä Pormestarinluotoon Kaarisillan koulun yhteyteen suunnitteilla oleva nuorisopuisto.

4.3.1. Rantarakenteet

Jokikeskuksen taustaselvityksen aikana esiinnousseita näkemyksiä:

1. Etelärannan katukäytävät ja kivetykset kuntoon
 - a. Kauniimpi laatoitus
 - b. Asfaltointi
 - c. Pinnoitteet ja valaistus kävelykadun tyyliin
2. Etelärannan kaide kuntoon
 - a. Turvallisuus
 - b. Rannan kaiteet jo uusimisen tarpeessa
 - b. Maalaaminen / uusiminen
 - c. Aukkopaidat pois!
 - d. Etelärannan kaiteen voisi suunnitella osista, joista porilaiset yhteisöt ja yksityiset saisivat lunastaa oman palansa.
 - e. Kaiteen mallista voisi järjestää kilpailun.
 - f. Mustaksi/vihreäksi maalattua takorautaa
 - g. Rannan kaiteet ja katuvalot olisi uusittava 1900-luvun alkupuolen tyyliin
3. Tulvat huomioitava rakentamisessa
 - a. Joki pitäisi ruopata ja tulvapenkereitä tulisi korottaa ja maisemoida.
4. Kaikille avointa rantaa säilytettävä
 - a. Jokirantaan esim. onkijoille ”paikkoja”
5. Rannan siisteys kuntoon
 - a. mm. Porkan suuntaan kohti länsitietä
6. Rantojen maisemointi / kunnostus
7. Luonnonvaraisuus kunniaan, ei liikaa kaupallisuutta
8. Rantakävelyteitä
9. Terassoidut rannat
 - a. Puhuttu joen pengerrys kuulostaa hyvältä

- b. Joen päälle terassointi alemmas
c. Joki pitäisi saada jotenkin "läheemmäksi". Tällä hetkellä tuntuu, että kaikki kävelytiet ym. kulkevat hirveän kaukana joesta. Voisiko joen reunoille ajatella tehtäväksi kävelylaitureita?
d. Rakentakaa semmoinen alempi taso "porrastus" etelärannan ja pohjoisrannan molemmille puolille johon on rampit, joissa on penkkejä, valaistusta, valotaidetta, vettä, viihtyvyyttä, jonkinlainen ikoninen monumentti pohjois- tai etelärantaa, iso taiteellinen suihkulähde?

10. Ranta-alueen tulee olla virkistytymisalue

11. Rantarakenteet monipuolista oleskelua ja vaihtuvaa toimintaa varten

Jokikeskuksen tavoitteet kaupunkisuunnittelun näkökulmasta:

- Etelä- ja Pohjoisrannan terassointi nykyisistä rakenteista joelle päin
- Jokikeskuksen käytön lisääntyminen – julkisten ulkotilojen aktivointi
- Nykyaikainen kunnallistekniikka Etelärannan rakenteisiin
- Liikkumisen helppous ja houkuttelevuus
- Joen suuntaisen kulun lisääminen – monipuoliset yhteydet
- Turvallisuus
- Vetovoimaisuus - Keidas keskellä kaupunkia

4.3.2. Sillat

Jokikeskuksen taustaselvityksen aikana esiinnousseita näkemyksiä:

1. Suunniteltu silta otettava käyttöön

- a. Tarpeeksi korkea suurempien veneiden takia
- b. Syntyy kiertoreitti, jota kaupunkilaiset ja vieraat voivat kiertää kävellessä.
- c. Ainakin kesäksi
- d. Silta voisi olla melko leveä jonkinlainen puutarhasilta, mistä voi ihailla etelärannan hienoja fasadeja ja syödä ja juoda kahvia ja jäätelöä
- e. Uusi silta elävoittaisi selkeästi joenvarsien käyttöastetta
- f. Parantaisi (ellei suorastaan mahdollistaisi) koko jokikeskuksen elävyyttä
- g. Näyttävä silta olisi mainio markkinointi väline. Suuret tapahtumat keräisivät myös ulkopaikkakuntalaisten katseet rannassa olevaan erikoisuuteen.

2. Ei uutta siltaa

- a. Ei valitettavasti palvelisi minua. Meillä on kaunis jokimaisema eihän pilata sitä millään kauhialla sillalla? Huomaamaton jos sopii olisi parempi tai maisemaan sopiva.
- b. Tukkiiko mahdollinen uusi kävelysilta jokirantamaiseman? Etelärannan hienoa miljöötä kunnioitettava mahdollisessa palvelurakentamisessa.

3. Ongelmallinen Taavisilta

- a. Portaat liian jyrkät
- b. Taavisilta leveämmäksi ja siistimmäksi
- c. Taavinsillan puuttuminen talvella usein harmittaa
- d. Tilalle uusi ympärivuotinen silta

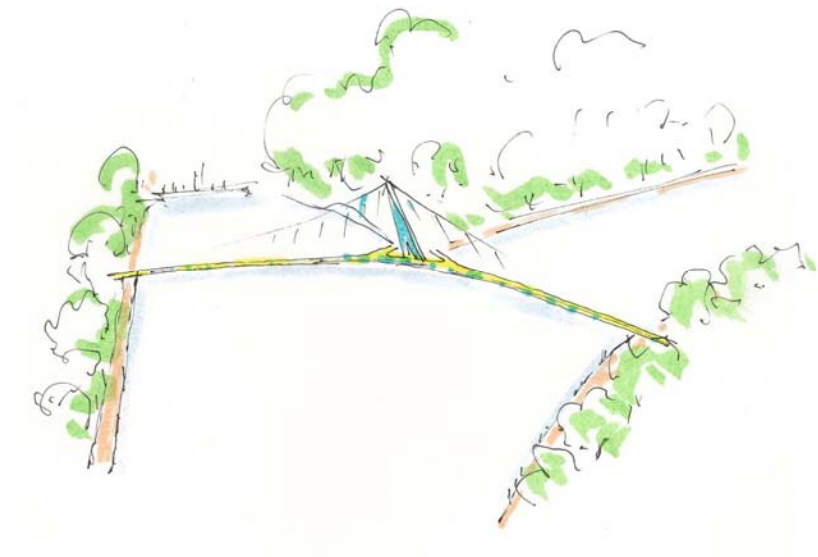
4. Silloista enemmän irti kuin silta kävelykatuna

5. Kiertokävelyn mahdollistamiseksi joen ylitykseen tarvitaan kaksi uutta kävelysiltaa

6. ”Ympyrärantabulevardi”, joka kiertäisi uusien rakennettavien siltojen kautta etelä- ja pohjoisrannan kautta Porin sillalle. Siltaan pitäisi tehdä sitten tällainen kävelytasanne lännen puolelle, jotta ympyrästä tulisi yhtenäinen. Siltakioski? Bulevardi olisi valaistu.

Jokikeskuksen tavoitteet kaupunkisuunnittelun näkökulmasta:

- Uusi kevyenliikenteen siltayhteys Etelärannasta Kirjurinluodon kautta Puuvillanrantaan
- Liikkumisen helppous ja reittien monipuolistuminen
- Saavutettavuuden parantaminen, erityisesti talviaikaan

Uuden sillan Eteläranta – Kirjurinluoto – Puuvillanranta
toteutuksessa on monia vaihtoehtoja

4.3.3. Valaistus

Jokikeskuksen taustaselvityksen aikana esiinnousseita näkemyksiä:

1. Tavoitteena tyylikkäästi valaistu ympäristö
2. Katuvalot olisi uusittava 1900-luvun alkupuolen tyyliin
3. Luistinrata tulisi valasta talven pimeyden mukaan valoisasti ja kutsuvan tunnelmallisesti!
4. Valaiskaa sillat. Suomessa on mahtavia, taitavia valosuunnittelijoita, jotka voisivat valotöillään valaista sillat upeasti.
5. Valotaideteos Kirjurinluodon nokkaan joka toisi siellä olevan Ankkurin hienosti esiin. Etelärantaan, suihkulähde.
6. Jokirannan talvalaistusta tulisi kehittää ja lisätä.
 - a. Puita yms. tulisi valaista vrt. Turku ja Aurajoki
7. Valaistuksen ja veden hyödyntäminen
 - a. Panostusta iltavalaistukseen
 - b. Valaistuksen lisääminen
 - c. Hyvä kilpailu valaistuksen suunnittelusta

Jokikeskuksen tavoitteet kaupunkisuunnittelun näkökulmasta:

- Olemassa olevan valaistuksen kehittäminen, erityisesti sillat
- Valaistuskohdeiden lisääminen jokirantaan – kauniisti valaistu rantaväylä
- Ranta-alueiden viihtyvyyden parantaminen
- Turvallisuuden tunteen lisääminen
- Teemavalaistuksen hyödyntäminen – esim. joulu, venetsialaiset

Valotaidetta Bilbaossa Espanjassa

Tammerkosken Vanha kirjastotalo, Tampere

4.3.4. Veneilypalvelut ja vierassatama

Jokikeskuksen taustaselvityksen aikana esiinnousseita näkemyksiä:

1. Lisää vierasvenepaikkoja
 - a. Palvelemaan myös satunnaisia veneilijöitä
2. Vierasvenesatama palveluineen
 - a. Huoltorakennus, jossa WC, suihku, sauna, pesukone ja kahvila / kioski
 - b. Sähkö ja vesi sekä polttoainejakelupiste
 - c. Septitankin tyhjennys
 - d. Jätepiste
 - e. Laitureita pitäisi rakentaa kaksi tai kolme + päihin kahden istuttavat penkit
 - f. Valvontakamerat poistaisivat ainakin osan mahdollisesta ilkeästä häiriköinnistä
 - g. Keskustan läheisyyteen
 - h. Näistä palveluista ollaan valmiita maksamaan
 - i. Kauppa lähelle
 - f. "Respa" johon maksaa venepaikkamaksun ja josta saa erilaista informaatiota, esim. sääpalvelun. Samassa yhteydessä voisi olla pienimuotoinen kahvila

3. Tankkauspiste veneilijöille
 - a. Karjarannan Shell:n yhteyteen rantaan polttoainejakelu rantaan
4. Kunnollinen venehuoltamo
 - a. Entisen oluttehtaan voisi hyödyntää venehuolto ja talvisäilytystilana.
5. Kunnollinen veneenlaskupaikka
 - a. Lisäksi lähistölle kunnon pysäköintitilat (60-80 paikkaa) autoille ja trailereille.
 - b. Mahdollisuus nostaa isompia veneitä rannasta
6. Veneilyreitit kuntoon
 - a. Veneilyn nopeusrajoitusten parempi suunnittelu ja merkintä
 - b. Veneilijöille SELKEÄT nopeusrajoitukset Vaasantien kohtaan asti, nyt PUUTTEELLISET merkinnät
7. Kanoottivuokraus toimivammaksi
8. Soutuveneiden vuokrausta
9. Huvilajuovan ja Raumanjuovan yhtymäkohdan ruoppaus hevosluodontien siltojen uusiminen niin että 10metrisellä veneellä pääsee siltojen alta ja syväys riittävä (2m) nykyiset virtausaukot liian pieniä veneilyyn.

Jokikeskuksen tavoitteet kaupunkisuunnittelun näkökulmasta:

- Uusi palvelu- ja huoltorakennus (Rantapaviljonki) veneilijöille Etelärantaan Porin sillan viereen
- Vieraslaitureille uusi paikka Kirkkopuiston edustalle Laivarantaan

4.3.5. Toiminnallisuuden kehittäminen ja tapahtumat

Jokikeskuksen taustaselvityksen aikana esiinnousseita näkemyksiä:

1. Etelärannan toiminnallisuus

- a. Erikoisliikkeitä Etelärannan talojen alakertoihin
- b. Enemmän tapahtumia Etelärantaan (jazzien kaltaisia)
- c. Etelärantaan tapahtumalava
- d. Siirretään torikauppa Etelärantaan, nykyisellään mahtuu kyllä
- e. Etelärantaan Porin sillan viereen pysyvä (osin katettu) esiintymislava + matalaa terassikatsomoa ja yleisö WC

2. Pohjoisrannan toiminnallisuus

- a. Puuvillan puistoon lasten leikkialue
- b. Näyttelyitä ym. Puuvillanrantaan
- c. Pohjoisrannalle kahvila ainakin kesäksi
- d. Koirapuisto Pohjoisrannan puolelle

3. Kirjurinluodon toiminnallisuus

- a. Suomen suurin ilmainen huvipuisto
- b. Vesipuisto Kirjuriin
- c. Pieneläinpuisto Kirjuriin
- d. Ratsastuspuisto Kirjuriin

- e. Areenalle lasten liikennepuisto
- f. Maailmanpyörä Kirjurinluotoon
- g. Vuoristoratoja Linnanmäki tyyliin!
- h. Rullaluistinrata, skeittausta Arenan tuntumaan
- i. Drive-in teatteri Kirjurinluotoon
 - i. Screenillä voisi esittää myös taidetta ym. muuta ”värikästä”
- j. Keskieurooppalais tyyliä joulun avausmarkkinoita Kirjuriin
- k. Kirjuriin koko vuodeksi tekemistä
 - i. Luistinrata kaikenikäisille
 - ii. Talviset lumiliukumäet lapsille
 - iii. Suunnistusta
 - iv. Erilaisia reittejä laajemmallekin alueelle
 - v. Pelejä
 - vi. Nuotiopaikka
 - vii. Yleisöystävällisempi minigolfrata.
- l. Ravintola Kirjuri auki
 - i. Palveluntuottaja löydettävä
 - ii. Kesäravintola kulttuuri-, informaatio- tai anniskelukäyttöön
 - iii. Maisan sivupisteeeksi turisti-infoksi
 - iv. Viihdekeskus, jossa tansseja, tapahtumia, kursseja yms.
 - v. Ilmaisesiintyjä
 - vi. Vuokralle Jazzeille
 - vii. Valkoiset pöytäliinat ja elävää musiikkia
 - viii. Puiden karsinta päästäisi alueelle toivottua päivänvaloa
 - ix. Vanhanaikaiset puistonpenkit ja suihkulähde
 - x. Kesäteatteri ja kesäravintola yhteistyöhön

4. Yleiset

- a. Rantasauna
 - i. Voi olla pieni maksukin
 - ii. Ei tarvi olla liian hieno
 - iii. Ainakin kesän ajan
 - iv. Pukukoppeja
 - v. Pohjoisranta tai Kirjuri
- b. Talveksi avantouintipaikka
- c. Japanilainen ravintola!

- i. Sellainen sopisi mainiosti jokimaisemiin.
- d. Gps-aarten etsintätehtäviä
- e. Tanssilava
- f. Rullaluistelumahdollisuus jokirantaa pitkin - ehkä lenkki
- g. Esiintymislava keskelle jokea
- h. Picnic-konsertteja enemmän (jazzien lisäksi)
- i. Ulkoilma karaoke
- j. Hiihtoputki
- k. Gallerioita ja käsityöläisiä enemmän yhteen paikkaan
- l. Kehitetään uusi sosiaalinen liikuntakulttuuri:)
- m. Ympäri vuotinen tunnelmallinen ravintola, jossa isot ikkunat joelle. Lattioissa porrastuksia, jotta kaikki näkevät maiseman. Terassi - lasitettu jotta käyttöikä saadaan pitemmäksi. Talvisin valoja, tulia, viihtyvyyttä. Iltatori - gourmet myyjä. Kiinteä esiintymislava. Graniittia, teräsrakenteita, modernia arkkitehtuuria, viheraluetta, ym. Jazzkatu on vain 2 viikkoa vuodessa - Pori on paikalla 365 vuorokautta vuodessa.

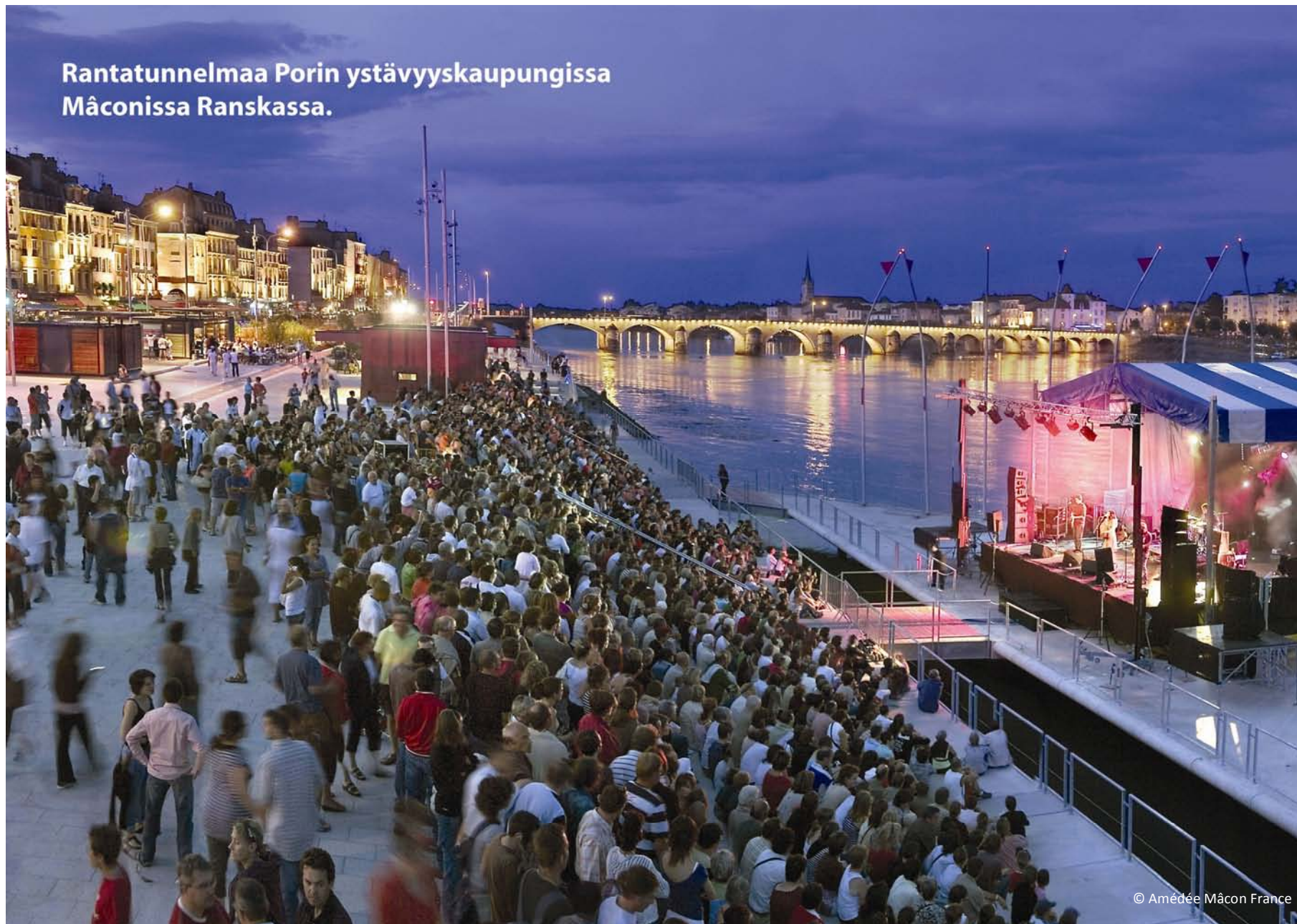
Jokikeskuksen tavoitteet kaupunkisuunnittelun näkökulmasta:

- Tapahtumakaupungin edellytysten parantaminen ja monipuolistaminen
- Esitettyjen toiveiden konkretisoiminen toimenpiteiksi
- Hallintokuntien välisen yhteistyön tiivistäminen
- Opastuksen ja informaation parantaminen
- Toimintoja ja elämyksiä arjen iloksi
- Ympäri vuotisen toiminnan lisääminen

© Porin kaupunki, kuva Suvi Hallikainen

**Rantatunnelmaa Porin ystävyyskaupungissa
Mâconissa Ranskassa.**

© Amédée Mâcon France

4.3.6. Musiikki- ja kongressitalo

Porin Jokikeskuksen kehittämisessä kaupunki oli 1970-1980-luvun vaihteessa edellä ajastaan suunnitellessaan musiikki- ja kongressitalon rakentamista uimarannan taakse Kirjurinluodon rantamaisemaan ja lammikon rantaan. Kansainvälisellä arkkitehtikilpailulla varmistettiin lopputuloksen vetovoimaa. Voittanut ehdotus oli loistava ja kaupunki tilasi suunnitelmat rakentamista varten. Taloa ei ole rakennettu, mutta sitä varten on edelleen tontti asemakaavassa. Kertaalleen KH:n käsittelyssä on ollut ehdotus, jossa varaus olisi poistettu. KH kuitenkin totesi, että projektin lopettamisesta ei ole päätetty.

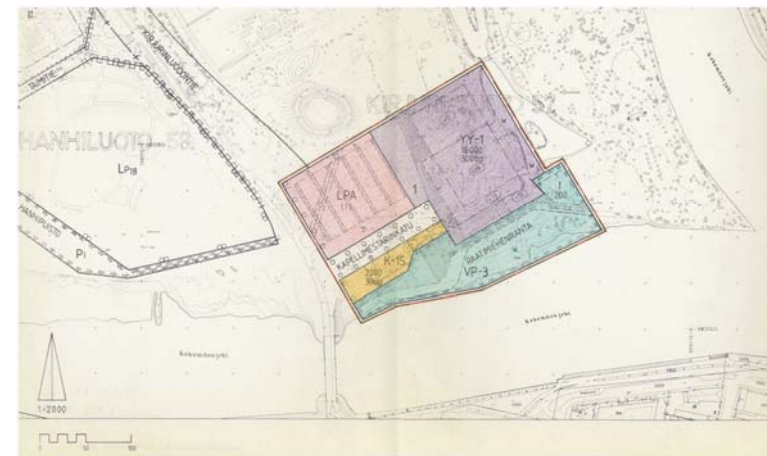
Porin Jokikeskuksen vetovoiman ja ympärivuotisen käytön kannalta Musiikkitalolla tai vastaavalla olisi suuri merkitys. Toiveita asetetaan nyt Puuvillan ja Porin Oluttehtaan vetovoiman kasvamiseen.

Jatkosuunnittelun kannalta Musiikkitalon kohtalolla on suuri merkitys. Jos musiikkitaloprojekti päätetään lopettaa paikalle on taustaselvityksessä paljon toiveita. Pelle Hermannin lastenpuisto on vetovoimainen perhekohte, jonka monipuolistamiseen on hyvät edellytykset. Sitä voitaisiin täydentää esim. lastentalolla.

Kirjurinluotoon on toivottu yleistä saunaa ja avantouintipaikkaa. Arenan takana on varaus saunalle. Jokikeskuksen valmistelussa on noussut esiin yleisen ympärivuotisen saunan rakentamisesta uimarannan päähän käyttämättömän kioskin kohdalle maisemallisesti hyvin keskeiselle paikalle.

Vastakkain ovat hyvin eriluonteiset teemat: iso musiikkitalo vai nykyistä toimintaa laajentavat lastentalo ja ympärivuotinen sauna -

vetovoimainen uusi toiminto asemakaavan mukaiselle paikalle uutta pienimuotoisempaa nykyistä täydentävää toimintaa.

Jokikeskuksen taustaselvityksen aikana esiinnousseita näkemyksiä:

1. Porin Oluttehtaan tontille musiikki-, taide- ja kongressikeskusta
 - a. Sopiva paikka myös Jazz-konserttien järjestämiseen
 - b. Ko. rakennuksen nimeksi ehdotan yksinkertaisesti "Panimo".
 - c. Ko. rakennus voisi toimia myös ns. treenikämpänä monille Porissa oleville lukuisille musiikkiharrastajille
 - d. Porin Yliopistokeskuksen taideopiskelijat sekä monet käsityöläiset saisivat loistavia työtiloja, joissa voisi myös järjestää näyttelyitä.
2. Entisen oluttehtaan tilalle pitäisi rakentaa kaikkia palvelevia toimintoja
 - e. Uusi kirjasto-konsertti-museo-musiikkitalo
 - f. Oluttehtaasta voisi jättää jäljelle muistoksi vanhat siilot ja integroida ne rakennukseen
3. Musiikki-, taide- ja kongressikeskus voisi "tallentaa" Porin Oluen panimon tuotantovälineitä isossa näyttelytilassa, joka toimisi samalla sisääntuloaulana. Näin ko. rakennus "linkittäisi yhteen" Porin Taidemuseon, Porin Teatterin, Yliopistokeskuksen ja Anniksen.

Epäileviä kommentteja:

4. Musiikkitalo voitaisiin sijoittaa esim. Oluttehtaan tiloihin ei Kirjurinluotoon, jonka koen luontokohteena
5. Voisiko sijoituksen siirtää Kirjurinluodolla tien toiselle puolelle, eli länsipuolelle, puistotoimen viereen. Älkää nyt ihmeessä pilatko ihanaa puistoa keskellä kaupunkia ja rakentako sitä täyteen kamalia rakennuksia.
6. Musiikkitalon kohtalo riippuu täysin siitä mihin käyttöön oluttehtaan tilat tulevat. Meillä on promenadikeskus ja jos oluttehtaalta saadaan lisää tilaa konsertti ja viihtymiskäyttöön musiikkitalo on tarpeeton investointi.
7. Poriin tarvitaan kongressitalo, joka mahdollistaa suurten tapahtumien järjestämisen sisätiloissa. Sijainti ja ajankohtaisuus tai taloudellinen järkevyys ovat asia erikseen.

8. Kirjurinluotoon pitäisi rakentaa muunlaista toimintaa. Kulttuurirakennukset olisi hyvä keskittää toiselle puolelle jokea.

Jokikeskuksen tavoitteet kaupunkisuunnittelun näkökulmasta:

- Musiikki- ja kongressitalon suunnitelmien tarkastelu nykytilanteessa, onko paikan visio edelleen voimassa?
- Vaihtoehtoisten toimintojen selvittäminen Musiikki- ja kongressitalon paikalle Kirjurinluotoon (esim. Lastentalo, ympärivuotinen yleinen sauna)

4.3.7. Nuorisopuisto

Osana Porin kaupungin Kompakti kaupunki -lähiöhanketta ollaan Pormestarinluodon asuinalueelle suunnittelemassa erityisesti nuorille suunnattua monipuolista puistoaluetta, joka sisältää luonteeltaan erilaisia toiminnallisia kokonaisuuksia.

Nuorisopuiston tavoitteena on lasten ja nuorten sosiaalinen aktivointi sekä erityisesti lähiliikunnan lisääminen. Samalla uudenlainen puistoalue lisää Pormestarinluodon asuinalueen viihtyisyyttä ja elinvoimaisuutta.

Suunnittelussa osallistetaan nuoria ja annetaan heille mahdollisuus vaikuttaa alueen muotoutumiseen. Syksyn aikana hyödynnetään eri kanavia nuorten ideoiden keräämiseen. Tavoitteena on kehittää aidosti nuorten näköinen puistoalue, joka houkuttelee kävijöitä myös lähiympäristöä kauempaa.

Puistoalue sijoittuu Kaarisillan koulun yhteyteen, joka mahdollistaa puistoalueen monipuolisen hyödyntämisen myös opetuksessa.

Nuorisotalon kahvilassa järjestettiin 11.-22.10.2010 näyttely nuorisopuistoista.

Nuorisopuiston suunnittelussa otettiin nuoret mukaan suunnitteluun, ja nuoret saivat syksyn aikana kertoa ideoitaan nuorten aloitekanavan kautta www.aloitekanava.fi/pori.

Jokikeskuksen taustaselvityksen aikana esiinnousseita näkemyksiä nuorisopuistosta:

1. Kuulostaa loistavalta ajatukselta. Alue, johon koottu nuorisolle tapahtumaa ja harrastusmahdollisuuksia, ohjattua toimintaa ulos ja sisälle. Rakennukset toivottavasti iloisen ja ilmeikkään näköisiä. Erittäin hyvä idea, mikä varmasti nostaa asteen verran Porin imagoa lapsiin ja nuoriin päin.

2. Hieno idea, lisää viihtyvyyttä. Nuoriso itse lienee parempi kertomaan toiveitaan, mutta voisin kuvitella pelikenttiä, skeittipuistoa jo olemassa oleva frisbee golf on hieno juttu. Siis erilaisten aktiviteettien mahdollistamista, Kyse on nuorison viihtyvyydestä aluella, eikä alueen viihtyisyyden lisääntymisestä yleensäottaen. Nuorisolle VALVOTTUJA kokoontumistiloja.

3. Olisi myös hyvä jos puistossa olisi säännöllisesti valvontaa ja/tai ohjattua toimintaa nuorille, jotta lieveilmiöiltä vältyttäisiin.

4. Toivoisin siellä olevan palveluita myös pienemmille lapsille. Nuoriso ehdottomasti tarvitsee jotain ajanvietettä, kun katsoo mihin touhu on mennyt mm. juomisen suhteen

5. Edelleen kehittäisin mielenkiintoisia rakenteita, antaisin mahdollisuuden spontaanille luovuudelle, missä nuorten tarpeet saisivat vapaasti kukkia, tilaa autoille, mopoille, polkupyörille, skeittareille. Keskuksena voisi olla pyöreä kahvila, jossa voi kokoontua. Alueelle voisi suunnitella amebamaisesti kiertävän kapean ja matalan kanjonin, joka antaa ilmettä ja raikkautta alueelle.

6. Nuorilla olisi paikka minne mennä, eikä hengailla jossain kauppojen kulmilla.

7. Kiipeilyseinää jne. grillauspaikka, pelikenttiä jalkkis, lentis jne. palloilu, shakki (maahan tehty pelilauta), penkkejä, koripallokenttä, bmx-rata

Jokikeskuksen tavoitteet kaupunkisuunnittelun näkökulmasta:

- Lähiliikuntapalveluiden vahvistaminen
- Ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden parantaminen
- Julkisten ulkotilojen aktivointi
- Osallistamisen edistäminen suunnittelussa
- Ympäristön imagon parantaminen
- Nuorten innostaminen oman ympäristön kehittämiseen

5. Toimenpide-ehdotukset

5.1. Etelärannan ja Pohjoisrannan rantarakenteiden ja uuden jokisillan toteuttamissuunnitelma 2011-2016

Porin Jokikeskus on monitahoinen hanke. Siihen liittyy vaativa tekninen osuus, joka koskee Etelä- ja Pohjoisrannan rantarakenteiden ja niiden tausta-alueiden lähes täydellistä uusimista ja uuden jokisillan rakentamista. Toimenpiteisiin liittyy erilaisia suunnittelu-, luvitus- ja rahoitusjärjestelyjä.

Isommat toimenpiteet edellyttävät asemakaavojen muutoksia ja hallittuja toimintaketjuja. Asemakaavoituksen ja muiden toimenpiteiden tueksi tarvitaan hyvä yleissuunnitelma.

Hankkeen valmistelussa eri tahojen kanssa on noussut kriittiseksi tekijäksi uuden sillan paikan määrittely ja sen rakenteiden ratkaiseminen. Sillan suunnitteluun liittyvät olennaisesti Etelärannan ja Pohjoisrannan rakenteet, joten ensimmäisessä vaiheessa pitää valmistella menettelyt, joiden tuloksena saadaan riittävän tarkka yleissuunnitelma sillasta ja rantojen rakenteista.

Sillan (siltojen) ja rantojen suunnittelun tilaaminen

Toiminnallisessa ja teknisessä valmistelussa on suositummaksi vaihtoehdoksi noussut siltaratkaisu, joka yhtenä siltana kulkisi Etelärannasta Pohjoisrantaan Kirjurinluodon editse. Yhteys Kirjurinluotoon ratkaistaisiin rampeilla.

Valmistelussa on muotoutunut kanta, että silta tulee rakentaa mahdollisimman kevyenä kevyen liikenteen siltana. Sillalla sallitaan

vain kevyt huoltoajo esimerkiksi lumen aurausta varten, mutta ei pelastusajoneuvoja.

Tärkeää on, että silta muodostaa helpon kävely- ja pyöräily-yhteyden Etelärannan, Kirjurinluodon ja Pohjoisrannan välille tarjoten vaihtoehtoisia reittejä.

Silta tulee tehdä mahdollisimman helpoksi liikuntaesteisille, pyörätuoleille, lastenrattaille ja sitä kautta kaikille käyttäjille.

Rantojen terassoinnissa ja siltaratkaisussa on huomioitava, että rantojen suunnassa syntyy helppo sillat alittava kulkureitti.

Sillan korkeus määrittyy Pormestarinsillan ja Porin sillan korkeuden mukaan. Silta tuetaan ainoastaan Kirjurinluodon nokan kohdalla, muita virtapilareita ei sallita. Maatuet Etelä- ja Pohjoisrannan puolella on toiminnallisesti sovitettava osaksi ympäristöä.

Siltojen ja rantarakenteiden suunnittelussa valaistuksella on erityinen painoarvo.

Rantarakenteiden rakentamisessa on valmistelussa löytynyt tarkoituksenmukaisimmaksi ratkaisuksi rantojen terassointi nykyisistä rakenteista joelle päin.

Terassointi toteutetaan kaventamalla jokiuomaa noin 5-10 metriä. Joen kaventaminen leveimmältä kohdaltaan on tulvariskin hallinnan kannalta myönteinen asia.

Alimman terrassin korkeus määritellään tulvaseurantaan perustuen siten, että se mahdollisesti kastuu silloin tällöin, mutta ei kuitenkaan läheskään joka vuosi. Korkeus asettuu tasoon +1 - +1.5.

Joen pinnanvaihtelu, virtaukset ja jäät asettavat reunaehdoja rakenteiden kestävyydelle.

Ranta-alueiden suunnittelun Etelärannan ja Pohjoisrannan osalta tulee olla mahdollisimman joustavaa toimintojen järjestelyn suhteen. Rantarakenteisiin on kuitenkin sijoitettava teknilliset verkostot, joiden kannalta toimintojen sijoittamisen pääpiirteet on ratkaistava.

Rantarakenteiden suunnittelussa on huomioitava pääsy lähelle vesirajaa, erilaiset portaat ja ramppiratkaisut, laitureiden ja veneilypalvelujen sijoittaminen. Nämä taas edellyttävät yhteen sovitettua toiminnallista ratkaisua. Valmistelussa keskitetyn vierasvenepalvelun sijoittamiseen on noussut Etelärannan alue Porin sillan vieressä, jota mahdollisesti täydentäisi vierasvenelaituri Porin sillan ja Linnansillan välissä.

Etelä- ja Pohjoisrannan alueella olennaisia asioita ovat hyvin järjestetyt palvelut ja helppo liikkuminen eri suuntiin vaihtoehtoisia reittejä käyttäen, jotka huomioivat ilmansuunnat, aurinkoiset suojaiset alueet, valaistuksen, kalusteiden ja istutusten ym. mahdollisuudet viihtyisyyden parantamiseksi.

Suunnittelun ja rakentamisen vaiheistaminen (alustava ehdotus)

Järjestetään kaksiosainen kilpailu rantojen ja sillan suunnittelusta keväällä/kesällä 2011. Ensimmäisessä vaiheessa järjestetään kilpailu halukkaista tarjoajista referenssien ja osaamisen perusteella. Jatkoon valitaan 3-5 osallistujaa.

Jatkoon valituilta tilataan suunnitelmat, jotka havainnollistavat idean mahdollisimman hyvin ja sen lisäksi hintatarjouksen koko silta ja rantarakenteiden suunnittelusta. Kilpailu ratkaistaan suunnitelmien perusteella ja vasta sen jälkeen avataan hintatarjoukset. Kilpailutuksen kustannukset ovat suuruusluokkaa 100 000 euroa.

Voittajilta tilataan suunnitelmat rakentamista varten vaiheittaisena prosessina.

Rakentaminen alkaa Etelärannasta. Eteläranta on huonoimmassa kunnossa ja tilapäiset korjaukset menevät hukkaan, mikäli toteutus voidaan aloittaa mahdollisimman nopeasti. Toteuttaminen voidaan aloittaa ennen siltatöiden käynnistymistä.

Etelärannan kunnostaminen koskee ensi vaiheessa Porin sillan ja taidemuseon välistä aluetta. Veneilypalveluja varten myös Laivaranta kirkon edustalla edellyttää parannusta. Rantojen teknisen korjauksen arvoksi on arvioitu noin 7000 euroa/ neliömetri. Etelärannan kunnostaminen voidaan aloittaa mahdollisesti jo vuonna 2011, mutta todennäköinen rakentamisvuosi on 2012. Näin ollen etelärannan rakentamiseen tulee osoittaa määrärahat vuoden 2012 talousarviossa.

Eri vaihtoehtoja arvioitaessa tarkoituksenmukaiseksi on noussut yhden sillan rakentaminen kerrallaan Etelärannasta Pohjoisrantaan. Silta rakennetaan vuonna 2013 ja sillan suunnitteluun ja siltaurakkaan kuuluu myös Etelä- ja Pohjoisrannalla 50-100 metriä rantarakenteita sekä Kirjurinluodon nokan uusiminen 50-100 metrin matkalla kumpaankin suuntaan.

Etelärannan kunnostamisen jälkeen kunnostetaan Pohjoisranta. Työt on tarkoituksenmukaista aloittaa rinnan sillan rakentamisen kanssa, jolloin toteutus olisi vuosina 2012/2013-14.

Uuden sillan ja rantarakenteiden uusimisen kustannusarvio on yhteensä noin 20 milj. euroa. Tähän sisältyvät myös rantojen korjaukset Puuvillanrannassa ja taidemuseon kohdalla.

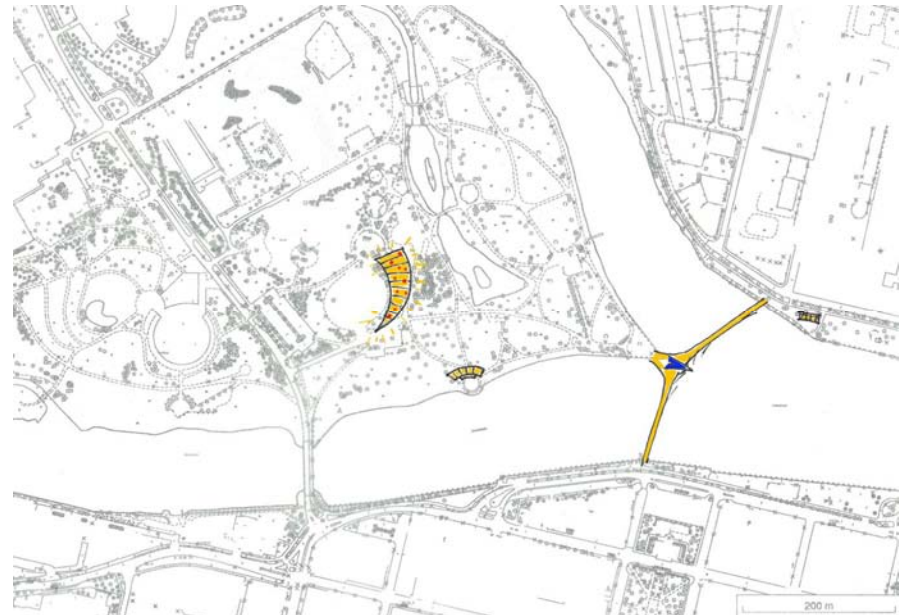
Kokonaisuutena rakentaminen yllä kuvatun mukaisesti etenisi seuraavasti: ensimmäisenä Eteläranta kuntoon, sen jälkeen silta Eteläranta-Pohjoisranta ja siihen liittyvät rantarakenteet kummallakin puolella ja myös Kirjurinnokassa. Rantarakenteiden uusiminen Isosannan puolella alavirtaan Pormestarinsillalle asti Etelärannan puolelta Makasiinitorille ja Aittaluodossa Rosenlew-museolle ovat pienempimuotoisia korjauksia, joiden ajoitus voi asettua joustavasti vuosille 2012-16. Niihin liittyy perustellusti Porin tulvahankkeeseen sisältyvä patojen rakentaminen.

Hankkeen toteuttaminen

Porin Jokikeskushankkeen taustaselvitys palvelee hyvin suunnittelukilpailun järjestämisen ohjelmien laatimista. Jatkossa kaupunkisuunnittelu valmistelee edelleen yhteistyössä muiden osapuolten kanssa tarvittavia asiakirjoja. Kaupunkisuunnittelun painotukset koskevat toiminnallisia ja kaupunkikuvallisia tavoitteita. Niitä sovitetaan siltojen ja rantarakenteiden teknisiin vaatimuksiin, joita tekninen palvelukeskus valmistelee. Rantarakenteiden osalta olennaisia ovat myös tulvasuojelun erityisvaatimukset ja perustamisolosuhteet, joita varten tehdään maaperä- ja pohjatutkimuksia.

Valmius kilpailutukseen ensi keväänä on varsin hyvä. Taustaselvitys on tuottanut paljon aineistoa ja kaupungilla on kokemusta siltasuunnittelun kilpailuttamisesta ja rakentamisesta viimeksi Pormestarinsillan ja Lukkarinsillan osalta. Tulvahankkeen yhteydessä tieto ja osaaminen ovat lisääntyneet kaikilla osa-alueilla, jotka koskevat tulvariskin hallintaa. Maaperästä ja rantojen vakaudesta on paljon uutta tietoa.

Olennaista jatkotyön kannalta on sitoutuminen Etelä- ja Pohjoisrannan korjaamiseen ja uuden sillan rakentamiseen. Sitoutumisessa tärkeää on myös aikataulu, joka pitää sovittaa erilaisten toimintojen mm. suurten yleisö tapahtumien järjestämiseen.

5.2 Alueen toiminnallisuuden kehittäminen 2011-2016

5.2.1 Palvelut

Jokikeskuksen asema kaupungin ytimessä on vajaasti hyödynnetty. Rakenteita on rikki ja rapistunut. Konkreettisimmat työkohteet, isot julkiset ulkotilat, jotka kaipaavat kohennusta ovat Eteläranta ja Puuvillanranta. Nykyisin Eteläranta on kesän sesonkiajan ulkopuolella unohdettu ja autio paikka, joka ei houkuttele kävijöitä. Arvokkaassa kulttuurimaisemassa sijaitsee rakenteita, jotka toimivat suurimman osan vuotta varastoina eivätkä kohota paikan arvoa sille kuuluvalla tavalla. Jokikeskuksen toiminnallisuuden parantamiseen liittyy olennaisesti ranta-alueen ilmeen kohotus ja toimintojen aktivointi. Valaistuksella on myös suuri merkitys, mikä korostuu erityisesti pimeinä vuodenaikoina.

Porin Jokikeskuksen suunnittelu ohjelmoidaan mahdollisimman tarkasti. Tarkoituksena on saada uudistetun Porin Jokikeskuksen palvelupisteet, terassit, ravintolalaivat, ravintolat, kioskit ym. yritysten haettavaksi riittävän ajoissa muutoksiin varautumista varten. Suunnittelun kuluessa järjestetään tehokas vuorovaikutus potentiaalisten yrittäjien kanssa.

Jokikeskus –hankkeen puitteissa toteutettavien rakennustöiden aikana syntyy toiminnallisia katkoja, joiden haittojen minimoimiseksi tarvitaan määräaikaisia ja myös pysyviä siirtoja esim. veneilypalvelujen sijoittuessa Porinsillan pieleen Etelärantaan Lautta -ravintolan on väistyttävä.

Rakentamisen edetessä ja Porin Jokikeskuksen valmistuessa tavoitteena on joustavasti vaihteittain syntyvä paikan ominaisuuksia

hyödyntävä ja vetovoimainen ratkaisu. Rantojen käytön aktivointi sovitetaan hankkeen etenemiseen.

Porin Jokikeskuksen palvelukokonaisuuden varmistamiseksi kilpaillaan ideoilla, minkä voi aloittaa Kirjurin kesäravintolalla.

5.2.2 Kirjurin Jugend paviljonki

Idea- ja tarjouskilpailun järjestäminen seuraavin kriteerein:

- Toimintasuunnitelmat ja käyttöaste
- Aukioloajat
- Paikan ja rakennuksen ominaisuuksien hyödyntäminen
- Toiminnan painopiste
- Suunnitellut toimenpiteet vetovoimaisuuden lisäämiseksi
- Toimintamuoto eri vuodenaikoina

Kilpailun pohjalta valitaan paras ehdokas Kirjurinluodon kesäravintolan palveluntuottajaksi.

5.2.3 Terassi ym. paikkojen vuokrauksen periaatteet

Ravintoloilta ja kahviloilta edellytetään minimi toiminta-aika ja aukio-oloajat (esim. vappu - elokuu, vähintään 4 päivää viikossa). Mikäli toiminta keskittyy ainoastaan suurten yleisötapahtumien aikaan (esim. Pori Jazz, SuomiAreena) sopimukset tulee ratkaista yhdessä toimivien järjestöjen ja kaupungin edustajien kanssa.

Vapaasti ympäristössään sijaitsevat palvelupisteet tulee kilpailuttaa. Kilpailutuksen kriteerissä tulee painottaa palvelun laatua osana kokonaisuutta.

5.2.4 Veneilypalvelut kehittäminen ja venepaikat

Veneilypalveluiden kehittäminen ajoittuu rantarakenteiden korjaamisen ja rakentamisen yhteyteen. Myös uuden jokisillan rakentaminen vaikuttaa venepaikkojen sijaintiin. Venepaikat siirtyvät työvaiheitten edetessä. Tavoitteena on, että venepaikkoja on eri puolilla ja että ne ovat helposti käytettävissä.

Vierasvenepalveluita keskitetään (suosituin vaihtoehto on Eteläranta). Myös vierasvenepaikkoja on tarpeen sovittaa Pohjoisrannalle, Kirjurinluotoon ja Etelärantaan.

Risteilyaluksille on tarpeen räätälöidä tukikohtalaiturit ja laituripaikat myös vetovoimaisten kohteiden lähelle.

5.2.5 Musiikki- ja kongressitalon tontti Kirjurinluodossa

Jokikeskuksen jatkosuunnittelun kannalta Musiikkitalon kohtalolla on suuri merkitys. Jos musiikkitaloprojekti päätetään lopettaa paikalle on taustaselvityksessä paljon toiveita. Pelle Hermannin lastenpuisto on vetovoimainen perhekohde, jonka monipuolistamiseen on hyvät edellytykset. Sitä voitaisiin täydentää esim. ympärivuotisesti toimivalla lastentalolla.

Kirjurinluotoon on toivottu yleistä saunaa ja avantouintipaikkaa. Arenan takana on varaus saunalle. Jokikeskuksen valmistelussa on noussut esiin yleisen ympärivuotisen saunan rakentamisesta uimarannan päähän käyttämättömän kioskin kohdalle maisemallisesti hyvin keskeiselle paikalle.

Vastakkain ovat hyvin eriluonteiset teemat: iso musiikkitalo vai nykyistä toimintaa laajentavat lastentalo ja ympärivuotinen sauna -

vetovoimainen uusi toiminto asemakaavan mukaiselle paikalle vai uutta pienimuotoisempaa nykyistä täydentävää toimintaa.

Luotojen alueen rakennukset ovat puuta. Suojeltu jugend kahvila antaa Kirjurinluodolle arvokkaan pitkästä perinnöstä kertovan ilmeen. Rakennuksen korjaukseen on varattu määräraha vuodelle 2011. Uusinta kevyttä paviljonkimaista rakentamista edustaa kesäteatteri. Myös Pienoisgolfkeskus ja kaupunginpuutarhan puiset ja kevyet rakennukset istuvat hyvin puistomaiseen ympäristöön. Uimarannan päässä on kevyet kioskimaiset rakennukset. Asemakaavassa on rakennuspaikka palvelurakennukselle Pormestarinpolun varressa Pienoisgolfkeskuksen ja Arenan välissä. Siihen on aikaisemmin suunniteltu rakennusta täydentämään pienoisgolfkeskuksen toimintaa. Rakennuksesta suunniteltiin puurakentamisen mallitaloa.

Puurakentamisella on Porissa pitkät perinteet. Kirjurinluoto on edustava paikka uuden puurakentamisen esittelyyn. Pormestarinpolun paviljonki (Arena), lastentalo (Pelle Hermannin) ja yleinen ympärivuotinen sauna (uimaranta) parhaimmillaan täydentävät Kirjurinluodon palveluja ja ovat puurakentamista edistävien tahojen tuella puurakentamisen mallitaloina vetovoimaisia nähtävyyksiä.

5.2.6 Opasteet ja infotaulut

Pohjoisrannan vanha ja monipuolinen teollisuusmiljöo rantapuistoiineen ja Etelärannan yhtenäinen kivikaupunkikokonaisuus Kivi-Pori muodostavat Kokemäenjoen rantaan kansallisesti arvokkaan ja ainutlaatuisen kaupunkimaiseman. Näiden lisäksi myös Kirjurinluodon laaja puistoalue on arvokas kulttuurihistoriallinen kohde, ja sillä on lisäksi

erityisarvo tapahtuma-alueena. Etelä- ja Pohjoisranta sekä Kirjurinluoto ovat muokkautuneet ihmisen toiminnan mukana ja alueiden kehityshistoria on monipuolinen ja kiinnostava. Jokikeskus hankkeen yhtenä osa-alueena on alueen historiallisten arvojen esiin nostaminen. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat kohteet tullaan merkitsemään maastoon infotaulujen avulla. Infotauluissa hyödynnetään Porin kansallisen kaupunkipuiston kuva- ja karttamateriaaleja, joita täydennetään Satakunnan museon ja kaupunkisuunnittelun kuva-arkiston valokuvilla. Infotaulujen avulla Jokikeskuksen alueen historiaa ja arvokkuutta tuodaan paremmin esiin paitsi porilaisten keskuudessa mutta myös ulkopaikkakuntalaisia ajatellen.

Infotaulujen lisäksi alueen opastukseen ja uusien reittien muodostamiseen kiinnitetään huomiota. Uuden siltayhteyden myötä alueelle avautuu uudenlaisia reitistöjä, jotka avataan opasteiden avulla alueen kävijöille. Opasteet toimivat kahdella tavalla. Ne auttavat turisteja löytämään alueen toimintojen pariin ja toisaalta ne monipuolistavat alueen jokapäiväistä virkistyskäyttöä.

Opasteiden ja infotaulujen suunnittelu ja toteuttaminen liittyvät olennaisesti myös Porin kansallisen kaupunkipuiston tavoitteisiin. Jokikeskuksen alue sisältyy lähes kokonaan Porin kansalliseen kaupunkipuistoon, joten myös opasteet ja infotaulut voivat olla yhtenäisiä. Ne suunnitellaan palvelemaan molempia. Opasteiden ja infotaulujen suunnittelussa tehdään yhteistyötä Ympäristövirastossa meneillään olevan Kansalliset puistot – hankkeen kanssa. Ympäristöviraston lisäksi yhteistyö Teknisen palvelukeskuksen ja erityisesti puistotoimen, Maisan ja Posekin kanssa on myös tärkeää.

Porin kansallisen kaupunkipuiston ja Jokikeskuksen opasteiden ja infotaulujen suunnittelu aloitetaan keväällä 2011. Graafisen ilmeen muodostamisessa hyödynnetään Porin kansallisen kaupunkipuiston toteuttamaa julkista kuvaa ja graafista ohjeistusta. Tämän lisäksi opasteiden ja infotaulujen ulkoasun suunnittelussa hyödynnetään mainostoimiston osaamista. Opasteiden suunnittelu toteutetaan kokonaisuudessaan vuoden 2011 aikana, joten kustannukset osoitetaan Jokikeskukselle varattuun, erillisprojektien investointirahaan.

5.2.7 Markkinointi ja viestintä

Jokikeskus hankkeen aikana toteutettavat tekniset ja toiminnalliset uudistukset tulevat lisäämään merkittävästi alueen arvostusta ja käyttöä. Rantojen terassointi ja uusi siltayhteys lisäävät rannan käyttömahdollisuuksia ja parantavat yhteyksiä Porin ydinkeskustan ja Puuvillan kauppakeskuksen välillä. Jokikeskuksen ilmeen kohotuksen rinnalla kehitetään myös alueen imagoa ja markkinointia. Uudistuneesta Jokikeskuksen alueesta ja Porin kansallisesta kaupunkipuistosta luodaan Porille vahva imagotekijä ja Porin tunnettuutta lisätään paikallisesti ja valtakunnallisesti.

Alueen markkinointiin ja tiedottamiseen panostetaan jo hankkeen varhaisissa vaiheissa. Taustaselvityksen aikana luotua pohjatietoutta laajennetaan ja kehitetään eteenpäin. Jokikeskuksen internet –sivusto ja facebook fanisivusto jatkavat toimintaansa ja niitä kehitetään eteenpäin. Alueen käytön lisäämiseksi alueelle laaditaan markkinointi- ja viestintäsuunnitelma. Markkinointi- ja viestintäsuunnitelma toteutetaan yhteistyössä Maisan ja Posekin kanssa.

Alueen toiminnallisuuden kehittäminen 2011-2016

5.3. Rahoitus ja yhteistyökumppanit

Porin Jokikeskus –hankkeen taustaselvityksen aikana käynnistettiin selvitystyö ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuuksista.

Varsinainen Porin Jokikeskus –hanke alkaa Etelä- ja Pohjoisrannan rantarakenteiden ja uuden jokisillan toteuttamisen suunnittelulla vuonna 2011. Rahoituksen mahdollisuudet selvitetään sekä suunnitteluvaiheen (mm. kilpailu rantojen ja sillan suunnittelusta) että toteuttamisvaiheen (sillan ja rantarakenteiden rakentaminen) osalta.

Keväällä 2011 ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet käydään yksityiskohtaisesti läpi ja ainakin seuraavien tahojen kanssa:

- Satakuntaliitto
 - Maakunnan kehittämisraha
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
 - EAKR
- Satakunnan ELY-keskus
 - Työllisyysperusteinen investointituki
- Ympäristöministeriö
 - Porin kansallinen kaupunkipuisto
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Maa- ja metsätalousministeriö
- Porin tulvasuojelu -hanke
- POSEK ja Maisa
- Muut yhteistyökumppanit
 - Renor Oy
 - Oy Sinebrychoff Ab

Keväällä 2011 valmistellaan jatkohanke Porin Jokikeskuksen taustaselvitykselle. Jatkohankkeelle haetaan Satakuntaliitosta

avustusta maakunnan kehittämisrahan muodossa. Jatkohankkeen aikana tullaan toteuttamaan seuraavia asioita:

- Loppuraportin julkaisun laatiminen ja painatus
- Toiminta hankkeen eteenpäin viemiseksi (mm. rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen)
- Osallistuminen kilpailuohjelman laatimiseen
- Laaja-alainen tiedottaminen ja viestintä
- Yhteistyökumppaneiden aktivointi

Maakunnan kehittämisraha-anomuksen lisäksi selvitetään rahoitusmahdollisuudet myös muiden edellä mainittujen tahojen kanssa.

6. Yhteenveto

Jokikeskus –hankkeen taustaselvitys on syntynyt monipuolisen vuorovaikutuksen tuloksena ja se on tuottanut paljon aineistoa. Taustaselvityksessä tavoitteena oli kartoittaa asukkaiden, yritysten ja matkailijoiden paikkaan kohdistamia toiveita, kehittämisideoita, puutteita ja uhkakuvia. Kommentteja ja ideoita saatiin runsaasti, ja taustaselvitys palveleekin erinomaisesti Jokikeskuksen seuraavaa vaihetta. Taustaselvityksen aikana syntynyt aineisto on monipuolinen ja sitä tullaan jatkossa hyödyntämään useissa eri käyttötarkoituksissa.

Kirjurinluoto on Porin keskustan kokoinen yleisessä käytössä oleva virkistysalue, jonka käyttömahdollisuudet ovat lähes rajattomat. Myös Etelärannan ja Pohjoisrannan puolella julkisten tilojen ja ulkoalueiden määrä kehittämisen on kannalta poikkeuksellisen hyvä. Laajuudesta johtuen etäisyydet kasvavat. Yhteyksiä tulee parantaa ja toimintaa keskittää. Porin Jokikeskukseen tulee saada

matkailijoita ja vieraita, sillä potentiaalia on palveluilla merkittävästi paikallisia asukkaita suurempia joukkoja varten.

Porin Jokikeskuksen taustaselvitys on aloitus monivaiheisessa, kunnianhimoisessa toimenpiteiden ketjussa, joka nostaa Porin kaupunkikeskustan rannat, Porin Jokikeskuksen, paikan arvon mukaiselle tasolle.

Porin Jokikeskus, taustaselvitys –hanke
Ohjausryhmä 22.12.2010

v. 2011

- Jokikeskus –hankkeen tiedottaminen
Internet-sivujen päivitys, facebookin kehittäminen vuorovaikutuksen välineenä
- Hankesuunnitelmien täsmentäminen
Rahoitus
Yhteistyökumppanit ja yhteistyön aktivointi
- Etelärannan ja Pohjoisrannan rantarakenteiden ja uuden jokisillan suunnittelusta järjestetään kaksiosainen kilpailu
Kustannusarvio n. 100 000 euroa
- Opasteiden ja infotaulujen suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä Kansalliset puistot EAKR-hankkeen kanssa
Yhteistyö mainostoimistojen kanssa
- Porin Jokikeskuksen/ Kansallisen kaupunkipuiston markkinointi- ja viestintäsuunnitelman päivittäminen toimenpiteiksi
- Maisemanhoitotalkoot ja rantojen välttämättömät korjaustoimenpiteet
- Kesäravintola Kirjurin peruskorjaus
- Rantarakenteiden korjaustyöt yhteistyössä Porin tulvasuojelu –hankkeen kanssa vuosien 2011-2016 aikana
Nyrkkilänpuisto – Veneranta korjaustyöt

v. 2012

- Etelärannan kunnostustyöt käynnistyvät
Arvioidut kustannukset n. 7000 euroa / neliometri
- Rantarakenteiden korjaustyöt jatkuvat yhteistyössä Porin tulvasuojelu-hankkeen kanssa vuosien 2011-2016 aikana
Myllypuiston – Makasiinintori
Valkamanpuisto
- Porin kansallisen kaupunkipuiston 10v. juhlavuosi
Istutukset ja muuta juhluvuoden toimintaa
- Rannan toimintojen aktivointia jatketaan

v. 2013-2015

- Uuden jokisillan rakentaminen käynnistyy
- Siltaurakkaan sisältyy myös Etelä- ja Pohjoisrannalla 50-100metria rantarakenteita sekä Kirjurinluodon nokan uusiminen
- Pohjoisrannan kunnostaminen alkaa

v. 2016

- Jokisillan rakentaminen ja Pohjoisrannan kunnostaminen jatkuu
- Ranta-alueen kunnostus ja siltaurakka saatu päätökseen
- Jokikeskuksen avajaiset

